

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DĘBICY
za 2024 rok**

Dębica, marzec 2025r.

Spis Treści

WPROWADZENIE	5
<i>I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej</i>	8
1.1. Ramy prawne działalności Ośrodka	8
1.2. Struktura organizacyjna	11
1.3. Kadra – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych	12
<i>II. System Pomocy Społecznej</i>	14
2.1. Kryteria uprawniające do korzystania z pomocy społecznej	14
2.2. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy	14
2.3. Funkcja i zadania pracowników socjalnych	18
2.4. Praca socjalna	19
2.5. Realizacja projektów socjalnych oraz innych inicjatyw na rzecz osób potrzebujących	20
2.6. Pomoc dla osób bezdomnych	24
2.7. Klub Integracji Społecznej - program prac społecznie użytecznych	25
<i>III. Analiza wypłaconych świadczeń pomocy społecznej</i>	27
3.1. Zasiłki i pomoc w naturze	27
3.2. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	30
3.3. Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	32
3.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	36
3.5. Dodatki mieszkaniowe	38
3.6. Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy	40
3.7. Posiłki dla dzieci i uczniów z Ukrainy	40
<i>IV. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny</i>	43
4.1. Asysta rodzinna	43
4.2. Pogłębiona praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	48
4.3. Wsparcie rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	50
4.4. Placówki Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka” dla dzieci	54
4.5. Karta Dużej Rodziny – program wspierania rodzin wielodzietnych	58
4.6. Dębicka Karta Rodziny Trzy Plus	58

V. System wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami	59
5.1 Usługi opiekuńcze	59
5.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	62
5.3. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi w tym z autyzmem	64
5.4. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej	65
5.5. Dzienny Dom „Senior+” oraz Dom Dziennego Pobytu Senior+ pn.: „Dom Seniora”	67
5.6. Pogłębiona praca socjalna z osobami starszymi	68
5.7. Działania realizowane na rzecz osób starszych.....	69
5.7.1. Projekt „Pora na DOM SENIORA”	69
5.7.2. Program wieloletni „Senior +”	70
5.7.3. Projekt „Zwiększenie dostępu do usług społecznych w mieście Dębica”	70
5.7.4. Program „Opieka 75+”	71
5.7.5. Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024..	71
5.7.6. Program „Korpus Wsparcia Seniora”	72
5.7.7. Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.....	73
5.8. Dębicka Karta Seniora	73
5.9. Ogólnopolska Karta Seniorów	73
5.10. Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych.....	74
VI. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, fundusz alimentacyjny, a także rządowa tarcza energetyczna	76
6.1. Świadczenia rodzinne	76
6.2. Świadczenie wychowawcze	79
6.3. Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	79
6.4. Świadczenie wypłacone na podstawie rządowej tarczy energetycznej.....	80
6.4.1. Dodatek osłonowy	80
6.4.2. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. oraz 2024 r..	81
6.4.3. Bon energetyczny	81
6.5. Fundusz alimentacyjny	82
6.6. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	83
6.7. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy.....	84
6.8. Zaświadczenia na potrzeby programu „Czyste powietrze”	86
6.9. Podsumowanie realizacji zadań przez Dział Świadczeń Rodzinnych w 2024 r.	86
VII. Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań	92
7.1. Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy	93
7.2. Świadczenia - środki rządowe oraz dofinansowanie do zadań własnych gminy	94

7.3. Dochodzenie należności i prowadzenie postępowań administracyjnych.....	96
VIII. Wazniejsze przedsiwziewcizcia zapewnizajace ciaglosc funkcjonowania oraz utrzymanie infrastruktury	97
8.1. Obsluga organizacyjna Ośrodka	97
8.2. Informatyzacja	100
8.3. Zamowienia publiczne	100
8.4. Kontrola Zarzadcza w MOPS	101
8.5. Inspektor Ochrony Danych (IOD)	101
8.6. Konsultant prawny	102
8.7. Wspolpraca z organizacjami, innymi instytucjami i podmiotami	102
8.8. Skladnica akt	104
Podsumowanie	105
Bilans potrzeb w zakresie pomocy spolecznej na rok 2025	109

WPROWADZENIE

Ustawa o pomocy społecznej stanowi, że kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9).

Sprawozdanie zawiera również informacje o zakresie realizowanych zadań z zakresu wspierania rodziny w oparciu o art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Sprawozdanie ze względu na komplementarny zakres informacji wynikających ze spełnienia obydwu powołanych wyżej obowiązków sprawozdawczych, prezentuje te informacje łącznie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2024 roku.

Dane prezentujemy w odniesieniu do dwóch lat poprzednich tj. 2023 r. i 2022 r. Takie ukazanie danych pozwala dokonywać analizy zjawisk, ułatwia ich wykorzystywanie do celów planistycznych, a także pozwala wykorzystywać je dla innych opracowań (strategii, raportów, projektów) lub potrzeb badawczych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy pomaga dzieciom i rodzinom, osobom starszym, chorym z niepełnosprawnościami, bezdomnym, oraz wszystkim, którzy przeżywają różne sytuacje kryzysowe. Formy i metody wsparcia dostosowywane są do indywidualnych potrzeb i sytuacji konkretnej osoby lub rodziny.

Oprócz wsparcia finansowego prowadzimy pracę socjalną, działania aktywizujące, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, zabezpieczamy dzieci pozbawione naturalnego środowiska poprzez wspieranie rodzicielstwa zastępczego.

Pozyskujemy środki zewnętrzne na projekty, programy, które pozwalają na włączenie nowych, dodatkowych form wsparcia. Współpracujemy z wieloma instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami i lokalną społecznością.

W minionym roku w Podkarpackim Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie odbyła się uroczystość z udziałem przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, którą zorganizowano z okazji Dnia Pracownika Socjalnego. Zostały przyznane wyróżnienia za pełną zaangażowania pracę będącą przykładem profesjonalizmu, odpowiedzialności, wrażliwości i solidarności społecznej.

Wśród wyróżnionych byli m. in. pracownicy socjalni, asystenci rodziny, opiekunowie osób starszych i z niepełnosprawnościami, pracownicy pomocy instytucjonalnej, zatrudnieni w różnego rodzaju placówkach opiekunowie, terapeuci oraz wychowawcy.

Wśród grupy wyróżnionych pracowników sektora pomocy społecznej znaleźli się pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy: pani Anna Sozańska zastępca dyrektora oraz pani Ewa Gil starszy inspektor ds. świadczeń.

Klub Integracji Społecznej działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy zdobył trzecie miejsce w konkursie „Podkarpacki Lider Ekonomii Społecznej”. Podczas uroczystej gali VII Podkarpackiego Forum Ekonomii Społecznej w Rzeszowie z rąk Członka Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz Dyrektora Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie, Dyrektor Miejskiego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Dębicy otrzymała dyplom oraz statuetkę za zajęcie trzeciego miejsca w kategorii „Podkarpacki Lider Reintegracji Społecznej”.

Klub Integracji Społecznej w Dębicy powstał we wrześniu 2006r. W latach 2006-2024 zorganizowano 24 grupy zajęć Klubu Integracji Społecznej, w ramach których wzięło udział przeszło 340 osób. Otrzymana nagroda motywuje i napędza do podejmowania nowych działań.

„Działania inkluzyjne i zarządzanie w usługach samorządowych Dębicy wobec uchodźców ukraińskich” to tytuł tekstu autorstwa pani Marzeny Socha dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy oraz pana dr hab. prof. UKEN Józefa Młyńskiego, który ukazał się w pracy zbiorowej pt. „Pomoc społeczna i służby ratownicze w obliczu wojny w Ukrainie”. Publikacja książkowa została opracowana przez Bibliotekę Instytutu Zarządzania i Spraw Społecznych Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie i stanowi już drugą publikację, w której przygotowania przyłączyła się dyrektor dębickiego MOPS. Pierwsza pozycja, która powstała w 2022r. poruszała temat pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy w czasie pandemii COVID- 19.

Aktualna publikacja w swoim redaktorskim zagadnieniu prezentuje doświadczenia polskiego systemu pomocy społecznej w okresie wybuchu wojny na terenie Ukrainy.

Jesteśmy dumni, że działania dębickiego samorządu oraz praca pracowników dębickiego MOPS, wykonywana w tym trudnym czasie, na wielu płaszczyznach zawodowych została uwieczniona w książce, a tym samym wpisała się w historię pomocy społecznej.

W maju ubiegłego roku starszy specjalista pracy socjalnej Ewa Baran otrzymała Złoty Medal za Długoletnią Służbę. Odznaczenia państwowe, Prezydent RP przyznaje za działania na rzecz przemian demokratycznych w Polsce, społeczności lokalnej, zasług w działalności społecznej, samorządowej i charytatywnej, na rzecz zachowania i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, honorowego krwiodawstwa i za propagowanie idei czerwono krzyżskiej oraz wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej.

Jesteśmy dumni, iż wśród 35 nagrodzonych osób jest pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy- pani Ewa Baran, która od ponad trzydziestu lat działa na rzecz mieszkańców Dębicy, a swoje obowiązki zawodowe wykonuje sumiennie i z dużym zaangażowaniem.

W ubiegłym roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy czynnie zaangażowali się w pomoc osobom dotkniętym kataklizmem powodzi z terenów Dolnego Śląska. W magazynie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy przy ul. Ratuszowej prowadzono zbiórkę pomocy rzeczowej dla powodzian oraz koordynowano załadunki transportów wyjeżdżających z pomocą.

Pracownicy Ośrodka włączyli się również w organizację aktywności dla grupy dzieci i ich opiekunów z dotkniętego powodzią Stronia Śląskiego, którzy spędzili tydzień w naszym mieście. W prowadzonych przez nasz Ośrodek placówkach wsparcia dziennego „Zgrana Paka” dzieci wzięły udział w zabawach edukacyjnych oraz warsztatach manualnych. Organizatorzy zadbali o bogaty program pobytu gości w naszym stronach.

Opisany w sprawozdaniu rocznym katalog zadań realizowanych w 2024 roku będzie w roku 2025 modyfikowany i aktualizowany. Ośrodek będzie realizował nowe projekty, wdrażał innowacyjne rozwiązania. Część obecnie realizowanych przedsięwzięć będzie kontynuowana, niektóre w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby ulegną modyfikacji i rozbudowie.

Sprawozdanie roczne z działalności ośrodka przedstawia efekty zrealizowanych zadań ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Dębica na lata 2022 – 2027. Strategia określa główne kierunki i priorytety szeroko rozumianej polityki społecznej miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przewycięzania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Miasta Dębica.

I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.1 Ramy prawne działalności Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy, funkcjonuje w strukturach miasta od 1990 r., udzielając mieszkańcom wsparcia (nie tylko finansowego), które umożliwia im samodzielną egzystencję, dając szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb, włączenie społeczne, skuteczną realizację ról społecznych, a także szansę na rozwój.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy. Pomoc społeczna, zgodnie z art. 15 Ustawy o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy świadczył pomoc na rzecz mieszkańców miasta w oparciu o następujące przepisy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.),
- 2) Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r., poz. 881),
- 3) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz.),
- 4) Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 roku o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 1762 z późn. zm.),
- 5) Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu (Dz. U. z 2013 r. poz. 589),
- 6) Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 266 z późn. zm.),
- 7) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.),
- 8) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.),

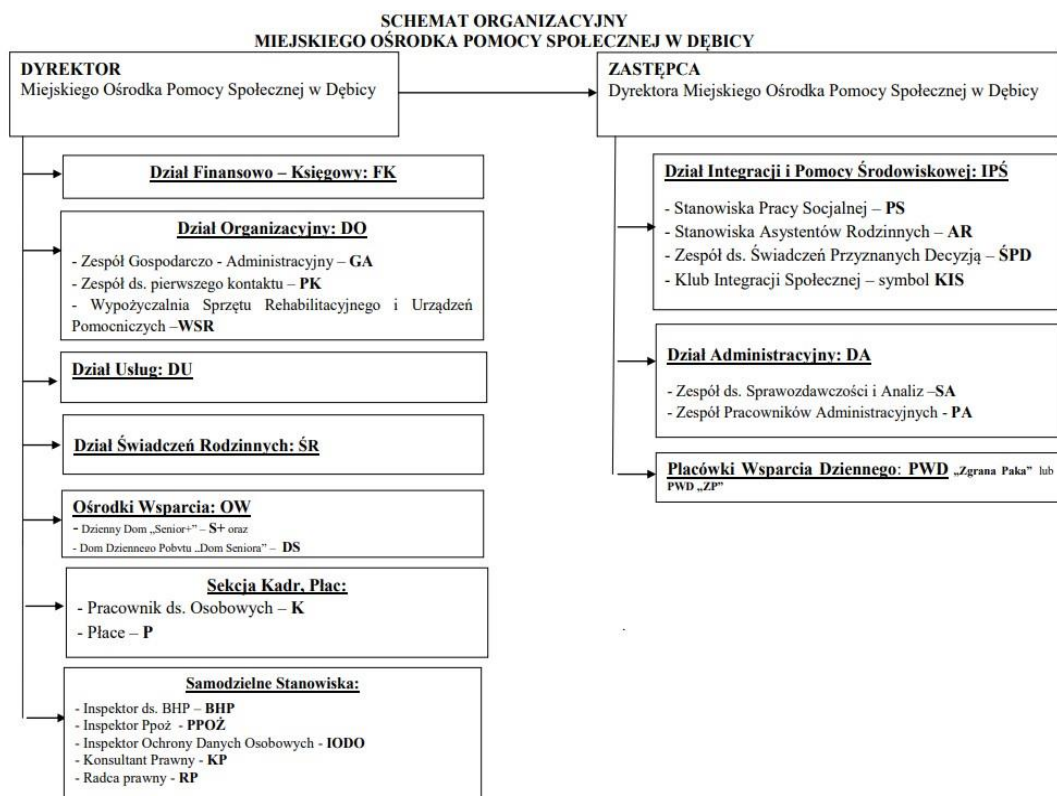
- 9) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246 z późn. zm.),
- 10) Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 z późn. zm.),
- 11) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r., poz. 1576 z późn. zm.),
- 12) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1829),
- 13) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 953)
- 14) Ustawa z dnia 15 września 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2024 r., poz. 1509),
- 15) Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1288 z późn. zm.),
- 16) Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 roku o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2025 r., poz. 204),
- 17) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1207),
- 18) Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 750 z późn. zm.),
- 19) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49),
- 20) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 725),
- 21) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146 z późn. zm.),
- 22) Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1497 z późn. zm.),
- 23) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. z 2024 r., Dz. U. poz. 917 z późn. zm.),
- 24) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 44 z późn. zm.),
- 25) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
- 26) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1491 z późn. zm.),
- 27) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 83),
- 28) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 214),
- 29) Ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r., poz. 167 z późn. zm.)
- 30) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.),
- 31) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1320),
- 32) Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 104),

- 33) Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781);
- 34) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE,
- 35) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
- 36) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1465 z późn. zm.),
- 37) Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 roku w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. 2017 r., poz. 2447),
- 38) Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r., poz. 816),
- 39) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. za 2023 r., poz. 1870),
- 40) Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 roku (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- 41) Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1978),
- 42) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),
- 43) Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 132),
- 44) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1092).

1.2. Struktura organizacyjna

Szczegółową strukturę organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy oraz podział zadań zawiera Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy. W skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi dział, zespoły i samodzielne stanowiska pracy. Na dzień 31 grudnia 2024 roku wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

Wykres Nr 1. Schemat organizacyjny MOPS w Dębicy.

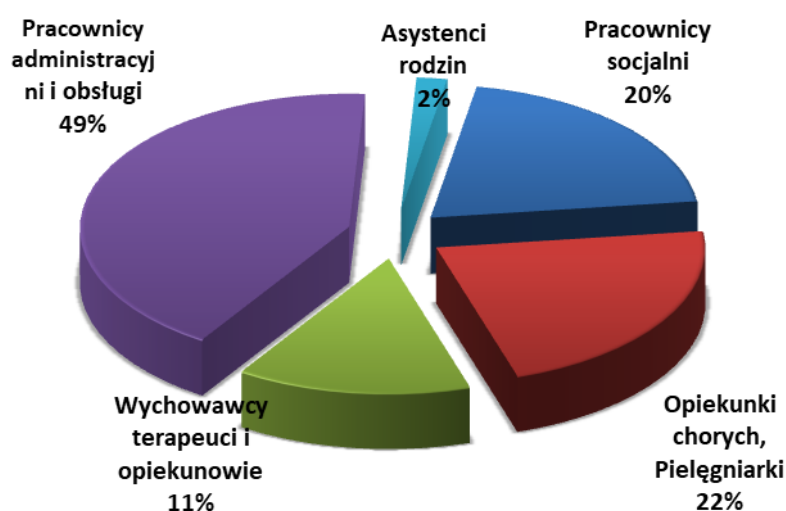

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

1.3. Kadra – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Liczba zatrudnionych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy według stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 110 osób, tj. 108,60 et. (w przeliczeniu na pełen etat), z czego dwie osoby były zatrudnione w zastępstwie. Poza tym dodatkowo jedna osoba przebywała na urlopie bezpłatnym i jedna na urlopie wychowawczym.

Wykres Nr 2. Zatrudnienie pracowników w etatach w 2024 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba etatów
1	Pracownicy socjalni	22,00
2	Opiekunki chorych, pielęgniarzy	24,00
3	Wychowawcy, terapeuci i opiekunowie	15,25
4	Pracownicy administracyjni i obsługi	45,35
5	Asystenci rodzin	2,00
OGÓLEM		108,60

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka.

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym. Zgodnie z art. 116 ust. 1 może to być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie lub ukończyła studia podyplomowe z zakresu metodyki i metodologii pracy

socjalnej w uczelni realizującej studia na kierunku praca socjalna lub w zakresie pracy socjalnej, po uprzednim ukończeniu studiów na jednym z w/w kierunków.

W ostatnich latach można obserwować stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań, co wiąże się z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego, poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności. Rosnące wymagania w stosunku do pracowników socjalnych, asystentów rodzin, jak i pracowników obsługi administracyjno – finansowej Ośrodka, owocują corocznym wzrostem poziomu wykształcenia kadry.

Zdecydowana większość pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym – 72 osoby (65,5%). Ponadto zatrudnione jest 32 osoby (29%) z wykształceniem średnim, w tym 14 osób ukończyło szkoły policealne oraz 6 osób (5,5%) z wykształceniem zawodowym. Dodatkowo 26 osób uzupełniło swoje kwalifikacje na studiach podyplomowych, uzyskując łącznie 35 dyplomów.

Pracownicy Ośrodka w 2024 r. uczestniczyli w różnego rodzaju kursach, szkoleniach oraz konferencjach organizacyjnych przez firmy zewnętrzne, a także przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Szkolenia te organizowane były zarówno on-line w formie webinarium jak i w formie szkoleń wyjazdowych. W ubiegłym roku pracownicy wzięli udział w 72 płatnych i bezpłatnych szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych oraz konferencjach (łącznie 178). Przeprowadzone szkolenia obejmowały swoim zakresem między innymi następujące tematy:

- Świadczenia wspierające – zadania gminy i ops. Obowiązek informacyjny, wybór świadczenia, zasady praw nabytych, świadczenie dla dzieci i umieszczonych w pieczy
- Bezpieczeństwo informacji
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w świetle zmian od 1 stycznia 2024
- Najczęstsze problemy i wątpliwości w stosowaniu przepisów prawa i zarządzaniu OPS
- Dokumentacja pracownicza od A do Z
- Zamówienia publiczne do 130 tys. zł
- Obowiązek alimentacyjny w świetle nowych ustaw zabezpieczenia społecznego i regulacji prawnych oraz konieczności przeprowadzania wywiadów środowiskowych
- Postępowanie przedegzekucyjne, egzekucja i windykacja administracyjna
- Prawo pracy w JST
- Poza stereotypem – obraz osób uzależnionych wysokofunkcjonujących
- Domy pomocy społecznej – zasady kierowania oraz ustalania odpłatności
- Najczęstsze wątpliwości interpretacyjne i pytania w zakresie realizacji procedury Niebieska karta po zmianie przepisów
- Jak przygotować się proceduralnie do e-doręczeń w jednostce krok po kroku
- Instrukcja kancelaryjna i archiwizacja w pomocy społecznej
- Forum koordynatorów ds. dostępności w JSFP
- Więzi jako czynnik rozwoju dziecka
- Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych
- Opiekun osoby żyjącej z zespołem otępiennym – możliwości wsparcia

- Udzielanie przez gminę pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów oraz zasiłków szkolnych w roku szkolnym 2024/2025
- Superwizja
- POMOST
- Kurs z zakresu pracy ze sprawcami przemocy z wykorzystaniem metody z Duluth
- Prowadzenie postępowań wyjaśniających na gruncie ustawy o ochronie sygnalistów, dokumentacja, ochrona danych osobowych, możliwe scenariusze
- Działania wzmacniające więzi rodzic – dziecko
- XVI Forum Finansów Publicznych
- Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w sieci
- Nowości w postępowaniach administracyjnych z zakresu pomocy społecznej – zmiany przepisów i nowe zagadnienia orzecznicze
- Zarządzenie emocjami w sytuacjach trudnych
- Formy terapii i metody pracy z osobami z niepełnosprawnością
- Szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej
- Zmiany w przepisach dotyczących świadczeń rodzinnych
- Zasiłek stały
- Standardy ochrony małoletnich ich rola w budowaniu dzieciństwa bez przemocy
- Przemoc rówieśnicza, jak jej zapobiegać w Twojej placówce.

II. System Pomocy Społecznej

2.1. Kryteria uprawniające do korzystania z pomocy społecznej

Podstawową przesłanką udzielenia osobom i rodzinom wsparcia, w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa, której nie można przezwyciężyć mimo uprzedniego wykorzystania wszystkich własnych środków, możliwości i uprawnień.

Trudna sytuacja życiowa to, w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego Ustawa o pomocy społecznej określa wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Próg dochodowy dla osoby samotnie gospodarującej wynosił 776 zł. W przypadku rodzin wynosił 600 zł w przeliczeniu na jednego członka.

2.2. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Problemy społeczne rozumiane są jako powtarzające się, masowe zjawiska uznane przez daną społeczność za negatywne, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii publicznej i może przyczynić się do dezorganizacji życia społecznego.

Rodzaj i forma udzielanej pomocy uzależniona jest w szczególności od rodzaju i skali występujących w danej rodzinie problemów. Każdy przypadek rozpatrywany jest

indywidualnie, a udzielanie pomocy następuje po wnikliwym zbadaniu i ocenie sytuacji przez pracownika socjalnego podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz po zebraniu niezbędnych danych i informacji.

Tabela Nr 1. Rzeczywista liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba rodzin	836	837	801
Liczba osób w rodzinach	1 643	1 594	1 449

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS-03.

Na przestrzeni lat 2022 - 2024 ogólna liczba osób i rodzin korzystających z pomocy miała tendencję spadkową. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy w latach 2022 -2024 przedstawia poniższa tabela.

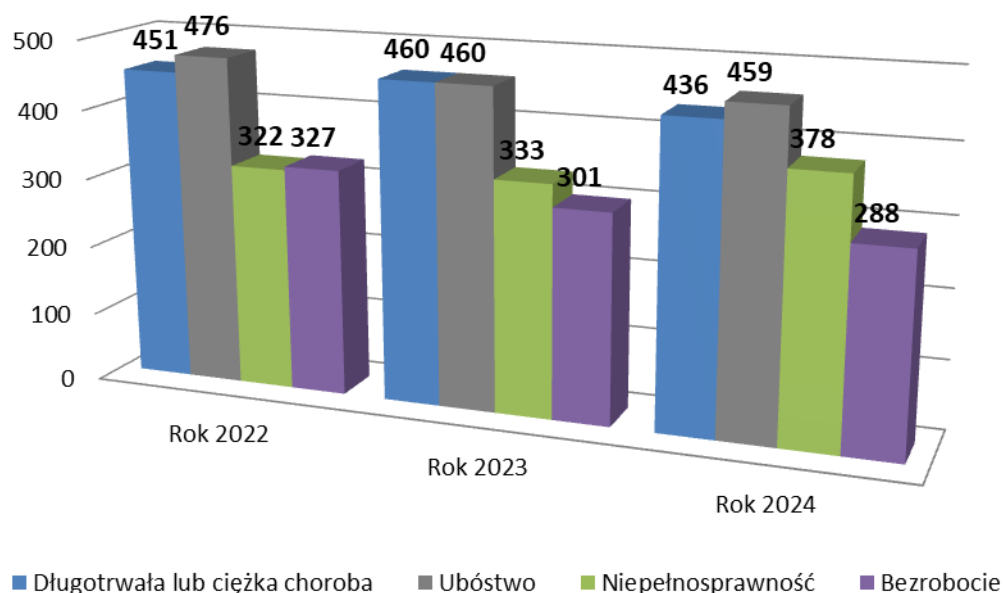
Tabela Nr 2. Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.

Powód korzystania z pomocy	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	476	893	460	813	459	765
Bezdomność	49	49	57	57	54	54
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	311	60	313	49	250
Bezrobocie	327	746	301	681	288	629
Niepełnosprawność	322	564	333	587	378	615
Długotrwała lub ciężka choroba	451	773	460	775	436	656
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, w tym:	68	265	64	283	46	213
<i>rodziny niepełne</i>	40	125	32	103	16	52
<i>rodziny wielodzietne</i>	21	118	22	135	21	132
Alkoholizm	5	6	8	9	10	15
Narkomania	4	8	2	2	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	7	11	0	0
Przemoc w rodzinie	3	9	1	6	2	11
Zdarzenie losowe	1	4	6	14	3	11

Źródło: Sprawozdania MOPS w Dębicy*

(Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznana była pomoc, mogły występować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumuje się).

Wykres Nr 3. Najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS-03 za lata 2022 – 2024.

Analiza danych za rok 2024 odnośnie dysfunkcji osób korzystających z pomocy społecznej wyznacza priorytety w pracy z poszczególnymi kategoriami osób: długotrwale lub ciężko chorymi, niepełnosprawnymi, bezrobotnymi. Podobnie jak w latach ubiegłych trudnością życiową klientów pomocy społecznej było ubóstwo.

Poza wyżej wymienionymi problemami istnieje szereg innych zdiagnozowanych dysfunkcji, które występują w mniejszym natężeniu jednak mają istotny wpływ na życie społeczne. Należą do nich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezdomność czy potrzeby ochrony macierzyństwa.

W 2024 roku Ośrodek objął pomocą społeczną następujące typy rodzin:

Tabela Nr 3. Typy gospodarstw domowych objętych pomocą w 2024 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓLEM	
Rodziny Ogółem	969	1 665
o liczbie osób		
1	692	962
2	95	95
3	68	68
4	40	160
5	40	200
6 i więcej	34	219
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem	197	797
o liczbie dzieci		
1	58	142
2	66	243
3	39	191
4	26	156
5	4	27
6	3	25
7 i więcej	1	13
RODZINY NIEPEŁNE OGÓLEM	95	314
o liczbie dzieci		
1	39	88
2	34	113
3	11	47
4 i więcej	11	66
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓLEM	208	257
o liczbie osób		
1	172	172
2	26	52
3	8	24
4 i więcej	2	9

Źródło: Sprawozdania roczne MPiPS-03-R.*

Analiza rodzin beneficjentów pomocy społecznej według składu gospodarstw domowych wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe, drugą grupę pod względem liczebności stanowią rodziny z dziećmi, następnie rodziny emerytów i rencistów objętych.

2.3. Funkcja i zadania pracowników socjalnych

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy zatrudniał w 2024 roku wykwalifikowaną kadrę, w szczególności 22 pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni zatrudnieni są w Dziale Integracji i Pracy Środowiskowej. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie kompleksowej diagnozy.

Wśród wywiadów przeprowadzanych na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej, czy innych instytucji wymienić można: wywiady środowiskowe dotyczące ubiegania się o ubezpieczenie zdrowotne, zasiłki stałe, zasiłki celowe, zasiłki na pokrycie kosztów pobytu w schronisku dla osób bezdomnych, o umieszczenie w domach pomocy społecznej, o specjalny zasiłek opiekuńczy, o zasiłek dla opiekunów oraz wywiady „alimentacyjne” z osobami zamieszkałymi w Dębicy, których bliscy ubiegają się o świadczenia z pomocy społecznej, a mieszkają poza Dębicą.

Tabela Nr 4. Wskaźnik obrazujący pracę pracowników socjalnych w 2024 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Liczba wniosków o przyznanie pomocy (finansowej, usługowej, rzeczowej)	4 638
2	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych	2 905
3	Liczba przeprowadzonych wywiadów na potrzeby dodatków mieszkaniowych	35

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków:

- kierowali do sądów wnioski o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody. Osoby chore psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowodowałoby znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego bądź, które były niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych;
- kierowali do sądów wnioski dotyczące wydawania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody. W przypadku, gdy osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie była zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub w przypadku, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraziła zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagrażał jej życiu – MOPS występował do sądu opiekuńczego z wnioskiem o skierowanie do domu pomocy społecznej bez zgody strony;
- w ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni realizują również zadania polegające na występowaniu do sądów z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinno - wychowawczą i o zajęcie stanowiska wobec opieki nad małoletnim dzieckiem;

- występowali do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wnioskami o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe;
- współpracowali z Zakładem Karnym znajdującym się na terenie miasta Dębica w formie przeprowadzania wywiadów środowiskowych, u osób odbywających karę pozbawienia wolności, na wnioski różnych urzędów;
- przeprowadzali wywiady środowiskowe zlecone przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z osadzonymi na terenie Zakładu Karnego w Dębicy w sprawie: ustalenia odpłatności za pobyt w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rozłożenia zadłużenia alimentacyjnego na raty, ubezpieczenia zdrowotnego. Ośrodek w porozumieniu z Zakładem Karnym organizuje spotkania informacyjne dotyczące możliwości ubiegania się o pomoc rodzinom skazanych i korzystania z pomocy społecznej po opuszczeniu zakładu karnego.

2.4. Praca socjalna

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej. Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2024 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej ogółem 168 rodzinom, tj. (216 osób w tych rodzinach). W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny np. do podjęcia aktywności zawodowej poprzez zarejestrowanie się w urzędzie pracy.

Tabela Nr 5. Liczba zawartych kontraktów socjalnych/projektów socjalnych w latach 2022 – 2024.

Praca socjalna prowadzona w oparciu o:	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
KONTRAKT SOCJALNY część A*	172	42	197
KONTRAKT SOCJALNY część B*	14	12	12
Projekt socjalny	10	8	9
Liczba osób objętych projektem socjalnym	312	367	652

Źródło: Sprawozdania roczne MOPS w Dębicy.

* Kontrakt socjalny część A dotyczy osób i rodzin, z którymi zawierany jest kontrakt w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny część B dotyczy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

2.5. Realizacja projektów socjalnych oraz innych inicjatyw na rzecz osób potrzebujących

Tabela Nr 6. Wykaz realizowanych projektów socjalnych przez MOPS w Dębicy w 2024 roku

Lp.	Nazwa projektu socjalnego	Opis
1	Wspieraj dzieciństwo mocy bez przemocy	<p>8-go października 2024 roku Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajowa Koalicja na Rzecz Ochrony Dzieci rozpoczęła kampanię Dzieciństwo bez Przemocy, której celem było przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci w Polsce. Akcja była wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci, a zaplanowane działania służyły uwrażliwieniu Polaków na ten problem i promowanie systemowych rozwiązań sprzyjających dobremu dzieciństwu. W ramach akcji prowadzona była ogólnopolska kampania medialna. W całym kraju organizowane były wydarzenia edukacyjne adresowane do dzieci, rodziców i profesjonalistów pracujących z dziećmi.</p> <p>MOPS w Dębicy wraz z PWD „Zgrana Paka” włączył się do Kampanii, planując działania edukacyjne i propagowanie systemowych rozwiązań na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Głównym partnerem Kampanii był Rzecznik Praw Dziecka, a jej finał zbiegł się z Międzynarodowym Dniem Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci, który przypada na 19 listopada. W tym dniu, w całym kraju, budynki i obiekty publiczne zostały symbolicznie podświetlone na czerwono, co miało przypominać o powadze problemu i potrzebie reagowania.</p> <p>W okresie od 8 października do 19 listopada 2024 r. pracownicy Ośrodka realizowali zajęcia edukacyjno – informacyjne w ramach kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”. Zajęcia edukacyjne skierowane były do dzieci i młodzieży uczestników zajęć w PWD „Zgrana Paka” działających w strukturach MOPS w Dębicy, a jego celem było zwiększenie wśród dzieci i młodzieży wiedzy na temat problemu przemocy, nabycie umiejętności unikania zagrożeń oraz reagowania na przemoc. Rezultatem projektu była nauka umiejętności identyfikacji sytuacji niebezpiecznych i zagrażających życiu i zdrowiu oraz zdobycie wiedzy na temat reagowania na przemoc i miejsc gdzie szukać pomocy.</p>
2	"Profesjonalna pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym - podnoszenie i nabywanie kompetencji zawodowych opiekunek	<p>MOPS w ramach pogłębionej pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi współorganizował kurs zawodowy „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych” dla dwóch osób z terenu miasta Dębicy. Kurs odbywał się w dniach od 1 do 25 lipca 2024 roku. Celem kursu było wyposażenie jego uczestników w niezbędną wiedzę z zakresu psychologii pielęgnacji i rehabilitacji osób starszych oraz nabycie umiejętności związanych z zabiegami higienicznymi i pielęgnacyjnymi osób starszych i niepełnosprawnych. Uczestniczki zdały egzamin końcowy i otrzymały zaświadczenie o ukończeniu szkolenia „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych” co dało im szansę na znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy.</p>
3	Rodzinna Majówka Integracyjna- Edycja VIII	<p>Tradycyjnie już w dniu 2 maja pracownicy MOPS w Dębicy, zorganizowali spotkanie integracyjne pn. „Rodzinna Majówka Integracyjna”. Spotkanie majówkowe odbyło się w Minii Zoo w miejscowości Zaczarnie koło Tarnowa, a udział w nim wzięło 30 rodzin, które na co dzień objęte są wsparciem i pomocą Ośrodka. Jak co roku zorganizowaniu spotkania przyświecał jeden cel - zintegrowanie rodzin, zacieśnienie więzi wewnątrzrodzinnych oraz krzewienie nawyku rodzinnego spędzania wolnego czasu, a także nauka bezpiecznych zachowań. Pogoda dopisała i na świeżym</p>

		powietrzu podczas bajkowych animacji i sportowych rywalizacji bawiły się całe rodziny. Rodziny odwiedziły zagrody różnych zwierząt: kóz, kucyków, krów, baranów, lam, jeżozwierzy oraz ozdobnego drobiu, pawi i bocianów. Posłuchały ciekawych opowieści o zwierzętach, o tym co jedzą, gdzie można je spotkać w środowisku naturalnym oraz na czym polega ich pielęgnacja. Punktem kulminacyjnym spotkania był przejazd po rozległych bezdrożach Zaczarnia, wozem zaprzężonym w pięknie udekorowane konie.
4	Andrzejki - Spotkanie z Tradycją	Seniorzy z OWD Senior + oraz dzieci i młodzież z PWD „Zgrana Paka” spotkali się na wspólnej integracyjnej zabawie andrzejkowej. Dzieci razem z seniorami śpiewały piosenki i ćwiczyły układy taneczne, które przekształciły się we wspólne tańce. Były międzypokoleniowe rozmowy, zabawy i oczywiście wróżby. Nie zabrakło także upominków, pamiątkowej sesji zdjęciowej i słodkiego poczęstunku. Udział wzięło 30 dzieci i 30 seniorów.
5	Piernikowe Legendy	Na przedświątecznym, integracyjnym i międzypokoleniowym pieczeniu pierniczek spotkali się seniorzy - uczestnicy zajęć w OWD Senior+ oraz dzieci i młodzież z PWD „Zgrana Paka”. Wspólne zajęcia rozpoczęły się od kilku słów dotyczących historii piernika i Świąt Bożego Narodzenia. Dzieci zapoznały się również ze składnikami piernikowego ciasta oraz poznały „tajny” przepis na idealny lukier. Po upieczeniu ciastek, piernikowe serca czekały już tylko na udekorowanie. Seniorzy wspólnie z dziećmi malowali wzory, tworząc oryginalne, niepowtarzalne motywy, aby serca wykonane z sercem mogły stać się ozdobą choinek. Te piękne, własnoręcznie przygotowane ozdoby zawieszono na choinkach w ośrodku i placówce wsparcia dziennego, a także w domach uczestników spotkania. Podczas spotkania nie mogło zabraknąć także kolędowania. Udział w wydarzeniu wzięło 17 dzieci i 30 seniorów.
6	Profesjonalna pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym - podnoszenie i nabywanie kompetencji zawodowych opiekunek Edycja II	Ośrodek w ramach pogłębionej pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi współorganizował kurs zawodowy „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych” dla mieszkańców z terenu miasta Dębicy – II edycja. Kurs trwał od 26 listopada do 19 grudnia 2024 roku. Celem kursu było podniesienie wiedzy uczestników z zakresu psychologii pielęgnacji i rehabilitacji osób starszych oraz nabycie umiejętności związanych z zabiegami higienicznymi i pielęgnacyjnymi osób starszych i niepełnosprawnych. Uczestnicy, po zdaniu egzaminu końcowego otrzymali zaświadczenie o ukończeniu szkolenia „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych” co dało im szansę na znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy.
7	Przy Wigilijnym stole	Dzieci z trzech placówek „Zgrana Paka” prowadzonych przez MOPS w Dębicy spotkały się na wspólnym opłatku wigilijnym. Zaprezentowały jasełka, do których, pod okiem wychowawców, przygotowywały się już od jesieni. Był to wyjątkowy występ, ponieważ główną rolę grało światło i cień, a dzieci za pomocą sztuki wizualnej przedstawiły historię narodzenia Pana Jezusa. Oprawę muzyczną stanowiły występy artystyczne wychowanków świetlic i piękne śpiewy kolęd i pastorałek. W organizację spotkania wigilijnego dla dzieci i młodzieży ze Zgranej Paki włączyło się Stowarzyszenie Pomocy Społecznej Ad Astram w Dębicy w ramach otrzymanej na ten cel dotacji. W wydarzeniu wzięło udział 45 dzieci.
8	Wigilia	Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przygotowali wigilię dla mieszkańców miasta Dębica. Po raz pierwszy wigilia odbyła się dębickim rynku podczas trwania jarmarku

		bożonarodzeniowego. Z potraw wigilijnych skorzystało 500 mieszkańców. Osobom samotnym, które z powodu wieku i stanu zdrowia nie mogły dotrzeć na dębicki rynek posiłki wigilijne zostały dowieszone do ich domów. Z tej formy pomocy skorzystało 54 osoby. Udział w spotkaniu wzięły władze miasta Dębica, gminy Dębica oraz powiatu dębickiego.
Projekty socjalne objęły wsparciem łącznie 652 osoby		

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Szeroko rozumiana praca socjalna oraz tworzenie i realizacja projektów socjalnych, mających na celu aktywizację i integrację osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy służy aktywizowaniu społeczności miejskiej. Rekomenduje się rozwój pracy socjalnej, tworzenie projektów socjalnych wspartych wolontariatem, aby angażować klientów MOPS do pracy nad poprawą swojej sytuacji życiowej i wyjściu z problemu. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni zawierają z osobami korzystającymi z pomocy MOPS kontrakty socjalne w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego.

Szlachetna paczka

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy już po raz dziesiąty, w roli Wolontariuszy, włączyli się w pomoc osobom potrzebującymi w ramach ogólnopolskiej akcji p. Szlachetna Paczka, organizowanej przez Stowarzyszenie Wiosna.

Pomoc polegała na przekazaniu pomocy rzeczowej - dedykowanej dla poszczególnych osób i rodzin zgodnie z wcześniej deklarowanymi przez nich prośbami.

Pracownicy rozwieźli paczki do rodzin, którym Darczyńcy - osoby dobrego serca, które nie pozostają obojętne na los drugiego człowieka, przygotowali prezenty.

Świąteczne paczki dotarły do osób i rodzin, które z przyczyn niezależnych od siebie znalazły się w trudnej sytuacji materialnej oraz życiowej. Zgodnie z regulaminem akcji, w otrzymanych paczkach znalazły się artykuły spożywcze, żywność, środki czystości, środki higieniczne, odzież, obuwie, pościel oraz przedmioty gospodarstwa domowego i wiele innych rzeczy.

Wolontarystyczna pomoc pracowników MOPS w zakresie dostarczania osobom w ciężkiej sytuacji życiowej darów, otrzymywanych od darczyńców jest jak najbardziej rekomendowana. Praca wymaga dużego zaangażowania, poświęcenia wolnego czasu i chęci, aby oprócz wykonywania pracy zawodowej znaleźć czas, aby w chwilach wolnych włączyć się w pomoc drugiemu człowiekowi.

Kolonia dla dzieci

W sierpniu 2024 r. pięcioro dzieci z terenu Miasta Dębica w ramach zorganizowanego wypoczynku letniego wyjechało na kolonię do miejscowości Rzucewo w województwie pomorskim. Pracownicy Działu Integracji i Pomocy Środowiskowej z tut. Ośrodka pomogli w rekrutacji uczestników kolonii, której organizatorem jest Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo – Wychowawczych im. Teresy Kras.

Wspólnie z Poczta Polska

Poczta Polska po raz kolejny wsparła działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy. Pracownicy Poczty przywieźli zebrane w punktach pocztowych materiały szkolne, plastyczne, biurowe i gry edukacyjne pozyskane w ramach akcji „Podaruj dzieciom radosny początek roku szkolnego”. Dary zostały przekazane dzieciom z placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez dębicki MOPS oraz dzieciom z najuboższych rodzin.

Pikniki profilaktyczne

W ubiegłym roku odbyły się dwa rodzinne pikniki profilaktyczne dla mieszkańców miasta Dębica. Pierwszy odbył się w Parku Jordanowskim, a drugi w Parku im. Skarbek-Borowskiego w Dębicy. Organizatorem wydarzenia była Gmina Miasto Dębica we współpracy z Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym w Dębicy ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębicy, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dębicy, Komendą Powiatową Policji w Dębicy, Poradnią Terapii Uzależnień w Dębicy oraz Stowarzyszeniem Pomocy Społecznej Ad Astram w Dębicy.

Celem pikniku była przede wszystkim profilaktyka zdrowego stylu życia oraz integracja rodzin oraz poradnictwo i wsparcie. Przedstawiciele ww. instytucji w specjalnie przygotowanych miejscach dyżurowali i udzielali porad osobom zainteresowanym, a w tym czasie dzieci bawiły się z didżejem. Nie zabrakło także dmuchanej zjeżdżalni, kącika gdzie malowano twarze, popcornu, cukrowej waty oraz dyskoteki w pianie. To jednak nie wszystkie atrakcje, z jakich można było skorzystać podczas pikniku. Komenda Powiatowa Policji w Dębicy zaprezentowała uczestnikom policyjne środki transportu: radiowozy policyjne oraz motocykle, a dodatkową atrakcją były alkogogle wraz z torem, na którym chętni mogli poczuć i zrozumieć jakie są skutki nadmiernego spożycia alkoholu i jak zachowuje się człowiek, który spożył alkohol. Nie zabrakło także konkurencji i zabaw, do których zaangażowane były całe rodziny.

2.6. Pomoc dla osób bezdomnych

Jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej jest bezdomność. Obok udzielania świadczeń, pomoc kierowana do osób bezdomnych obejmuje między innymi zabezpieczenie schronienia w placówkach przeznaczonych dla osób bezdomnych oraz współpracę z innymi podmiotami oraz inicjowanie akcji pomocowych adresowanych do osób bezdomnych.

Podstawowym świadczeniem, z którego korzystają bezdomni zwłaszcza w okresie zimowym jest zapewnienie schronienia. Na terenie Dębicy osoby bezdomne mogą korzystać ze schronienia w schronisku dla bezdomnych kobiet i mężczyzn przy ul. Św. Brata Alberta 2 oraz ze schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Słonecznej 1 w Dębicy. W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało 48 osób, w tym 4 osoby bezdomne przebywały w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi poza terenem naszego miasta.

Tabela Nr 7. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w formie schronienia w schroniskach w latach 2022 – 2024.

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie		
	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Schronienie	40	42	48

Źródło: Sprawozdania roczne MRPiPs-03 za okres 2022 – 2024.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w tut. Ośrodku zawierają z osobami bezdomnymi kontrakty socjalne, które w zapisach uwzględniają sytuację osoby bezdomnej oraz zapewniają wsparcie osobie, która je podpisała. Działania zaplanowane w kontraktach socjalnych mają na celu poprawę sytuacji zdrowotnej osoby bezdomnej, często uzyskanie stopnia niepełnosprawności, pomoc mieszkaniową, pomoc socjalną i finansową oraz aktywizację zawodową, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Klubem Integracji Społecznej i Centrum Integracji Społecznej. Kontrakty socjalne zawierają tzw. karty monitoringu podejmowanych działań oraz ocenę okresową i końcową. Podczas ich realizacji istnieje także możliwość wprowadzania nowych ustaleń mających na celu dalszą pomoc osobom bezdomnym. Ich efektem jest pomoc i wsparcie osobom bezdomnym w dotarciu do lekarzy w tym również specjalistów, pomoc w aktywizacji społecznej i zawodowej oraz pomoc finansowa w postaci zasiłków celowych, okresowych lub stałych, które dla osób bezdomnych często stanowią jedyne źródło utrzymania.

Z doświadczeń pracowników OPS oraz z diagnozy środowiska wynika, że bezdomność występująca w naszym mieście to w głównej mierze tzw. bezdomność z wyboru, która jest przejawem odrzucenia powszechnie respektowanych wzorów obyczajowych, co zbiega się z zaburzeniami zdrowotnymi, w tym psychicznymi, związanymi z uzależnieniami oraz brakiem oparcia i pomocy ze strony rodziny.

Pracownicy socjalni tut. Ośrodka w ramach współpracy z instytucjami takimi jak: Straż Miejska, Policja i Straż Ochrony Kolei, patrolują ulice naszego miasta i podejmują wspólne działania interwencyjne w celu zabezpieczenia osób bezdomnych, które

przebywają na ulicach, przystankach autobusowych, w parkach itp. Ponadto pracownicy socjalni sporządzają diagnozę osoby bezdomnej, a podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych zapisywane są potrzeby i oczekiwania konkretnych osób.

MOPS w Dębicy koordynuje również cykliczne badanie osób bezdomnych w mieście Dębica. Dzięki danym pozyskanym w tym badaniu mamy rozeznanie co do sytuacji liczbowej osób bezdomnych przebywających na terenie naszego miasta.

Zawierane są porozumienia z podmiotami, które mogą pomóc osobom bezdomnym (policja, straż miejska, służba ochrony kolei), organizowane są spotkania z tymi służbami, mające na celu ustalenie działań na rzecz bezdomnych. Pracownicy socjalni rozwieszają ogłoszenia zawierające bazę teleadresową miejsc schronienia dla osób bezdomnych w przychodniach, szpitalach, dworcach, lokalnej prasie, siedzibie MOPS oraz na stronie internetowej Ośrodka.

2.7. Klub Integracji Społecznej - program prac społecznie użytecznych

Klub Integracji Społecznej jest elementem wewnętrznej struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy. Działalność Klubu Integracji Społecznej prowadzona jest w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym oraz ustawę o pomocy społecznej. Działania Klubu prowadzone są na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Dyrektora Ośrodka. Głównym celem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działania zmierzające do zapewnienia uczestnikom warsztatów bezpieczeństwa socjalnego, aktywizacji zawodowej i pomocy w osobistym rozwoju.

Cel ten realizowany jest poprzez organizowanie m.in.:

- spotkań grup wsparcia i grup samopomocowych,
- zajęć praktycznych: warsztatów, praktyk zawodowych,
- zajęć dotyczących założenia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielni socjalnych,
- szkoleń zawodowych i kompetencyjnych.

Działania Klubu ukierunkowane są na edukację personalną, zawodową i społeczną, ułatwiającą osiągnięcie samodzielności finansowej poprzez zatrudnienie. Uczestnicy zajęć w trakcie trwania programu objęci są kompleksową opieką pracownika socjalnego, jak również mogą korzystać z porad: psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty ds. uzależnień, prawnika. Program prac społecznie użytecznych, jako jedna z form readaptacji zawodowej i przywrócenia osób długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej, na rynek pracy, realizowany jest w MOPS w Dębicy od roku 2012. Podstawą realizacji programu jest porozumienie zawierane corocznie, pomiędzy Gminą Miasto Dębica, a Starostą Dębickim reprezentowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy. Ośrodek prowadzi rekrutację osób do programów oraz koordynuje ich przebieg.

Pracownicy socjalni Ośrodka przekazują do KIS informację o osobach bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które mogą wykonywać na terenie miasta Dębicy prace społecznie użyteczne. Jest to jedno z narzędzi aktywizacji zawodowej wykorzystywane przez Ośrodek.

W 2024 roku KIS przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy, listę z osobami wytypowanymi do prac społecznie użytecznych. Do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano 38 osób. Wybranych zostało 10. W ramach reintegracji zawodowej uczestnicy KIS wykonywali prace społecznie użyteczne na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub w ramach warsztatu usług opiekuńczych pod nadzorem MOPS w Dębicy. Ponadto uczestnicy KIS odbywali co miesięczne zajęcia warsztatowe z psychologiem, doradcą zawodowym i pracownikiem socjalnym w ramach reintegracji społecznej. Uczestnicy przed rozpoczęciem prac zostali przeszkoleni w zakresie przepisów BHP oraz zasad bezpiecznego zachowania się w sytuacji zagrożenia. Program prac społecznie użytecznych trwał od 1 kwietnia do 30 września 2024 roku.

Wyżej wspomniane osoby wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Wynagrodzenie za pracę wynosiło 10,90 zł za godzinę i wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace. Koszt prac społecznie użytecznych w 2024 roku wyniósł 21 571,10 zł.

Tabela Nr 8. Ilość osób, które skorzystały z czasowego zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych w okresie 2022 – 2024.

Rok	Ilość osób	Okres realizacji
2022	15 (4 Mężczyzn, 11 Kobiet)	Czerwiec - Listopad
2023	12 (4 Mężczyzn, 8 Kobiet)	Kwiecień – Wrzesień
2024	17 (4 Mężczyzn, 13 Kobiet)	Kwiecień – Wrzesień

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

III. Analiza wypłaconych świadczeń pomocy społecznej

3.1. Zasiłki i pomoc w naturze

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy w zrealizował następujące świadczenia pieniężne:

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe.

Tabela Nr 9. Zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne w 2024 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (w zł)
Zasiłki stałe - ogółem	223	2 247	1 907 120
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (przy zas. stałym)	210	2 117	165 255

Źródło: Dane MOPS z sprawozdania MPiPS-03, SKŁ-ZDR.

Tabela Nr 10. Wydatek poniesiony na zasiłek stały w latach 2022 – 2024r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ilość osób	Kwota świadczeń
Rok 2022	212	1 289 803 zł
Rok 2023	206	1 282 802 zł
Rok 2024	223	1 907 120 zł

Źródło: sprawozdania MOPS w Dębicy.

Zasiłek okresowy to świadczenie przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznawany jest osobom i rodzinom, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego.

Tabela Nr 11. Zasilki okresowe w 2024 roku.

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł.)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilki okresowe ogółem:	288	1 922	755 762	287	534
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocia	219	1 670	665 598	218	422
długotrwałej choroby	43	159	58 466	43	63
niepełnosprawności	24	84	28 644	24	47
innego niż wymienione wyżej	2	9	3 054	2	2

Źródło: sprawozdania MOPS w Dębicy.

Tabela Nr 12. Realizacja zasiłków okresowych w latach 2022-2024.

Rok	Ilość rodzin	Kwota świadczeń
2022	367	910 380 zł
2023	327	820 557 zł
2024	288	755 762 zł

Źródło: sprawozdania MOPS w Dębicy.

Zasiłek celowy

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Może on być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu opału, żywności, leków i leczenia, odzieży i obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw sprzętu użytku domowego, a także kosztów pogrzebu. Do otrzymania zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. Jeśli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania.

Specjalny zasiłek celowy

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie kryterium.

W celu przeciwdziałania niweczeniu uzyskanej pomocy i marnotrawstwu przyznanych środków część osób, głównie nadużywające alkoholu lub marnotrawiące przyznaną pomoc, nie otrzymywało pomocy w gotówce, lecz realizowało ją w sklepie spożywczym.

Tabela Nr 13. Realizacja zasiłków celowych i celowych specjalnych w latach 2022 - 2024.

Rok	Liczna osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Koszt świadczeń (zł)
Rok 2022	395	278 715
Rok 2023	395	374 706
Rok 2024	370	263 097

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego. Dotyczy osób zmarłych, które nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej, nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową. W 2024 r. Ośrodek zlecił sprawienie 5 pogrzebów zakładowi pogrzebowemu w oparciu o podpisaną umowę.

Udzielenie schronienia

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Dębica pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta koło Dębickie w zakresie udzielenia schronienia w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn przy ul. Św. Brata Alberta 2. W 2024 r. opłatę na pobyt w schroniskach dokonano za 48 bezdomnych na kwotę 580 595 zł.

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane jest przez sąd właściwy ze względu zamieszkania osoby podlegającej opiece, a w przypadku braku miejsca jej zamieszkania – sąd miejsca jej pobytu. Przyznawanie wynagrodzenia przez sąd wynika stąd, że wykonuje on stały nadzór nad sprawowaniem opieki i w związku z tym dysponuje wiedzą o dochodach i majątku podopiecznego.

W 2024 roku MOPS w Dębicy wypłacił 28 opiekunom przyznane postanowieniem Sądu wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi oraz 4 osobom wynagrodzenie za sprawowanie kurateli – opłacanych ze środków własnych.

Tabela Nr 14. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd w latach 2022 – 2024.

Rok	Liczba opiekunów	Liczba osób objętych opieką	Kwota
2022	26	35	107 339 zł
2023	29	39	121 606 zł
2024	28	39	121 828 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Tabela Nr 15. Wynagrodzenie należne kuratorowi za sprawowania opieki przyznane przez sąd w latach 2022 - 2024.

Rok	Liczba opiekunów	Liczba osób objętych opieką	Kwota
2021	4	4	13 646 zł
2022	4	4	14 400 zł
2023	4	4	13 290 zł

Źródło: opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zawarcia Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego

W 2024 roku opłacono składkę dla 31 osób realizujących program reintegracji społecznej i zawodowej w Centrum Integracji Społecznej w Dębicy a nieposiadających innego tytułu do ubezpieczenia. Składka opłacana jest w wysokości 9% od maksymalnej kwoty zasiłku stałego z pomocy społecznej na okres trwania Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego.

Tabela Nr 16. Liczba osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w 2024 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba świadczeniobiorców, za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych
Osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej	31	242	21 720 zł

Źródło: sprawozdania MOPS w Dębicy.

3.2. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2024 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 100 decyzji administracyjnych.

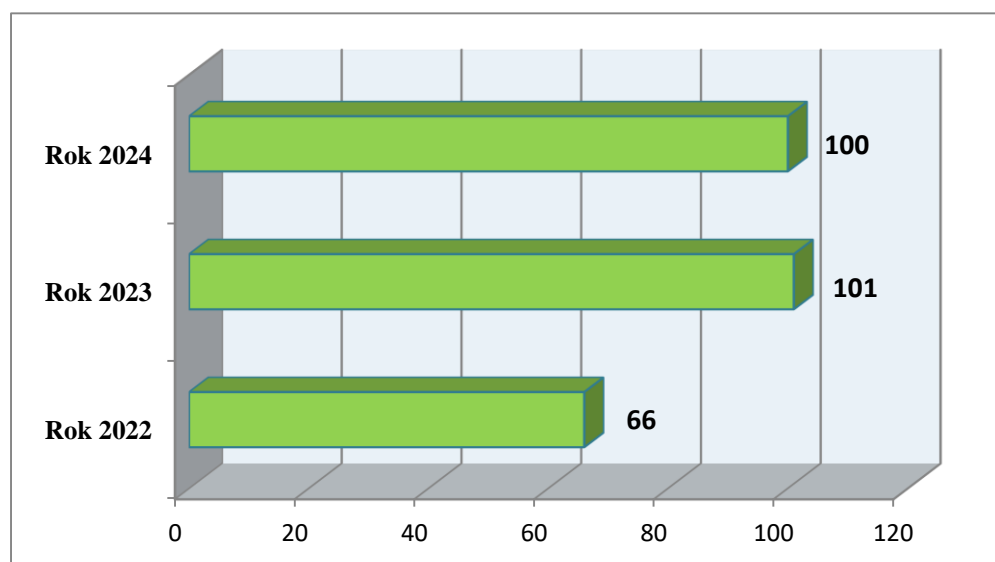
Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wykres Nr 4. Liczba wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2022 – 2024.

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

3.3. Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028

Program obowiązuje od 1 stycznia 2024 roku skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Składa się z trzech modułów. – Pierwszy moduł to wsparcie i posiłek adresowany do dzieci i młodzieży. Drugi to posiłek adresowany do osób starszych. Trzeci moduł został uregulowany w rozporządzeniu, zakłada doposażenie i poprawę standardu już działających stołówek (mających własną kuchnię i jadalnię) lub doposażenie tych, które nie działają tak, aby mogły zostać uruchomione lub o stworzenie nowych, a także wsparcie w adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, czyli jadalni.

Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 200 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.

Z pieniędzy przekazywanych gminom dofinansowane zostają posiłki wydawane w stołówkach dla dzieci oraz restauracji osobom dorosłym, samotnym. „Posiłek w szkole i w domu” zastąpił program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia oraz osób dorosłych: samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Pomoc w formie posiłku, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego przyznana była bezpłatnie osobom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1 200,00 zł (600 zł kryterium dochodowe dla osoby w rodzinie x 200%), a dla osoby samotnie gospodarującej 1 552,00 zł (776 zł kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej x 200%).

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnieniu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy poziomu życia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu wsparcia udziela się w szczególności:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Tabela Nr 17. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022 –2024.

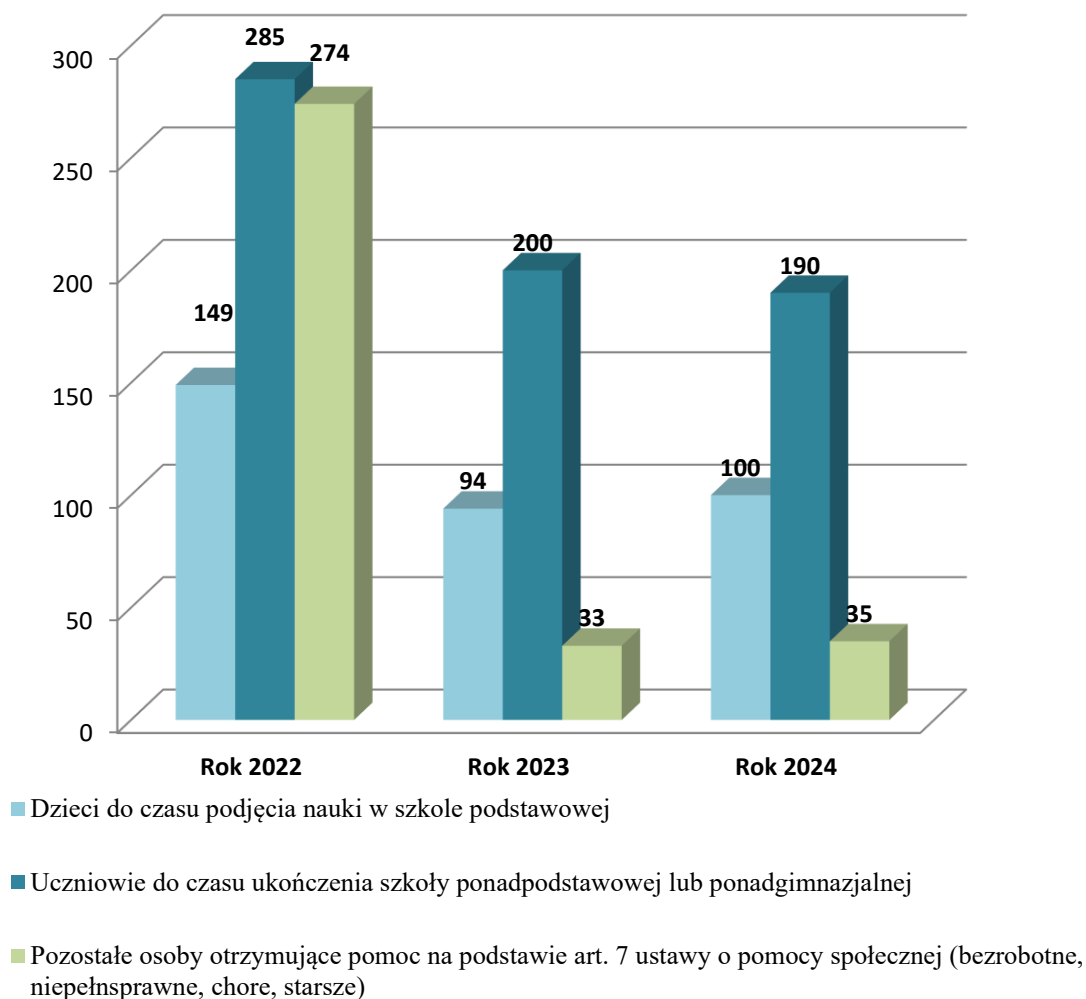
RODZAJ POMOCY	ROK 2022		ROK 2023		ROK 2024	
	Środki własne /w zł/	Dotacja rządowa /w zł/	Środki własne /w zł/	Dotacja rządowa /w zł/	Środki własne /w zł/	Dotacja rządowa /w zł/
Koszt Programu Ogółem	398 537		364 709		388 064	
	110 479	288 058	128 459	236 250	83 840	304 224
Pomoc w formie posiłku	47 242	213 214	128 459	236 250	83 840	304 224
Pomoc w formie zasiłku celowego	555	74 844	-	-	-	-
Pozostałe koszty	62 682	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Pomoc w formie dożywiania przyznawano na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego, tj. na zasadach określonych w Uchwale Rady Ministrów o ustanowieniu programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” oraz w ustawie o pomocy społecznej.

W 2024 roku w ramach programu objęto pomocą 327 osób, które otrzymały pomoc o łącznej kwocie 388 064 zł. Dożywianie prowadzone było łącznie w 43 placówkach, w tym: 1 żłobku, 14 przedszkolach, 23 szkołach i 5 innych placówkach - ośrodkach wsparcia: (Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom Senior +, Dom Dziennego Pobytu „Dom Seniora”, Placówka Wsparcia Dziennego „Promyki Nadziei” oraz w restauracji „Złocisty Kurczak” w Dębicy). Posiłek zapewniany jest w formie pełnego obiadu w żłobku, przedszkolach i szkołach oraz jednego dania gorącego w placówkach wsparcia dziennego oraz restauracji. Najwięcej osób skorzystało z pełnego obiadu, tj. 292 dzieci w przedszkolach i szkołach.

Wykres Nr 5. Rzeczywista liczba osób objętych programem w latach 2022 – 2024.

Źródło: Sprawozdania MPiPS za lata 2022 – 2024.

Ponadto dożywiano dzieci i młodzież zamieszkującą w Dębicy, a uczącą się poza miejscem stałego zameldowania w 5 placówkach.

Pomoc w formie dożywiania przyznawaną na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej objęto w szczególności osoby bezrobotne, samotne, niepełnosprawne, w podeszłym wieku. Podobnie jak w roku poprzednim, liczną grupę stanowili uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. Natomiast osoby dorosłe stanowiły najmniejszy odsetek osób, które skorzystały z tej formy pomocy.

Gminny Program Osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028.

Gminny program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028, w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jest programem dotyczącym realizacji innych zadań w zakresie pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Program jest utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Dębicy w związku z podjęciem przez Radę Ministrów Uchwały Nr 149 z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Program osłonowy realizowany jest w latach 2024-2028 i obejmuje swoim zasięgiem wsparcie najmłodszych mieszkańców Miasta Dębicy. Bezpośrednimi adresatami będą dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, dla których Miasto Dębica jest gminą właściwą ze względu na miejsce zamieszkania. Celem Programu Osłonowego jest zapobieganie lub ograniczenie występowania zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z terenu Miasta Dębica.

Program jest elementem polityki społecznej samorządu w zakresie:

- zabezpieczenia najpilniejszych potrzeb życiowych dzieci i młodzieży;
- poprawy poziomu życia rodzin szczególnie o niskich dochodach lub z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach Programu Osłonowego wsparcia udziela się w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko z terenu Miasta Dębica, które nie spełnia wymagań, o których mowa w Module I programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, w tym warunku kryterium dochodowego, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

Przyznanie takiej pomocy nie wymaga wydanie decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Program Osłonowy finansowany jest ze środków własnych Miasta Dębica oraz dotacji z budżetu państwa w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. W 2024 roku z tej formy pomocy skorzystało 2 rodziny.

Tabela Nr 18. Gminny Program Osłony „Pomoc gminy w zakresie dożywiania – posiłek dla dzieci i młodzieży” w latach 2022 - 2024.

Wyszczególnienie	Gminny Program Osłony „Pomoc gminy w zakresie dożywiania – posiłek dla dzieci i młodzieży”.		
	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba rodzin	2	1	2
Liczba dzieci dożywianych	2	1	2
Liczba świadczeń	156	147	162
Kwota świadczeń (w zł) Środki własne	1 632	2 940	2 880

Źródło: Sprawozdania MPiPS.

3.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

W 2024 r. na podstawie ustawy o systemie oświaty oraz Uchwały nr XLV/337/2021 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Dębica Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizował zadania polegające na przyznawaniu uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych.

Stypendia szkolne

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów rodziny, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne może być udzielane uczniom w formie: całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą, pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników, w formie całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania.

W roku szkolnym 2023/2024 rozpatrzono 82 wniosków. Na ich podstawie z pomocy w formie stypendium szkolnego skorzystało 82 uczniów. W roku szkolnym 2024/2025 rozpatrzono 53 wniosków. Na wypłatę stypendiów szkolnych w 2024 r. przeznaczono kwotę 69 320,00 zł, w tym 13 864,00 zł ze środków własnych Miasta Dębica.

Zasiłek szkolny

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego tj. zdarzenia nagłego, nieprzewidywalnego, niezależnego od wnioskodawcy, które wywoła przynajmniej przejściową trudną sytuację materialną rodziny ucznia. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia losowego uzasadniającego przyznanie świadczenia. Zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

W 2024 r. do MOPS w Dębicy wpłynęło 8 wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego dla 8 uczniów. Na wypłatę zasiłków szkolnych w 2024 r. przeznaczono kwotę 4 960,00 zł, w tym 992,00 zł ze środków własnych Miasta Dębica.

Tabela Nr 19. Stypendia i zasiłki szkolne

Wyszczególnienie	Rok szkolny 2023/2024	Rok szkolny 2024/2025
Liczba złożonych wniosków o przyznanie stypendium szkolnego	83	53
Liczba przyznanych stypendiów	83	53
z tego:		
szkoły podstawowe (bez specjalnych)	58	37
szkoły ponadpodstawowe (bez specjalnych)	22	13
szkoły specjalne oraz ośrodki, o których mowa w art. 2 ust. 7 ustawy prawo oświatowe	1	0
szkoła policealna	2	3

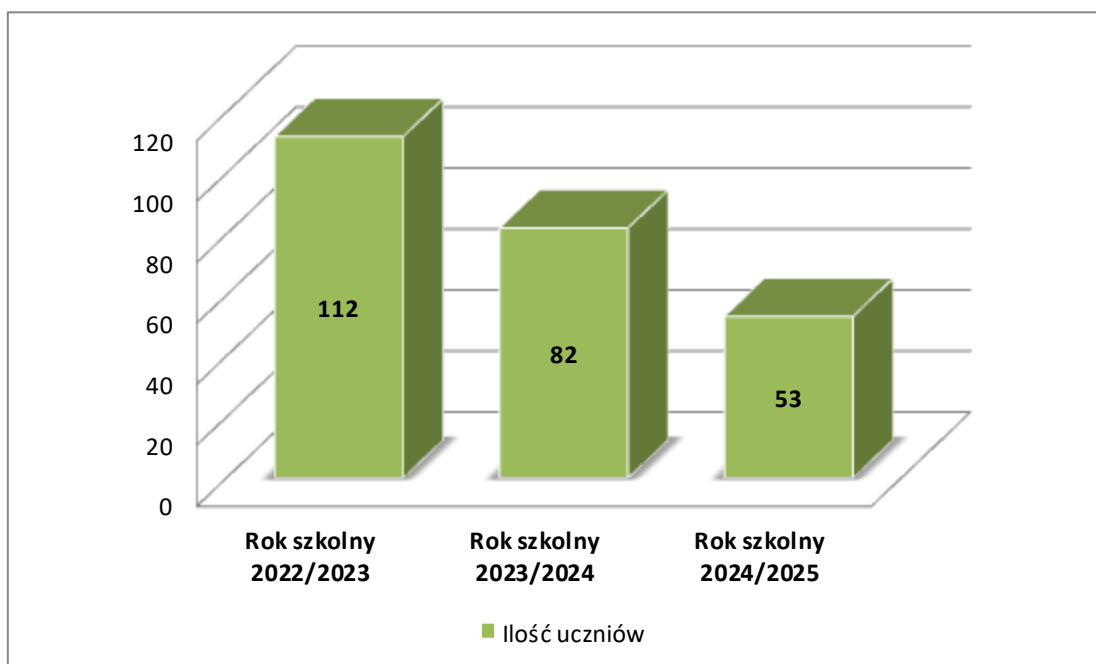
Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Tabela Nr 20. Zasiłki szkolne w roku szkolnym 2024r.

Liczba wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego	8
Liczba przyznanych zasiłków szkolnych	8
z tego	
szkoły podstawowe (bez specjalnych)	5
szkoły ponadpodstawowe (bez specjalnych)	3

Źródło: opracowanie własne Ośrodka

Wykres Nr 6. Liczba uczniów uprawnionych do pobierania stypendium szkolnego

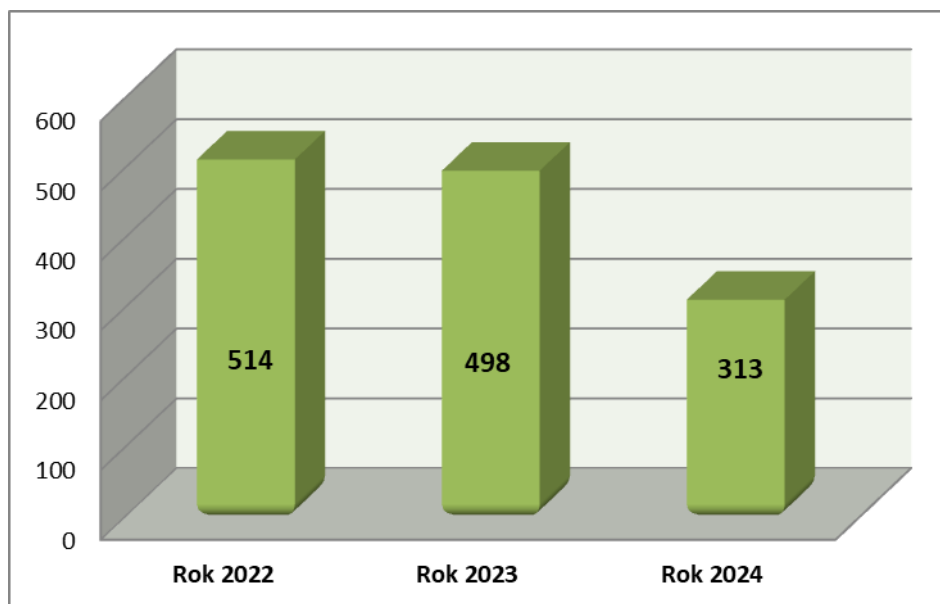
Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

3.5 Dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizuje zadania nałożone ustawą o dodatkach mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu umożliwienie osobom o niskich dochodach pokrycie części kosztów utrzymania mieszkania. Taka forma pomocy dla osób, które przy wykorzystaniu własnych możliwości finansowych nie są w stanie pokryć obciążających ich kosztów związanych z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, została wprowadzona Ustawą z dnia 2 lipca 1994 roku o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych.

W 2024 r. przyjęto 595 wniosków o dodatek mieszkaniowy. Łączna liczba wydanych decyzji w minionym roku wyniosła 595, w tym: (przyznających – 547; odmownych - 41; inne - 7 (dotyczy m.in.: wstrzymania, wznowienia, uchylecia lub umorzenia decyzji). W 2024 roku z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 313 gospodarstw domowych.

Wykres Nr 7. Liczba gospodarstw domowych korzystających dodatku mieszkaniowego w latach 2022 – 2024.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Tabela Nr 21. Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2022 – 2024.

Rok	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba wypłaconych dodatków
2022	1 047 216 zł	4 558
2023	1 280 045 zł	4 525
2024	1 095 065 zł	3 970

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Dodatek mieszkaniowy jest wypłacany zarządcy budynku lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny, w którym mieszka wnioskodawca.

Tabela Nr 22. Dodatki mieszkaniowe z podziałem na użytkowników mieszkań w 2024 roku.

Wyszczególnienie (użytkownicy mieszkań)		Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Ogółem		3 970	1 095 065
z tego w zasobie	<i>gminnym</i>	1 367	342 051
	<i>spółdzielczym</i>	2 378	679 858
	<i>wspólnot mieszkaniowych</i>	79	21 160
	<i>prywatnym</i>	0	0
	<i>innym</i>	146	51 996

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej środków pieniężnych z tytułu dodatków mieszkaniowych przekazuje się dla spółdzielni mieszkaniowych, zasobów gminnych, a także wspólnot mieszkaniowych. Dzięki możliwości przeprowadzania wywiadów środowiskowych zwiększyły się szanse eliminowania przypadków pobierania świadczenia przez osoby nieuprawnione.

W 2024 roku przeprowadzono 35 wywiadów weryfikujących stan majątkowy wnioskodawców oraz faktyczną liczbę wspólnie zamieszkujących członków gospodarstwa domowego.

3.6. Jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Miejski Ośrodek Pomocy Społeczny w Dębicy od lutego 2022 roku, realizował zadania na rzecz obywateli Ukrainy. Pomoc świadczona była między innymi w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego przysługiwało w wysokości 300 zł na osobę. Świadczenie można było przeznaczyć na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Uprawniony do pomocy był obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklarował zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz został wpisany do rejestru PESEL.

W 2024 roku z tej pomocy skorzystało 15 obywateli ukraińskich (w 2023 r. – 46 obywateli ukraińskich, w 2022 r. – 1 036 obywateli ukraińskich). Środki wydatkowane na wypłatę jednorazowego świadczenia wyniosły 4 500,00 zł (w 2023 r. – 13 800,00 zł, w 2022 r. – 310 800,00 zł).

3.7. Posiłki dla dzieci i uczniów z Ukrainy

Kolejną formą pomocy dla obywateli Ukrainy zgodnie z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa były posiłki dla dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach.

W ramach Funduszu Pomocy zapewniono posiłki dla dzieci i młodzieży w szkole i przedszkolu przyznawane w ramach zasiłku celowego. W minionym roku z tej pomocy skorzystało 5 dzieci w szkołach, natomiast w przedszkolach 2 dzieci ukraińskich.

Informacja w sprawie postępowań administracyjnych z pomocy społecznej

W przedmiocie postępowań administracyjnych w indywidualnych sprawach, zgodnie ze stosownymi upoważnieniami, wydawane są decyzje przyznające, odmowne, zmieniające, uchylające, umarzające, kierujące, ustalające odpłatność, zwalniające z odpłatności, o ustaleniu lub zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, stwierdzające wygaśnięcie decyzji, potwierdzające prawo, cofające i wstrzymujące.

Tabela Nr 23. Statystyka dotycząca wydanych decyzji administracyjnych ze świadczeń pomocy społecznej w 2024 roku.

Lp.	Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji administracyjnych	Decyzje prawomocnie uchylone	Decyzje w toku zaskarżenia
1	ZASIŁEK STAŁY	333	0	0
2	ZASIŁEK OKRESOWY	765	0	0
3	ZASIŁEK CELOWY	1023	0	0
4	ZASIŁEK CELOWY SPECJALNY	191	0	0
5	USŁUGI OPIEKUŃCZE	309	0	0
6	USŁUGI OPIEKUŃCZE SĄSIEDZKIE	10	0	0
7	SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	159	0	0
8	SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA DZIECI Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W TYM Z AUTYZMEM)	70	0	0
9	SCHRONIENIE DLA OSÓB BEZDOMNYCH	174	0	0
10	SCHRONIENIE DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI	4	0	0
11	POBYT W DOMACH WSPARCIA DZIENNEGO	31	0	0
12	POBYT W ŚRODOWISKOWYCH DOMACH SAMOPOMOCY	35	0	0
13	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ (SKIEROWANIE)	22	0	0
14	DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ (ODPŁATNOŚĆ)	136	3	3 w toku postępowania
15	PRAWO DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ	100	0	0
16	DODATKI MIESZKANIOWE	595	0	0
17	POSIŁEK W RAMACH PROGRAMU "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU" DLA OSÓB STARSZYCH	39	0	0

18	POSIŁEK W RAMACH PROGRAMU POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU” DLA OSÓB DZIECI	400	0	0
19	POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW STYPENDIA SZKOLNE	83	0	0
20	POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW ZASIŁKI SZKOLNE	8	0	0
21	DECYZJE ŻADAJACE ZWROTU NALEŻNYCH Z TYT. ŚWIADCZEŃ	54	0	0
22	UMORZENIE POSTĘPOWAŃ	196	0	0
23	WYGASZENIE DECYZJI	86	0	0
RAZEM:		4 823	3	0

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka.

IV. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny

4.1. Asysta rodzinna

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Dębicy.

Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2024 r. z pomocy asystentów rodziny skorzystało 31 rodziny, w których wychowywało się 82 małoletnich dzieci. W tym okresie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy zatrudnił 2 asystentów rodziny, zatrudnionych na umowę o pracę.

W 2024r. z 2 rodzinami zakończono współpracę asystenta z rodziną ze względu na realizację celów założonych w planie pracy z rodziną, a w związku z tym rodziny przezwyciężyły trudną sytuację życiową, której wcześniej nie były w stanie samodzielnie pokonać. Rodzice osiągnęli samodzielność w podejmowaniu decyzji oraz nabyli umiejętności opiekuńczo wychowawcze, które pozwolą im wypełniać rolę rodzica tak, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpiecznemu rozwojowi ich dzieci. Z 2 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy w związku z przeprowadzką. Z 1 rodzinami ze względu na brak efektów. Z 1 rodziną ze względu na rezygnację z asystenta.

Asystenci rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mogą pracować maksymalnie z 15 rodzinami. Z uwagi na złożoność problemów w rodzinach wydłużył się okres współpracy asystenta z rodziną i wynosi on obecnie przeciętnie 35 miesięcy.

Tabela Nr 24. Liczba rodziny objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2022 – 2024.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Ilość rodzin	32	36	31

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Praca asystenta rodziny:

Rozpoczynając współpracę z asystentem rodziny - rodzina podpisuje plan pracy. Plan pracy zawiera cele i efekty dostosowane do diagnozy sytuacji rodziny. Asystent w głównej mierze pracuje nad nabyciem przez rodzinę umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz podjęciem działań zmierzających do zapewnienia dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach. Asystent pomaga i towarzyszy rodzinie w załatwianiu istotnych spraw urzędowych i lekarskich, motywuje do większej aktywności społecznej.

W sytuacji kiedy rodzina tego wymaga motywuje do skorzystania z poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego lub prawnego. Asystent rodziny współpracuje z wieloma instytucjami działającymi na rzecz rodziny: kuratorami, wychowawcami ze szkół, przedszkoli i świetlic, pedagogami, dzielnicowymi, PCPR, Domem Dziecka, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną

Asystent w czasie wspólnych działań z członkami rodziny pomaga w codziennej organizacji dnia, pokazuje jak sprawnie wykonywać obowiązki domowe, opiekować się i wychowywać dzieci. Doradza jak zarządzać budżetem domowym. Informuje jak działają urzędy, szczególnie placówki wsparcia rodziny i dziecka, a także wyjaśnia jak wypełniać dokumentację oraz realizować sprawy urzędowe. Wspiera w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji i innych instytucji. Motywuje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i znalezienia pracy.

Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci. Może być i tak, że czasem zachowania destrukcyjne rodziców zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzic pracuje wtedy nad zmianą, gdy dziecko jest w pieczy zastępczej krótkoterminowej. Nie każda rodzina będzie też chciała i potrafiła skorzystać z tej formy wsparcia. Niemniej jednak asystentura winna być rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2 lata, w uzasadnionych przypadkach może być wydłużona do 3 lat. Asystent rodziny pracuje jednocześnie średnio z 10 - 15 rodzinami.

Celem głównym pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

W 2024 roku asystenci rodziny pracowali z 31 rodzinami (45 osób dorosłych i 82 dzieci) w tym 6 rodzin nowo objętych oraz 25 rodziny, z którymi nie zakończono jeszcze pracy z ubiegłych lat.

W roku sprawozdawczym do Ośrodka kierowane były wnioski o przydzielenie asystenta rodziny: na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Dębicy Wydział III Rodzinny i Nieletnich (2 rodzina), na wniosek pracownika socjalnego (4 rodzin).

Tabela Nr 25. Ilość skierowanych wniosków poprzez instytucje do przydzielenia rodzinie asystenta rodziny w latach 2022 – 2024.

Wyszczególnienie	Sąd Rejonowy	MOPS	Zespół Kuratorski	Szkoła
Rok 2022	1	9	0	0
Rok 2023	5	7	0	0
Rok 2024	2	4	0	0

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Zgodnie z zapisami ustawy „Za życiem” rolą asystenta rodziny jest koordynacja wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, zwłaszcza w odniesieniu do kobiet zagrożonych urodzeniem dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub z nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu. Do asystenta rodziny m.in. należy informowanie w zakresie instrumentów polityki na rzecz rodziny, reprezentowanie przed instytucjami i urzędami, udzielanie wsparcia psychologicznego, pomocy w przewyciężaniu problemów wychowawczych oraz pomocy prawnej, a także wspieranie w realizacji codziennych obowiązków. Oznacza to, że asystent rodziny może załatwiać w imieniu rodziny sprawy w różnych instytucjach. W 2024 r. odnotowano 3 rodziny, które korzystały z pomocy asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W 2022 roku realizowano Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Dębica na lata 2021 – 2023, powołany Uchwałą Nr XLIII/325/2021 z dnia 07.05.2021r. Niniejszy Program stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Dębica na lata 2006 – 2021.

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tej funkcji poprzez pracę z rodziną i zapewnienie wsparcia w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem niniejszego Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić swoją rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Ze względu na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu.

Cel główny gminnego programu to budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin, natomiast cele szczegółowe to:

- Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.
- Lepsze funkcjonowanie rodziny oraz poprawa warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
- Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin wieloproblemowych.
- Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
- Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe w Dębicy, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez nadzór kuratora lub umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Pomoc na rzecz rodzin, którą w ramach niniejszego Programu oferuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy oraz partnerzy jest nakierowana w pierwszej kolejności na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a pomoc ze strony instytucji jest uruchamiana dopiero wtedy, kiedy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zarządzeniem Nr 13/2015 z dnia 13 kwietnia 2015 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy wprowadził Zasady Funkcjonowania Zespołu do Spraw Asysty Rodzinnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy. Celem powołania zespołu jest wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych polegające w szczególności na:

- 1) Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny;
- 4) Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) Pomocy w integracji rodziny;
- 6) Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) Dążeniu do reintegracji rodziny.

Pieczna zastępcza:

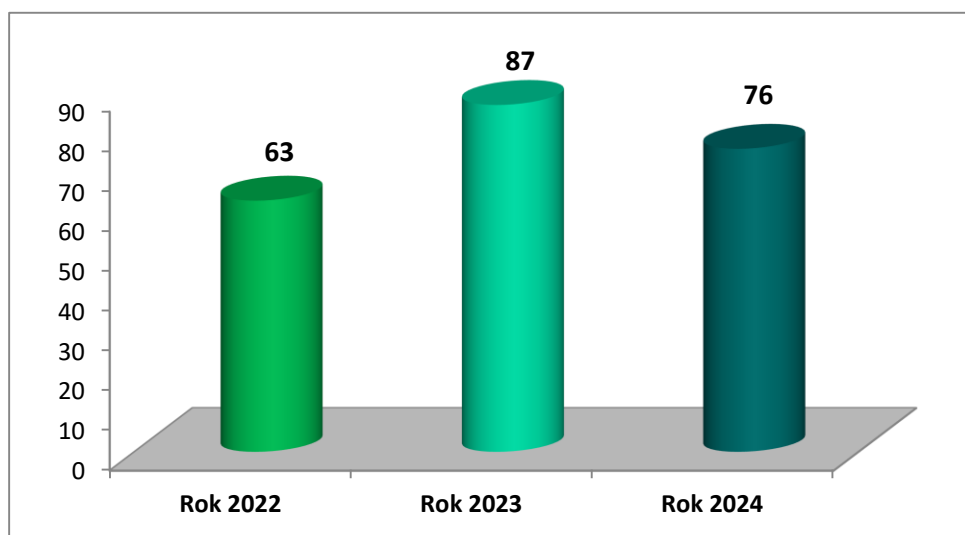
Asystenci rodzin wspierali rodziny w kontaktach z urzędami. Jednak najczęściej rodziny uzyskiwały wsparcie przy rozwiązywaniu problemów bieżących, codziennych. Uczono rodziny sztuki mediacji poprzez wspólne omawianie problemów na forum rodziny, niwelowania konfliktów w celu poprawy relacji w rodzinie. Nieraz jednak niezbędna była koordynacja działań rodziny obejmująca opracowywanie i nadzór nad realizacją planu pracy z rodziną. W przypadku potrzeby udzielenia pomocy psychologicznej, członków rodzin kierowano do specjalistów.

Efektywność w/w działań zależała jednak od wielu czynników, w tym między innymi – od: chęci czy braku chęci współpracy ze strony rodzin, zbyt dużej demoralizacji

rodzin, roszceniowej postawy i wyuczonej bezradności, złego sposobu pojmowania celu oferowanej pomocy i konieczności zmiany postaw w rodzinie, oporu i strachu przed zmianą, dziedziczności nieprawidłowych wzorców postępowania, zaburzeń psychicznych i agresywnej osobowości, czy też upośledzenia rodziców lub brak motywacji rodzin do zmiany.

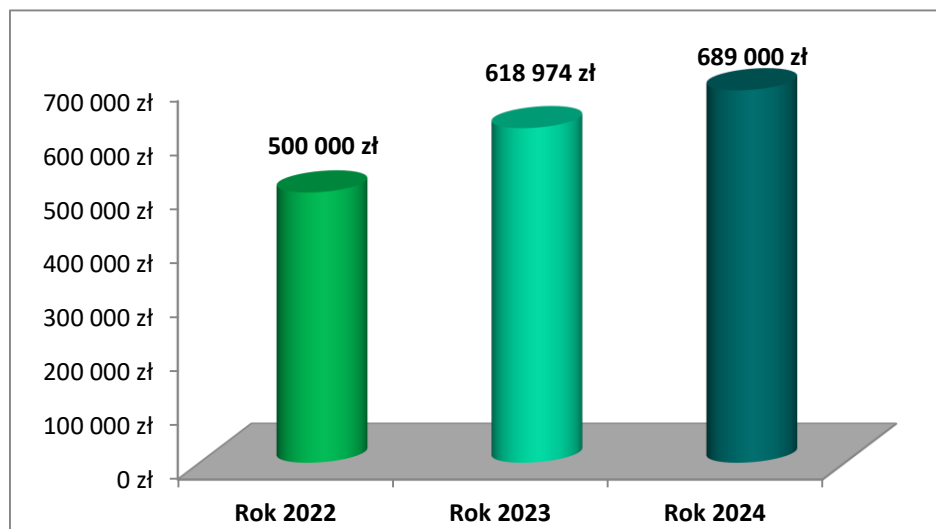
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy na podstawie decyzji o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej jak również not obciążeniowych pokrywa część kosztów związanych z utrzymaniem dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z zawartym porozumieniem nr DŚiDPS.073.25-2.2012 z dnia 03.07.2012r. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Dębicy. W/w decyzje dot. pobytu dzieci w pieczy zastępczej (tj. dzieci w Domu Dziecka, dzieci w niezawodowej rodzinie zastępczej, dzieci w rodzinie spokrewnionej, dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka oraz dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej).

Wykres Nr 8. Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2022 – 2024.

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Wykres Nr 9. Poniesione koszty za dzieci przebywające w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Wzrost kosztów pieczy zastępczej spowodowany jest:

- 1) ustawowym obowiązkiem ponoszenia przez gminę kosztów pieczy zastępczej w kolejnych latach w wyższych procentach i tak:
 - a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) postawą i trybem życia rodziców biologicznych, którzy w niewielkim procencie podejmują działania mogące doprowadzić do powrotu dzieci pod ich opiekę;
- 3) wzrostem kosztu utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak i umieszczeniem dzieci w specjalistycznych placówkach, w których koszt utrzymania jest wyższy od przeciętnego.

4.2. Pogłębiona praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi

W 2024 roku pogłębioną pracą socjalną objętych zostało 51 rodzin. Zgłoszenia do zespołu pracy socjalnej z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi otrzymywane są od pracowników socjalnych tut. Ośrodka, które przeprowadzają wywiady środowiskowe, z interwencji, od instytucji państwowych (szkoły, sądy, policja, PCPR, i innych OPS-ów).

Metody którymi posługujemy się w pracy socjalnej, to:

- prowadzenie indywidualnego przypadku,
- pracę z grupą, (grupy wsparcia wspólnie z asystentami rodzin).

Metoda prowadzenia indywidualnych przypadków bazujemy na wiedzy, zrozumieniu i umiejętnym zastosowaniu właściwych technik pomocy ludziom w rozwiązywaniu ich problemów. Koncentrujemy się na jednostce, nie ignorując jednak dobra społecznego. Pracując indywidualnym przypadkiem uwzględniamy następujące elementy: wgląd w cechy osobowościowe jednostki; rozpoznanie zasobów, zagrożeń i wpływów otoczenia społecznego na jednostkę; bezpośrednie oddziaływanie osoby na osobę i bezpośrednie oddziaływanie poprzez otoczenie społeczne.

Proces prowadzenia indywidualnego przypadku zawiera kilka zasadniczych etapów. Pierwszym z nich jest diagnoza, której zadaniem ma być ujawnienie czynników powodujących zaistnienie trudnej sytuacji w życiu osoby.

Głównym narzędziem diagnozy jest wywiad oparty na karcie prowadzonej pracy socjalnej. W momencie rozpoznania problemu rozpoczyna się już właściwy proces jego rozwiązywania. Po przeprowadzeniu diagnozy ustalamy plan postępowania, określający kolejne kroki podjętej interwencji. Najdłuższym etapem jest sama interwencja i wymaga ona ciągłego korygowania tak diagnozy, jak i planu postępowania. Bardzo ważnym etapem jest zakończenie interwencji, gdyż jest ona wyraźnym znakiem, że pracownik uważa swoją dalszą aktywność za zbędną.

Grupy Wsparcia to tzw. grupy rozwojowo-wychowawcze mają za cel służyć pomyślnemu rozwojowi psychicznemu, fizycznemu i kulturalnemu wszystkich tych, którzy tego pragną. Zwykle co kwartał organizuje się wraz z asystentami rodzin takie spotkania osób z rodzin z którymi współpracujemy.

Poniższa tabela zawiera rodziny z którymi prowadzona była praca socjalna długoterminowa, każdy miesiąc zawierał również interwencje i podejmowanie czynności z rodzinami, które nie wyraziły zgody na współpracę.

MIESIĄC	ILOŚĆ RODZIN
Styczeń	11
Luty	17
Marzec	16
Kwiecień	13
Maj	16
Czerwiec	22
Lipiec	20
Sierpień	12
Wrzesień	11
Październik	16
Listopad	16
Grudzień	11

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

4.3. Wsparcie rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Od roku 2011 zgodnie z art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy działa Zespół Interdyscyplinarny.

W związku ze zmianami przepisów w dniu 15 sierpnia 2023 r. powołano na nowo Zespół, Zarządzeniem Nr 213/2023 Burmistrza Miasta Dębica Zespół Interdyscyplinarny w Dębicy do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy domowej, a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb. Zespół liczy 15 osób.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają w oparciu o porozumienia zawarte między Burmistrzem Miasta Dębica, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Stowarzyszenia Pomocy Społecznej AD „Astram”.

W roku 2024 działaniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie objętych było 138 rodzin. Wszystkie te rodziny zostały objęte procedurą „Niebieskiej Karty”.

Tabela Nr 26. Skala przemocy domowej oraz częstotliwość jej występowania – 2024 r.

Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (należy podać liczbę rodzin)		
	1 raz w roku	od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
138	38	80	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy i Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dębicy

Tabela Nr 27. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w 2024 roku.

Ogółem osoby dotknięte przemocą w rodzinie	kobiety			mężczyźni			dzieci			
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:		
		osoby starsze*	osoby niepełno- o- sprawne		osoby starsze*	osoby niepełno- o- sprawne		do 13 r.ż.	od 14 do 18 lat	niepełno- sprawne **
283	111	25	14	14	4	5	117	102	15	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy i Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dębicy

* Kobiety i mężczyźni powyżej 65 roku życia.

**dzieci od 0 do 18 roku życia.

Tabela nr 28. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Małoletni*
138	7	131	0

*Osoba do 18 r. ż.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w 2024 roku

Tabela nr 29. Procedura „Niebieskie Karty”- liczba wypełnionych w 2024 r. formularzy „Niebieska Karta-A” *

NAZWA PODMIOTU	LICZBA „NIEBIESKICH KART”
POLICJA	93
JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ	13
MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	0
OŚWIATA	4
OCHRONA ZDROWIA	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy.

Procedura Niebieskie Karty

Od 28 września 2023 r. wszedł w życie nowy akt prawny regulujący procedurę „Niebieskie Karty”, wprowadzając kluczowe zmiany w zakresie walki z przemocą domową. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została zaktualizowana, zastępując dotychczasowe pojęcie "przemocy w rodzinie" terminem "przemoc domowa". Wprowadzono również bardziej precyzyjną definicję przemocy, obejmującą wykorzystywanie przewagi fizycznej, psychicznej lub ekonomicznej. Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Procedura „Niebieskie Karty” jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, ale także współpraca przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej. Rola pracowników socjalnych sprowadza się do diagnozy i monitoringu sytuacji rodziny dotkniętej problemem

przemocy domowej w ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup diagnostyczno - pomocowych.

W 2024 roku sporządzonych zostało 110 nowych formularzy „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy domowej, w tym w 13 przypadkach przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2024 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było łącznie 138 rodzin, w tym 283 osób/członków rodzin doświadczających aktów przemocy. W ramach powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego grup diagnostyczno - pomocowych: 110 powołanych zostało na podstawie formularzy „Niebieska Karta – A” wypełnionych w 2024 roku, 28 kontynuowało pracę z lat poprzednich. Po nowelizacji ustawy w pierwszej grupie diagnostyczno - pomocowej uczestniczy funkcjonariusz Policji oraz pracownik socjalny. W sytuacji, gdy członkowie grupy diagnostyczno – pomocowej zdecydują o poszerzeniu jej składu, wówczas powoływani są przedstawiciele instytucji w zależności od złożoności sprawy i zapotrzebowania: pedagodzy, wychowawcy lub psycholodzy ze szkół lub poradni psychologiczno – pedagogicznej, wychowawcy ze świetlic, przedszkoli, terapeuci Ośrodka Interwencji Kryzysowej, terapeuci uzależnień, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi (zawodowi lub społeczni), lekarze, pielęgniarki środowiskowe.

Na tą grupę tzw. poszerzoną może zostać zaproszona osoba doznająca przemocy domowej, podczas której omówiony jest indywidualny plan pomocy. W roku sprawozdawczym rodzin objętych pomocą w ramach procedury „Niebieskie Karty” było 138.

Przed wejściem w życie zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej obradowały grupy robocze, natomiast po 22 czerwca 2023r. grupy diagnostyczno – pomocowe. Łącznie powołanych było 138 grup, natomiast posiedzeń było 364. Spotykają się one w zależności od złożoności sprawy.

Do zadań pracowników socjalnych w ramach grup diagnostyczno – pomocowych należało w szczególności: diagnozowanie sytuacji, potrzeb i zasobów osoby doznającej przemocy domowej, udzielenie kompleksowych informacji o:

- możliwościach otrzymania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej,
- formach pomocy małoletnim doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby doznającej przemocy domowej niezwłoczne organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej, zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub innej placówce, w tym prowadzonej przez organizacje pozarządowe i stowarzyszenia,

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w trakcie wykonywanych obowiązków służbowych w 2024 r. zabezpieczyli 1 dziecko z rodziny w związku ze zdiagnozowaną sytuacją bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.

Natomiast w przypadku 36 dzieci powiadomiono Sąd Rejonowy w Dębicy o wgląd w sytuację dziecka, a w przypadku 40 dzieci umożliwiono kontakt z psychologiem.

W 2024 roku odbyło się łącznie 364 posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych, w 84 przypadkach grupy diagnostyczno - pomocowe zakończyły swoje działania z uwagi na ustanie przemocy i zrealizowanie indywidualnego planu pomocy.

W pozostałych przypadkach grupy diagnostyczno - pomocowe kontynuację działań przeniosły na 2025 rok do momentu, gdy jednoznacznie będzie można stwierdzić zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie.

W 2024 r. zaobserwowano wzrost uruchomionych Procedur „Niebieskie Karty”, w stosunku do dzieci bezpośrednio doznających przemocy, aczkolwiek zmiana ustawy traktuje dziecko, świadka przemocy jako osobę doznającą przemocy.

Wraz z nakładem pracy i wzrostem liczby Niebieskich Kart zwiększyła się liczba pracowników socjalnych z jednego na dwóch, którzy pracują w Procedurze „Niebieskie Karty”. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy na mocy zapisu prawnego art. 9a pkt. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2024 roku odbyło się 6 posiedzeń członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Głównym celem posiedzeń Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań służb i specjalistów oraz budowanie lokalnej sieci współpracy w zakresie tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Tematem posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego było również omawianie bieżących technicznych kwestii dotyczących pracy Zespołu i grup diagnostyczno - pomocowych, omawianie indywidualnych przypadków, w których występowała przemoc i poszukiwanie efektywnych rozwiązań dla zniwelowania tego problemu.

Ponadto tematyka spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczyła organizacji szkoleń, działań zmierzających do pogłębiania wiedzy wśród przedstawicieli instytucji miasta, których z uwagi na wykonywany zawód, przemoc dotyczy.

W zespołach i grupach roboczych, grupach diagnostyczno-pomocowych brali udział policjanci dzielnicowi, kuratorzy sądowi, pedagodzy, pracownicy socjalni, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2024 roku do Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dębicy przekazano 110 Niebieskich Kart, wszczętych przez przedstawicieli podmiotów uprawnionych do ich wypełniania to jest sporządzonych przez Komendę Powiatową Policji (93), Jednostki Organizacyjne Pomocy Społecznej (13), Oświatę (4). W 1 przypadku nie podjęto działań w związku z brakiem zasadności. W 110 przypadkach powołano grupy diagnostyczno – pomocowe, które spotkały się 311 razy. W omawianym okresie rozpatrywane było także 28 spraw z 2023 roku, gdzie także powołano grupy, które spotkały się 53 razy. Razem grupy spotkały się 364 razy.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Dębicy na lata 2021–2024 z dnia 19 marca 2021 roku przyjętego Uchwałą NRXLI/307/2021 Rady Miejskiej w Dębicy na terenie Miasta Dębicy realizowano następujące działania profilaktyczne:

- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie (broszury, ulotki, plakaty),
- prowadzenie tablic informacyjnych i strony internetowej o przemocy w rodzinie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej,
- poradnictwo w indywidualnych przypadkach dla rodzin w których występują konflikty i trudne sytuacje życiowe prowadzone przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin i Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- mediacje rodzinne, konsultacje rodzicielskie, rozmowy rodzinne,
- proponowano wsparcie psychologiczno – pedagogiczne w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Dębicy, uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Poradnię osobom uwikłanym w przemoc domową, którym założono Niebieskie Karty, a także rodzinom w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi.

Pracownicy socjalni i asystenci rodzin z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy informowali rodziny o tej formie pomocy i motywowali do korzystania, proponowano rodzinom korzystanie z pomocy psychoterapeutycznej w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i Młodzieży w Dębicy, ul. Wielopolska 23, w Poradni Leczenia Uzależnień i Współzależnień w Przecławiu (Poradnia dla dzieci i Młodzieży, Poradnia dla dorosłych), w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Dębicy, ul. Gawrzyłowska 31, w Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w Dębicy, ul. Cmentarna 1.

4.4. Placówki Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka” dla dzieci

Placówki Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka”, działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy, odgrywają kluczową rolę w życiu wielu dzieci, stanowiąc istotne miejsce wsparcia i edukacji pozaszkolnej. Ich funkcjonowanie opiera się na zrozumieniu potrzeb dzieci oraz skutecznym prowadzeniu działań, które wspierają ich rozwój emocjonalny, społeczny i edukacyjny.

Placówki pracują od poniedziałku do piątku 30 godzin tygodniowo. Jednym z kluczowych aspektów funkcjonowania świetlic jest codzienna praca z dziećmi. Wychowawcy, pełniący rolę opiekunów, odgrywają istotną funkcję w budowaniu bezpiecznej atmosfery oraz stymulujących warunków do nauki. Dzięki swojemu zaangażowaniu i doświadczeniu tworzą przestrzeń, w której każde dziecko może czuć się akceptowane i docenione.

Dzieci uczą się współpracy, empatii i odpowiedzialności, co pozytywnie wpływa na ich rozwój i funkcjonowanie w społeczeństwie. Ważnym aspektem funkcjonowania naszych świetlic jest organizacja czasu wolnego.

Dzieci spędzają tutaj czas po zajęciach szkolnych, dlatego istotne jest, aby zapewnić im różnorodne i atrakcyjne formy spędzania tego czasu. Oferowane są zajęcia plastyczne, sportowe, manualne, artystyczne oraz zajęcia rozwijające sprawność wzrokowo - ruchową.

Ponadto dzieci mają możliwość uczestnictwa w wycieczkach, wyjazdach, spacerach oraz wyjściach na place zabaw, co sprzyja integracji i pozwala na aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu.

Świetlice nie ograniczają się tylko do pracy z dziećmi – oferują także wsparcie dla rodziców poprzez rozmowy, poradnictwo oraz organizowanie spotkań edukacyjnych. Dzięki temu rodzice mogą lepiej rozumieć potrzeby swoich dzieci oraz skuteczniej je wspierać w procesie wychowania i nauki. Dodatkowo placówki regularnie przeprowadzają pogadanki tematyczne, mające na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności zarówno dzieci, jak i ich opiekunów.

Zasady obowiązujące na terenie każdej Placówki określa regulamin, który ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa oraz sprawnego funkcjonowania świetlic. Godziny otwarcia świetlic są dostosowane do potrzeb dzieci, co pozwala im korzystać z oferowanego wsparcia w dogodnym czasie. Dzięki temu Placówki Wsparcia Dziennego w Dębicy stanowią istotny element systemu wsparcia społecznego, przyczyniając się do harmonijnego rozwoju młodego pokolenia i budowania silniejszych więzi międzyludzkich.

Rok 2024 w Placówkach Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka”

- przygotowania dekoracji karnawałowych oraz kartek z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- udział w sesji świątecznej w „Serniku w Koronce”,
- udział w zajęciach dotyczących uzależnień oraz hejtu wśród dzieci i młodzieży,
- wyjście do kina na filmy: „Wyfrunięci” i „Rysiek super wróbel”,
- w pierwszy dzień wiosny odbyła się kolorowa sesja fotograficzna,
- zorganizowano zostało spotkanie Wielkanocne, na którym kultywowano tradycje wielkanocne,
- w ramach współpracy z wolontariuszami z II Liceum Ogólnokształcącego w Dębicy przeprowadzone zostały zajęcia z języka angielskiego,
- dzieci uczestniczyły w warsztatach organizowanych przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Dębicy oraz dniach otwartych w Szkole Specjalnej,
- podopieczni brali również udział w zajęciach wynikających z Programu Pracy z Młodzieżą. W ramach tego odbyły się spotkania z psychologiem, na których poruszane były tematy agresywnych zachowań wśród wychowanków,
- udział w pikniku na Dniach Otwartych Funduszy Europejskich z Wodociągami Dębickimi,
- wyjazd dzieci na wycieczkę do Kopalni Soli w Bochni,
- dzieci uczestniczyły w zajęciach gry na instrumentach w szkole Yamaha,
- wyjazd do Parku Rozrywki Energylandia oraz do zamku w Łańcucie.
- świetlice reprezentowane przez wychowawców wzięły udział w Festiwalu Kwiatów organizowanym na dębickim Rynku.
- podczas wakacji dzieci uczestniczyły w pieszej wycieczce do Latoszyna Zdroju, wyjściach na Fun & Sport, czy w zajęciach z pływania prowadzonych na basenie miejskim,
- na każdej z placówek zorganizowano dni otwarte mające na celu rekrutację oraz integrację. Nie zabrakło warsztatów muzycznych, kina oraz przepysznej pizzy w jednej z dębickich pizzerii.
- jedna z naszych placówek przy ul. Cmentarnej gościła 36 dzieci wraz z opiekunami dotkniętych powodzią w Stroniu Śląskim. Na tą okoliczność zorganizowane zostały im zajęcia świetlicowe,
- placówki przyłączyły się również do zbiórki żywności dla zwierząt z dębickiego schroniska,

- w ramach projektu „Sportowo - Edukacyjnie – Innowacyjnie” z Fundacją Lotto podopieczni wzięli udział w turniejach gier stolikowych oraz z zajęć z robotyki,
- świetlice wzięły udział w narodowym czytaniu „Kordiana” Juliusza Słowackiego,
- w październiku odbyły się warsztaty psychologiczne w ramach programu „Lepsze Jutro” organizowanych przez Fundację Psychoprophylaktyki Społecznej PRO-FIL z Rzeszowa, a także warsztaty w ramach programu „Żółty Talerz” finansowany ze środków Kulczyk Foundation.
- przez dwa miesiące świetlice uczestniczyły w Kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”, które odbyły się dzięki Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. W ramach tego działania odbywały się warsztaty profilaktyczne z przeciwdziałania przemocy domowej oraz rówieśniczej, a uwieńczeniem była akcja podświetlania Placówek na kolor czerwony w dniu 19 listopada.
- placówki wzięły udział również w akcji „Serce za odwagę”, która miała na celu wykonanie kartek świątecznych dla weteranów II wojny światowej,
- z okazji Dnia Niepodległości dzieci przygotowały prace plastyczne oraz wzięły udział w odśpiewaniu piosenek patriotycznych,
- w listopadzie wychowankowie wzięli udział w zabawie andrzejkowej w Domu Seniora oraz na jednej z naszych świetlic przy ul. Kraszewskiego. Zabawy miały charakter integracyjny.
- wychowawcy świetlic uczestniczyli w webinarze on-line pt. „Jak zapobiegać przemocy w placówce”,
- wychowankowie wzięli udział w warsztatach edukacyjnych z panią psycholog. Tematyka zajęć dotyczyła więzi, relacji, stresu i emocji.
- tradycją jest, że od kilku lat w grudniu na świetlice przyjeżdżają Motomikołaje z prezentami dla wychowanków placówek.
- Pracownicy PWD „Zgrana Paka” uczestniczyli w kiermaszu bożonarodzeniowym, który miał miejsce na dębickim rynku. Mieli swoje stoisko z rękodzielami wykonanymi przez każdą świetlicę,
- uwieńczeniem na zakończenie roku było spotkanie opłatkowe i Jasełka w wykonaniu naszych dzieci.

Projekt „Lepsze jutro”

W placówkach wsparcia dziennego „Zgrana Paka” prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizowany był projekt „Lepsze jutro” przez Fundację PRO-FIL z Rzeszowa. Projekt miał na celu stworzenie zintegrowanego i wspierającego środowiska edukacyjnego, w którym uczniowie polscy i ukraińscy, mogli rozwijać swoje umiejętności społeczne, emocjonalne i komunikacyjne, co przyczyniło się do ich lepszego funkcjonowania w lokalnych społecznościach.

Zajęcia odbywały się w formie warsztatów grupowych oraz spotkań indywidualnych, a ich celem było m.in. :

- wspieranie integracji międzykulturowej - projekt miał na celu budowanie mostów między uczniami polskimi i ukraińskimi, co przyczyniło się do większej harmonii i zrozumienia w społecznościach szkolnych i lokalnych;
- poprawę zdrowia psychicznego i dobrostanu dzieci - poprzez wsparcie emocjonalne i psychologiczne, w celu poprawy zdrowia psychicznego uczniów, co jest fundamentem ich sukcesów edukacyjnych i osobistych;
- przeciwdziałanie przemocy i mowie nienawiści - edukacja uczniów w zakresie rozpoznawania, przeciwdziałania oraz reagowania na przemoc i mowę nienawiści;

„Sportowo- Edukacyjnie- Innowacyjnie z Fundacją LOTTO

Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Ad Astram” w Dębicy w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Dębicy od 19.06.2024 do 30.09.2024 r. realizowało projekt „Sportowo- Edukacyjnie- Innowacyjnie z Fundacją LOTTO” - który był realizowany dzięki darowiźnie otrzymanej od Darczyńcy – Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej z siedzibą w Warszawie (03-728), przy ul. Targowej 25.

W ramach projektu dzieci i młodzież wzięły udział m.in. w warsztatach: gier planszowych, w wyjazdach integracyjnych do kina i parku rozrywki, w zajęciach edukacyjnych, muzycznych i sportowych.

„Żółty Talerz” finansowany ze środków Kulczyk Foundation

W ramach Programu Żółty Talerz, dzieci z trzech placówek „Zgrana Paka” mają możliwość przygotowania i konsumowania zdrowych, wysokoskładnikowych posiłków oraz uczestnictwa w warsztatach dotyczących różnego rodzaju diet, prawidłowego odżywiania, wykorzystywania żywności oraz gotowania. W ramach programu przewidziano także warsztaty dla wychowawców, którzy na co dzień pracują z dziećmi.

Środki na realizację Programu Żółty Talerz pochodzą w całości od Kulczyk Foundation, która w drodze umowy dotacji przekazała je Gminie Miasta Dębica-Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dębicy.

W ubiegłym roku wprowadzone zostały Standardy Ochrony Małoletnich w Placówkach Wsparcia Dziennego Prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy. Standardy ochrony małoletnich” to dokument skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania w PWD „Zgrana Paka” w Dębicy, które mają być przestrzegane i stosowane w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego dziecka.

Podstawa prawna opracowania Standardów Ochrony Małoletnich Placówkach Wsparcia Dziennego w MOPS Dębica: Art. 22b i art. 22c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).

Tabela Nr. 30. Organizacja pracy Placówek Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka” w 2024 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	PWD „ZGRANA PAKA” UL. MATEJKI	PWD „ZGRANA PAKA” UL. KRASZEWSKIEGO	PWD „ZGRANA PAKA” UL. CMENTARNA
Ilość dni pracy w tygodniu	5	5	5
Ilość godzin pracy w tygodniu	30	30	30
Liczba miejsc	30	30	30
Korzystający według stanu w dniu 31.XII	32	26	25
cudzoziemcy	10	14	7
w tym małoletni obywatele Ukrainy	10	14	5

Korzystających w roku sprawozdawczym	43	49	42
cudzoziemcy	15	14	15
w tym małoletni obywatele Ukrainy	15	14	13
Niepelnosprawni według stanu w dniu 31.XII	0	0	0
Liczba Wolontariuszy	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne Placówek Wsparcia Dziennego

Placówki Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka” dla dębickich dzieci i młodzieży cieszą się ogromną popularnością wśród mieszkańców miasta, o czym świadczy liczna frekwencja dzieci na prowadzonych codziennie zajęciach. Prowadzenie takich placówek wymaga znacznego nakładu środków finansowych, aby móc zapewnić profesjonalną kadre oraz ciekawe zajęcia edukacyjno- wychowawcze i sportowe - zajęcia, które nie tylko pomagają dzieciom w nauce, ale także rozwijają ich pasje. Działalność placówek jest jak najbardziej rekomendowana, tym bardziej że znajdują się one w trzech, różnych punktach na terenie Dębicy, co umożliwia udział w zajęciach dzieci, z różnych części miasta, tak aby wszyscy chętni mieli łatwy dostęp do tego typu placówki.

4.5. Karta Dużej Rodziny – program wspierania rodzin wielodzietnych

W 2024 roku MOPS w Dębicy kontynuował realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. W minionym roku złożono 309 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Liczba osób, którym wydano KDR wyniosła 557 (z tego dla rodziców 311, a liczba dzieci 246). Wydano 546 kart tradycyjnych i elektronicznych, w tym: 548 kart elektronicznych. Forma pomocy dla rodzin wielodzietnych cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców miasta, którzy ubiegają się o wydanie karty i możliwość korzystania z ulg i zniżek oferowanych na terenie całego kraju.

4.6. Dębicka Karta Rodziny Trzy Plus

Program realizowany na rzecz rodzin wielodzietnych z terenu miasta Dębica. Karta uprawnia do zniżek nie tylko w instytucjach publicznych, ale też oferowanych przez przedsiębiorców. Partnerami Dębickiej Karty Rodziny Trzy Plus są m.in. jednostki i spółki miejskie oraz firmy z terenu Dębicy. Posiadacze takiej karty mogą korzystać m.in. z ulg przy zakupie biletów miesięcznych w MKS, zniżek przy korzystaniu z obiektów MOSiR oraz podczas zakupów w dębickich firmach. Karty przyznawane są na podstawie wniosku.

Karta wydawana jest rodzinom, bez względu na dochód, mającym na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do 18 roku życia lub 25 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się/studiuje w systemie stacjonarnym, lub bez ograniczenia wieku, w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności; zamieszkałą pod wspólnym adresem na terenie Gminy Miasta Dębica, rozliczającą się z podatku dochodowego na rzecz Gminy Miasto Dębica. W 2024 roku wydano 164 karty.

V. System wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami

Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie nieprzydatności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem pomocy niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych.

Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku i klimacie domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunki w większości są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Istotną sprawą przy realizacji pomocy i opieki na rzecz potrzebującego jest poszanowanie godności osobistej, traktowanie z szacunkiem i poszanowaniem każdego człowieka.

W 2024 roku ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych, długotrwale chorych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, tak aby realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

5.1 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze tworzą zróżnicowaną grupę świadczeń niepieniężnych w ramach pomocy społecznej. Ich różnorodność związana jest przede wszystkim z koniecznością dostosowania ich rodzaju i zakresu do indywidualnych potrzeb świadczeniobiorcy.

Ponadto usługi opiekuńcze mogą mieć charakter środowiskowy oraz instytucjonalny. Katalog osób uprawnionych do usług opiekuńczych obejmuje:

- osoby samotne, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione,
- osoby, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Osobą samotną, w rozumieniu komentowanego przepisu, jest osoba prowadząca jednoosobowe gospodarstwo domowe, niepozostająca w związku małżeńskim i nieposiadająca wstępnych ani zstępnych.

Podstawą świadczenia wszystkich rodzajów usług jest decyzja administracyjna określająca: miejsce i okres świadczenia usług, rodzaje czynności wykonywanych w ramach usług, łączny czas wykonywania usług oraz wysokość i termin wnoszenia odpłatności. Liczba godzin dziennie oraz liczba dni w tygodniu, w których świadczone są usługi jest określona indywidualnie, w zależności od sytuacji i potrzeb danej osoby.

Odpłatność za usługi opiekuńcze określała tabela odpłatności zawarta w Załączniku do Uchwały Nr LXXXV/641/2023 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 13 grudnia 2023 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych

dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Powyższa Uchwała zawiera również szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat jak również tryb ich pobierania na terenie Miasta Dębica. Maksymalny koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2024 roku wynosił 28,00 zł.

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 12 opiekunek zatrudnionych w ramach umowy o pracę, które okresowo wspomagane były przez 8 osób zatrudnionych w ramach realizowanego przez Centrum Integracji Społecznej w Dębicy programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych oraz 5 osób w ramach prac społecznie użytecznych. Z usług opiekuńczych korzystało ogółem 158 osób, na rzecz których świadczone były usługi w ilości 23 679,5 godzin. W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 1 osoba, której wyświadczonych zostało 14 godzin.

Dział Usług zgodnie z ustawą o pomocy społecznej objął wsparciem w ramach usług sąsiedzkich 1 osobę w ilości 24 godzin.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych w 2024 roku zmarło 17 osób, 21 osób zrezygnowało ze świadczenia usług, 9 osób zostało umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej lub w Zakładzie Opiekuńczo – Lecznicy.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w obszarach:

1. Zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych:

- a. zakup artykułów spożywczych i przemysłowych koniecznych do prowadzenia gospodarstwa domowego (ze środków finansowych podopiecznego);
- b. przygotowywanie lub dostarczanie prostych posiłków;
- c. pomoc w spożywaniu posiłków lub karmienie (o ile wymaga tego stan zdrowia), z zachowaniem dbałości o higienę żywności oraz czystość naczyń stołowych i kuchennych.

2. Opieka higieniczna nad podopiecznym i jego otoczeniem:

- a. pomoc przy zakupie/zakup niezbędnych: artykułów spożywczych, artykułów gospodarstwa domowego bądź artykułów przemysłowych (ze środków finansowych podopiecznego);
- b. utrzymywanie higieny osobistej podopiecznego poprzez: mycie, czesanie, kąpiel, pomoc w załatwianiu potrzeb fizjologicznych, utrzymywanie w czystości bielizny osobistej i pościeli, pomoc przy ubieraniu;
- c. utrzymanie na bieżąco w czystości pomieszczeń najbliższego otoczenia (z wyłączeniem ciężkich prac porządkowych t.j.: utrzymanie porządku w szafach i na szafach, mycie okien, wieszanie firanek, gruntowne okolicznościowe porządki);
- d. utrzymanie w czystości naczyń stołowych i kuchennych;
- e. utrzymanie w czystości sprzętu sanitarnego np. miednicy, kaczki, basenu, wanny, nocnika, sedesu;
- f. utrzymanie w czystości sprzętu pomocniczego ułatwiającego codzienne funkcjonowanie np. wózka inwalidzkiego, balkonika, podnośnika
- g. pranie bielizny pościelowej, ręczników oraz odzieży podopiecznego (pod warunkiem posiadania pralki) lub zanoszenie i odbiór z pralni;

- h. toaleta (mycie ciała, mycie głowy, pielęgnacja jamy ustnej, pielęgnacja włosów/pomoc przy kąpieli/golenie, higiena paznokci rąk i nóg, czyszczenie protez zębowych);
- i. pomoc przy ubieraniu się, zmiana bielizny osobistej i pościelowej;
- j. prześcielenie łóżka;
- k. pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych (odprowadzenie do toalety lub zakładanie i zmiana pielucho-majtek z uwzględnieniem czynności zapobiegających powstawaniu odleżyn i odparzeniu).

3. Zabiegi pielęgnacyjne zalecone przez lekarza:

- a. zamawianie wizyt lekarskich;
- b. realizacja recept w aptece;
- c. kontakt z lekarzem w sprawach dotyczących zdrowia podopiecznego (zwłaszcza w sytuacjach pogorszenia się stanu zdrowia podopiecznego).

4. Inne:

- a. podtrzymywanie kondycji psychofizycznej podopiecznego, np. zachęcanie do i towarzyszenie w aktywności fizycznej (np. spacery) i intelektualnej (np. rozmowy, czytanie prasy i książek, rozwiązywanie krzyżówek, gry planszowe),
- b. pomoc w organizacji czasu wolnego,
- c. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych w uzgodnieniu z podopiecznym
- d. pomoc w kontaktach ze społecznością lokalną,
- e. stały kontakt z rodziną podopiecznego.

Ponadto 4 osoby które były objęte pomocą w formie usług opiekuńczych uczestniczyło w zajęciach „Domu Senior +” zaspokajających ich dodatkowe potrzeby i oczekiwania poprzez zapewnienie raz dziennie jednego gorącego posiłku, nawiązania kontaktu z otoczeniem, możliwość korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego. Zabezpieczono również problem z dotarciem do placówki oraz powrotem uczestnika do jego miejsca zamieszkania.

Zabezpieczając pomoc w formie usług opiekuńczych zauważamy, że wzrasta liczba podopiecznych z ciężkimi stanami chorobowymi, wymagających opieki w formie pielęgnacji chorego w łóżku wraz z toaletą przeciwodleżynową, karmieniem, bądź asystowaniem przy spożywaniu posiłków, rehabilitacją i usprawnieniem zaburzonych funkcji organizmu. Są to osoby ze znacznymi niedowładami po udarach mózgu, wylewach, stanach po złamaniach zwłaszcza kości szyjki udowej i innymi schorzeniami w tym ciężkimi stanami onkologicznymi, neurologicznymi, powodującymi znaczną niepełnosprawność i trudności w codziennym funkcjonowaniu, zwłaszcza w ostatnim etapie życia.

Tabela Nr 31. Realizacja zadania w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2022 -2024 roku.

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie (UO i SUO)	Liczba świadczeń zrealizowanych (godzin)	Koszt ogółem /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2022	186	22 157	602 030	184	257
Rok 2023	197	24 772	734 161	192	236
Rok 2024	159	23 693,5	898 596	155	202

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Dochód z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze w 2024 roku uzyskano w kwocie 208 665,83 zł.

5.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają co najmniej półroczny staż w jednej z następujących jednostek:

- 1) szpitalu psychiatrycznym,
- 2) jednostce organizacyjnej pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym,
- 4) ośrodka terapeutyczno – edukacyjno – wychowawczym,
- 5) zakładzie rehabilitacji,
- 6) innej jednostce, świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2024 roku wynosił 43,00 zł (zgodnie z Zarządzeniem Nr 45/2023 z dnia 18 grudnia 2023 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują wsparcie w obszarach:

1. **Uczenie i rozwijanie u podopiecznego umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia**, a zwłaszcza:
 - a. kształtowanie umiejętności: zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i funkcjonowania w społeczeństwie,
 - b. motywowanie podopiecznego do aktywności, leczenia i rehabilitacji,
 - c. prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi (np. dbałości o higienę i wygląd, wykonywanie czynności porządkowych i gospodarczych),

- d. prowadzenie treningów społecznych (np. utrzymywania relacji z domownikami, miejscu nauki, pracy, z sąsiadami, korzystania z usług różnych instytucji, organizacji czasu wolnego),
 - e. wspieranie i asystowanie w codziennych czynnościach życiowych,
 - f. podejmowanie interwencji i pomoc rodzinie podopiecznego (np. kształtowanie właściwych relacji z chorym, niepełnosprawnym, samotnym członkiem rodziny, poradnictwo w sytuacjach kryzysowych, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne),
 - g. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (np. w uzyskaniu świadczeń społecznych, w wypełnieniu i dostarczeniu dokumentów),
 - h. wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia (np. szukanie ofert pracy, pomoc w napisaniu dokumentów aplikacyjnych i zebraniu dokumentów potrzebnych do zatrudnienia oraz przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej),
 - i. pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi (np. nauka planowania budżetu, asystowanie przy zakupach i dokonywaniu opłat, pomoc w uzyskaniu ulg w opłatach).
2. **Pielęgnację podopiecznego**, jako element procesu leczenia, w tym pomoc w:
- a. uzyskaniu dostępu do świadczeń zdrowotnych,
 - b. uzgadnianiu i pilnowaniu terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych i zabiegów medycznych,
 - c. zamawianiu i kupowaniu leków w aptece, a także pilnowaniu przyjmowania leków (również monitoring ewentualnych skutków ubocznych ich przyjmowania),
 - d. dotarciu do placówek służby zdrowia i rehabilitacyjnych,
 - e. w szczególnych przypadkach: zmiana opatrunków, mycie i pomoc w załatwianiu potrzeb fizjologicznych, pomoc w korzystaniu ze środków pomocniczych.
3. **Rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu** podopiecznego zgodnie z zaleceniami lekarza, specjalisty rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii, jak również współpraca ze specjalistami w psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno-terapeutycznym wsparciu podopiecznego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to szczególnie rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza z relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu i realizacji spraw bytowych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były przez 12 pielęgniarek, wyświadczone 17 720 godz. Spośród osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w 2024 roku zmarło 16, 10 osób zrezygnowało ze świadczenia wsparcia, 6 osób zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej lub Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym.

Tabela Nr 32. Realizacja zadania w formie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2022 - 2024 roku.

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń zrealizowanych (godzin)	Koszt ogółem /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2022	84	15 066,5	1 049 639	80	135
Rok 2023	108	16 025	1 284 636	115	126
Rok 2024	99	17 720	1 391 349	137	215

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Dochód z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych w 2024 roku uzyskano w kwocie 204 376,03 zł.

5.3. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi w tym z autyzmem

Wśród specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania na szczególną uwagę zasługiwały usługi na rzecz dzieci z zaburzeniami psychicznymi w tym chorych na autyzm. Wykonawcą na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi, w tym autyzmem z terenu miasta Dębicy, była firma, wybrana w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego.

W minionym roku wykonano 9 604 godziny na rzecz 41 dzieci. Usługi te realizowało 30 terapeutów, prowadząc indywidualne zajęcia z dziećmi. Spośród osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla dziecka w 2024 roku 1 osoba zrezygnowała ze świadczenia wsparcia.

Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2024 roku wynosił 44,50 zł (zgodnie z Zarządzeniem Nr 45/2023 z dnia 18 grudnia 2023 roku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy).

Tabela Nr 33. Realizacja zadania w formie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla dzieci w latach 2022 - 2024 roku.

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń zrealizowanych (godzin)	Koszt ogółem /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2022	48	10 769,5	398 471,50	42	153
Rok 2023	48	11 335,5	419 753,57	44	157
Rok 2024	41	9 604	427 378,00	37	148

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Dochód z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla dzieci w 2024 roku uzyskano w kwocie 44 517,80 zł.

5.4. Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2024 roku do ośrodka pomocy wpłynęło 26 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej. W wyniku przeprowadzonych postępowań 22 osoby zostały skierowane do domu pomocy społecznej. Pozostałe wnioski zostały wycofane (umorzono postępowanie).

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego zasięgu, wójt / burmistrz / prezydent, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni). W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W 2024 roku w domach pomocy społecznej przebywało 100 osób. Koszt pobytu osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wyniósł 4 169,880,34 zł.

Tabela Nr 34. Zestawienie wydatków poniesionych za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Rok	Osoby przebywające w DPS	Koszt pobytu ogółem	Koszt gminy	Koszt osób zobowiązanych (rodzina)
2022	93	2 734 196,90 zł	2 178 556,39 zł	555 640,51 zł
2023	97	3 341 433,70 zł	2 713 830,99 zł	627 602,71 zł
2024	100	4 169 880,34 zł	3 360 108,89 zł	809 771,45 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Z roku na rok wydatki Ośrodka na ten cel wzrastają. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w placówkach za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność.

Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w DPS, ponieważ to starostowie danego powiatu, co roku ustalają miesięczny koszt utrzymania w DPS, a gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W mieście Dębica obserwuje się wzrost liczby osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą liczyć na pomoc najbliższej rodziny lub w ogóle jej nie mają.

W związku z tym zapotrzebowanie na tego typu świadczenia z roku na rok wzrasta z uwagi na starzenie się społeczeństwa i migrację ludzi młodych.

Tabela Nr 35. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w 2024 roku (wg typów).

Typ Placówki	Liczba osób przebywających (stan na dzień 31.12.2024r.)
dla osób w podeszłym wieku	18 osób
dla osób przewlekle somatycznie chorych	37 osób
dla osób przewlekle psychicznie chorych	30 osób
dla dorosłych niepełnosprawnych fizycznie	4 osoby
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	11 osób
Ogółem:	100 osób

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

5.5. Dzienny Dom „Senior+” oraz Dom Dziennego Pobytu Senior+ pn.: „Dom Seniora”

Dział Ośrodków Wsparcia funkcjonuje jako jeden z działów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy. W jego skład wchodzi: Dzienny Dom „Senior+” oraz Dom Dziennego Pobytu Senior+ pn. „Dom Seniora”. Ośrodki są placówkami półstacjonarnymi. Realizują pomoc środowiskową na rzecz osób starszych (60+) samotnych, potrzebujących wsparcia. Zasady funkcjonowania Ośrodków określa regulamin. Do Ośrodków Wsparcia w 2024 roku uczęszczało 87 osób.

Oferta dotycząca dziennego pobytu skierowana jest do osób częściowo lub całkowicie wycofanych z aktywności, nie angażujących się w życie społeczności lokalnej. Celem tej formy działalności jest:

- przeciwdziałanie osamotnieniu,
- pobudzenie aktywności życiowej osób starszych dotychczas nieaktywnych,
- poprawa ich sytuacji życiowej.

Dzienny Dom „Senior+”, oraz Dom Dziennego Pobytu Senior+ pn. „Dom Seniora” świadczy pomoc w zakresie:

- terapii zajęciowej (indywidualnej lub grupowej),
- działalności kulturalno-oświatowej,
- działalności sportowo-rekreacyjnej,
- działalności zdrowotnej,
- działalności edukacyjnej,
- zapewnienia posiłku (w szczególności gorącego).

Zakres świadczeń Ośrodków Wsparcia w 2024 roku.

Świadczenia

- zaspokajanie potrzeb towarzyskich i rekreacyjno – kulturalnych,
- tworzenie sprzyjających warunków dobrego współżycia osób korzystających ze wsparcia,
- pomoc we współdziałaniu z działami MOPS oraz instytucjami i organizacjami społecznymi w celu zaspokajania potrzeb uczestników,
- fachowe poradnictwo i praca socjalna,
- dowóz osób niepełnosprawnych do placówki (23 osoby),
- wyżywienie (konsumpcja II śniadania, obiad, kawa, herbata, woda mineralna),
- opieka pielęgnacyjna (pomoc w zabiegach higienicznych oraz wypracowywanie umiejętności dbania o swój wygląd),
- rehabilitacja ruchowa (ćwiczenia na przyrządach, gimnastyka, aerobik, kinezyterapia),
- rehabilitacja usprawniająca (masaż ręczny, wibracyjny, ćwiczenia oddychania, techniki relaksacyjne-joga, wizualizacja, kinezyterapia, zumba itp.)
- zabiegi fizjoterapeutyczne (diadynamik, laser, solux, ultradźwięki, pole magnetyczne)
- terapia zajęciowa (Biblioterapia, Ergoterapia, Zajęcia kulinarne, Trening pamięci, Trening higieny, Arteterapia, Hortiterapia, Filmoterapia, Ceramika, Drama.)
- spotkania okolicznościowe (imieniny uczestników, Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Dzień Chorego, Święta Bożego Narodzenia i Wielkanocy, Spotkania międzypokoleniowe).

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka.

W sierpniu 2024 r. w Parku Sokoła przy Domu Kultury Śnieżka w Dębicy odbył się III Ludowy Piknik Pokoleń, którego celem była promocja aktywności seniorów zarówno w wymiarze artystycznym jak i sportowym. Przed zebranymi swoje talenty zaprezentowali również seniorzy z ośrodków wsparcia dziennego Senior + w Dębicy.

6 września 2024 r. w Krakowie odbyły się XI Międzynarodowe Senioralia. Już tradycją staje się, że na to wyczekiwanie przez seniorów wydarzenie, wyjeżdżają także nasi dębicczy seniorzy. W tym roku przedstawiciele uczestników z ośrodków wsparcia dziennego Senior + w Dębicy, pojechali do stolicy Małopolski, aby wziąć udział w zaplanowanych obchodach. Po jej zakończeniu, w barwnym korowodzie ponad 5000 seniorów, z ponad stu miast zrzeszonych w Programie Gmina Przyjazna Seniorom- Ogólnopolska Karta Seniora oraz z Litwy, Ukrainy, Australii, Austrii, Wielkiej Brytanii, Białorusi, Słowacji, Hiszpanii, Niemiec, Francji i Ameryki, przeszło do Parku Jordana, gdzie czekały przygotowane atrakcje.

Dzięki współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy z licznymi instytucjami działającymi w środowisku tj. m.in.: Komenda Powiatowa Policji w Dębicy, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dębicy, Galeria Sztuki Miejskiego Ośrodka Kultury, uczestnicy ośrodków wsparcia brali udział w licznych spotkaniach, wykładach i prelekcjach dotyczących m.in bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej, a także edukacyjnych i kulturalnych.

5.6. Pogłębiona praca socjalna z osobami starszymi

W 2024 roku objętych zostało 47 osób w podeszłym wieku wraz z rodzinami. Zgłoszenia do zespołu pracy socjalnej z osobami starszymi najczęściej otrzymujemy z zakładów opieki zdrowotnej, ze środowiska lokalnego czy spółdzielni mieszkaniowych. Pracownik socjalny musi podejmować szybkie działania interwencyjne mające na celu pomoc w zapewnieniu opieki po zakończonym leczeniu szpitalnym (skierowanie do DPS, pomoc w umieszczeniu w ZOL, usługi opiekuńcze, zorganizowanie wsparcia w miejscu dotychczasowego zamieszkania). Ponadto w większości przypadków osoby wymagają wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych, kompletowaniu niezbędnych dokumentów. Pracownik socjalny pomaga w umówieniu wizyty lekarskiej, dotarciu do specjalistów.

Podejmuje także działania mające na celu rozpoznanie zaniedbania czy stosowania przemocy wobec osób starszych i niesamodzielnych. Udzielane jest specjalistyczne poradnictwo odnośnie możliwości otrzymania wsparcia także z innych instytucji jak również pomoc w formie empatycznej rozmowy. Bardzo ważnym aspektem pogłębionej pracy socjalnej jest także wsparcie opiekunów osób starszych. Małżonkowie, dzieci, wnuki, którzy często przez wiele lat opiekują się chorym narzekają na stan emocjonalnego i psychicznego wyczerpania. Długotrwały stres wywołuje różnego rodzaju konflikty i zniechęcenie. Dlatego tak ważnym jest wspieranie i niwelowanie napięć spowodowanych opieką nad chorym.

Pracownicy socjalni świadczą pogłębioną pracę socjalną w zakresie pomocy osobom starszym, aby pomóc im rozwiązać problemy zdrowotne, bytowe itp. lub trudną sytuację życiową z jaką się borykają i aby jak najdłużej mogły przebywać w środowisku i w swoim domu.

Reagują na wszystkie zgłoszenia ze środowiska szpitala, przychodni miejskich i spółdzielni mieszkaniowych. Prowadzona przez nich praca socjalna jest trudna i często interwencyjna, angażująca różne instytucje miejskie. To zadanie, którego realizacja pokazuje, że cały czas liczba osób objętych pomocą jest rosnąca a wykonywana praca wymaga stałego wzmocnienia pracowników oraz interdyscyplinarności wielu podmiotów.

5.7. Działania realizowane na rzecz osób starszych

5.7.1. Projekt „Pora na DOM SENIORA”

Od stycznia 2024 roku w Domu Dziennego Pobytu Senior+ pn. „Dom Seniora” kontynuowano działania ramach Projektu pt. „Pora na DOM SENIORA” złożonego w odpowiedzi na nabór nr FEPK.07.18-IP.01-001/23 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 Numer projektu: FEPK.07.18-IP.01-0052/23. Projekt skierowany jest do osób starszych powyżej 60 r. ż. potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Głównym zadaniem powyższego projektu jest zwiększenie liczby miejsc w Ośrodku Wsparcia Dziennego (OWD) w MOPS w Dębicy, wdrożenie nowych form wsparcia w zakresie usług społecznych świadczonych w placówce.

Termin realizacji projektu: od 01.10.2023 roku do 30.09.2027 roku.

Całkowita wartość projektu wynosi: 4 705 348,00 zł.

Kwota dofinansowania: 4 705 472,25 zł

Wkład własny: 240 000,00 zł

Pozyskane środki finansowe są przeznaczane na kontynuowanie dofinansowania miejsc w DDP dla 25 osób oraz objęcie wsparciem nowych uczestników tj. 10 osób.

W ramach pobytu w DDP uczestnicy mieli zapewnione:

- usługi opiekuńcze,
- terapię zajęciową m.in. kulinarną, arteterapię, hortiterapię, zajęcia stolarskie,
- wsparcie psychologa (indywidualne i grupowe),
- wsparcie pracownika socjalnego,
- fizjoterapię,
- gorący posiłek,
- dowóz do ośrodka,
- wyjazdy kulturalne,
- wyjazdy edukacyjne,
- wyjazdy aktywizujące fizycznie i społecznie,
- hydroterapię- zajęcia na basenie,
- spotkania integracyjno/aktywizująco okolicznościowe,
- warsztaty komputerowe i nowych technologii

5.7.2. Program wieloletni „Senior +”

W okresie od stycznia do grudnia 2024 roku w Ośrodkach Wsparcia realizowane były zadania zlecone w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2024 r. - Moduł II - zapewnienie funkcjonowania istniejących placówek, współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego.

Lp.	Nazwa placówki	Kwota dofinansowania	Całkowity koszt projektu
1	Dzienny Dom „Senior+” ul. Mościckiego 26	155 520,00 zł	311 040,00 zł
2	Dom Dziennego Pobytu Senior+ pn „Dom Seniora” ul. Rzeszowska 15	165 120,00 zł	330 240,00 zł

W rezultacie zrealizowanych działań w Ośrodkach Wsparcia w roku 2024 dostępnych było 80 miejsc opieki, a wsparciem objęto 87 seniorów w następujących obszarach aktywności:

1. Aktywność rekreacyjna
2. Aktywność leczniczo - rehabilitacyjna
3. Aktywność rodzinna
4. Aktywność kulturalna
5. Aktywność psycho-społeczna
6. Aktywność taneczna
7. Aktywność edukacyjna
8. Aktywność kulinarna
9. Aktywność rękodzielnicza
10. Aktywność krawiecka
11. Aktywność cyfrowa

Ponadto dzięki programowi, uczestnicy mieli możliwość zdobycia nowych kompetencji, rozszerzenia swoich zainteresowań, zagospodarowali swój czas wolny poprzez udział w spersonalizowanych i specjalnie dla nich dedykowanych działaniach.

5.7.3. Projekt „Zwiększenie dostępu do usług społecznych w mieście Dębica”

Od stycznia 2023 roku do grudnia 2023 roku, Gmina Miasto Dębica/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy otrzymał dofinansowanie w ramach konkursu nr RPPK.08.03.00-IP.01-18-063/22 na realizację projektu pn. *Zwiększenie dostępu do usług społecznych w mieście Dębica* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VIII Integracja społeczna Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych.

Celem projektu było zwiększenie dostępu do usług społecznych oraz poprawa codziennego funkcjonowania poprzez realizowanie usług asystenckich dla osób

z niepełnosprawnościami oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych dla osób po 60-tym roku życia. Zgodnie z założeniami projektowymi wsparciem zostanie objętych 14 osób (1 M, 13 K) w ramach sąsiedzkich usług opiekuńczych i 2 osoby (2 K) niepełnosprawne w ramach usług asystentek. Po zakończonej realizacji w roku 2024 utrzymywana była trwałość projektu, która będzie kontynuowana w roku 2025.

5.7.4. Program „Opieka 75+”

Program „Opieka 75+” ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej realizowany był od stycznia do grudnia. Strategicznym celem programu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi (zgodnie z art. 6 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej) lub są osobami samotnie gospodarującymi (zgodnie z art. 6 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej), a także tych, które pozostają w rodzinie.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- 1) Zapewnienia ww. osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
- 2) Poprawy jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej.
- 3) Umożliwienia gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.
- 4) Wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

Z powyższej formy wsparcia skorzystało 69 osoby (uwzględnione w rozliczeniu Tab. 35, Realizacja zadania w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2021-2024 roku), w ilości godzin 9 128,5 (uwzględnione w rozliczeniu Tab. 35, Realizacja zadania w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2021-2024 roku.). Na ten cel w minionym roku wydatkowano 121 896 zł.

5.7.5. Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024

Od stycznia do grudnia 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizował Program Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program zapewniał wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności:
 - a. o stopniu znacznym lub
 - b. o stopniu umiarkowanym lub

- c. traktowane na równi do wyżej wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Usługi asystenta osoby niepełnosprawnej obejmowały wsparcie w obszarach:

1. wsparcia uczestnika w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymaniu higieny osobistej;
2. wsparcia uczestnika w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie;
3. wsparcia uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania;
4. wsparcia uczestnika w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy objął wsparciem 10 osób niepełnosprawnych (w tym 9 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 1 osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności). Wsparcie świadczone było przez 8 asystentów ze wskazania przez osobę niepełnosprawną.

Łączna liczba godzin świadczenia wsparcia w ramach powyższego programu wynosiła 6 170 godz. (w tym 360 godz. dla osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 5 810 godzin dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności). Łączna kwota dotacji, pozyskanej ze środków Funduszy Solidarnościowych wyniosła 316 098,00 zł. Całkowita wartość projektu wynosi 316 098,00 zł.

5.7.6. Program „Korpus Wsparcia Seniora”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy przystąpił do Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Adresatami programu byli seniorzy w wieku 60 lat i więcej, mający problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Ośrodek przystąpił do realizacji Modułu I, którego celem było zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej.

Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach Modułu I objęły swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W ramach powyższego modułu świadczone było wsparcie w ramach usług sąsiedzkich. Wsparciem zostało objętych 6 podopiecznych w ilości 144 godzin. Całkowity koszt Programu: 84 000,00 zł. Wartość dofinansowania: 67 200,00 zł.

5.7.7. Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024

Głównym celem podejmowanych działań w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 była kontynuacja usługi opieki podjętych w latach ubiegłych, jednocześnie zachowując ich ciągłość oraz zwiększenie dostępności do tego rodzaju usług społecznych w formie ogólnodostępnej.

Zakres usługi był ściśle dostosowany do potrzeb uczestników programu z uwzględnieniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności osoby z niepełnosprawnością, nad którą uczestnik programu sprawował opiekę.

W przypadku świadczenia usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania limit godzin usług opieki wytchnieniowej wynosił 240 godzin na cały okres realizacji usługi, natomiast w przypadku pobytu dziennego w ośrodku wsparcia limit wynosił 231 godzin na cały okres realizacji usługi.

Do udziału w programie kwalifikowane były osoby zamieszkujące na terenie Gminy Miasta Dębica sprawujące bezpośrednią opiekę nad osobą z niepełnosprawnością.

Program w imieniu Gminy Miasta Dębica realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy. Na realizację usług opieki wytchnieniowej otrzymano kwotę 204 867,00 zł ze środków Funduszu Solidarnościowego. Usługi w ramach programu świadczone były nieodpłatnie. Wsparciem objęto 21 osób.

5.8. Dębicka Karta Seniora

Celem programu Dębicka Karta Seniora jest aktywizacja społeczna seniorów poprzez ułatwienie im dostępu do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych świadczonych przez jednostki organizacyjne Miasta Dębica, jak również stworzenie możliwości skorzystania z ulg i zniżek przy zakupie towarów lub usług oferowanych przez inne podmioty, które zgłoszą deklarację przystąpienia do programu.

Program ma charakter otwarty i mogą do niego przystąpić zainteresowane podmioty, które zaoferują zniżki i preferencje na zawarte w swej ofercie dobra i usługi, z którymi zostanie podpisane porozumienie. Koordynatorem Programu Dębicka Karta Seniora z której mogą korzystać osoby, które ukończyły 65 rok życia i zamieszkują na terenie miasta Dębica jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy. Liczba wydanych Dębickich Kart Seniora w 2024 roku wyniosła 1 258.

Dębicka Karta Rodziny Trzy Plus oraz Dębicka Karta Seniora to formy pomocy, które od 1 stycznia 2025r. weszły w pakiety Dębickiej Karty Mieszkańca.

5.9. Ogólnopolska Karta Seniorów

Samorząd Miasta Dębica i Stowarzyszenie „Manko” z Krakowa w 2018 roku podpisało porozumienie o Partnerstwie w ramach Programu Miasto Przyjazne Seniorom, dotyczące Ogólnopolskiej Karty Seniora. Ogólnopolską Kartę Seniora może otrzymać każdy, kto osiągnął 60 rok życia i wypełni kwestionariusz w MOPS w Dębicy lub pobierze ze strony www.glossenior.pl. Wyrobienie OKS jest bezpłatne, bezterminowe i wymaga

podania niezbędnych danych osobowych. Dzięki karcie seniorzy mogą korzystać na atrakcyjnych warunkach z usług firm prozdrowotnych. W minionym roku zostało wydanych 352 kart.

5.10. Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy od stycznia 2008 r. realizuje ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych projekt pn. „Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych w Dębicy”, w ramach programu pn. „Program ograniczania skutków niepełnosprawności”, który jest współfinansowany przez Powiat Dębicki na podstawie porozumienia z Gminą Miasta Dębica.

Wypożyczalnia zakresem swojego działania obejmuje powiat dębicki i świadczy usługi na rzecz jego mieszkańców. Osoby zainteresowane mogą bezpłatnie korzystać z jej usług, przez co możliwa jest ich szybka aktywizacja zawodowa i społeczna oraz przyspieszenie procesu rehabilitacji i ograniczenia skutków niepełnosprawności. Celem Wypożyczalni jest ograniczenie skutków niepełnosprawności osób o różnych rodzajach niepełnosprawności, zapewnienie im szybkiego powrotu do aktywności zawodowej i społecznej oraz przyspieszenie procesu adaptacyjnego. Poprzez skuteczną rehabilitację właściwie dobranym i dopasowanym sprzętem osoby nie w pełni sprawne mają szansę na zminimalizowanie skutków swoich ograniczeń i realną możliwość poprawy swojego stanu zdrowia.

Do dyspozycji osób nie w pełni sprawnych w Wypożyczalni znajdują się różnorodne sprzęty i urządzenia dostosowane do indywidualnych potrzeb i preferencji, w tym m.in.: balsamy futura, wózki elektryczne dla dorosłych, podnośniki transportowo-kąpielowe, wózki do aktywnej rehabilitacji, wózki inwalidzkie dziecięce, koncentratory tlenu, schodołazy, rotory do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych, stoły do pionizacji, krzesła korekcyjne, taborety toaletowe, krzesła prysznicowe, siedziska wannowe, łóżka rehabilitacyjne dla dzieci i dla dorosłych, materace przeciwodleżynowe, materace rehabilitacyjne, ssaki medyczne, bieżnie, orbitreki, ortezy, gorsety, chodziki, balkoniki, laski, kule, rowerki stacjonarne i trójkołowe oraz aparaty do masażu stóp. Sprzęt rehabilitacyjny wypożyczany jest bezpłatnie na okres 6 miesięcy. W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przedłużenia wypożyczenia sprzętu.

W drugiej połowie 2024 r. dokonano zakupu nowego sprzętu rehabilitacyjnego, niezbędnego dla osób niepełnosprawnych korzystających z usług wypożyczalni. W 2024 roku udzielono bezpośrednio lub telefonicznie około 315 porad osobom, które chciały skorzystać z usług wypożyczalni. W ok. 75 przypadkach informacja ta dotyczyła dzieci i młodzieży. Do końca roku wpłynęło 680 wniosków o użyczenie sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych, w tym: 22 dla dzieci i młodzieży, 658 dla dorosłych, w tym: 379 dla osób z Miasta Dębica, 301 dla osób z Powiatu Dębickiego. (w 2023 r. – wpłynęło 658 wniosków, a w 2022 r. – 650 wniosków). Z roku na rok odnotowujemy wzrost składanych wniosków o użyczenie sprzętu.

Wszystkie wnioski zakończyły się zawarciem umowy użyczenia. Ponadto w 2024r. podpisano z osobami niepełnosprawnymi: 501 aneksów do umów użyczenia, 357 rozwiązań umów użyczenia.

Na życzenie klientów wypożyczany sprzęt był dowożony bezpłatnie do miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych zarówno na terenie miasta Dębica oraz powiatu dębickiego. W 2024 r. wypożyczono 1 075 szt. sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych (w 2023 r. – 1 079 szt. sprzętu, w 2022 r. – 1 038 szt. sprzętu).

Osoby niepełnosprawne, którym został udostępniony bezpłatnie sprzęt rehabilitacyjny i urządzenia pomocnicze będą mogły szybciej powrócić do aktywności zawodowej i społecznej. Różnorodność kupowanego sprzętu uwzględniana jest według zapotrzebowania osób zainteresowanych.

Wypożyczający poprzez skuteczną rehabilitację właściwie dobranym i dopasowanym sprzętem mają szansę na zminimalizowanie skutków niepełnosprawności.

Wykorzystane środki na realizację zadania w minionym roku wyniosły ogółem: 299 150 zł, w tym: ze środków własnych Gminy Miasta Dębica: 151 650 zł, ze środków pozyskanych z Powiatu Dębickiego: 147 500 zł.

Dla porównania w 2023 r. - 215 550 zł, w tym: 115 550 zł, ze środków pozyskanych z Powiatu Dębickiego: 100 000 zł, a w 2022 r. - 201 700,00 zł, w tym: ze środków własnych Gminy Miasta Dębica: 101 700,00 zł, ze środków pozyskanych z Powiatu Dębickiego: 100 000,00 zł.

Działalność wypożyczalni nie zawęża się jedynie na teren naszego miasta, ponieważ korzystają z niej również mieszkańcy całego powiatu. Liczba osób korzystających utrzymuje się corocznie na zbliżonym poziomie, jednakże analizując potrzeby osób, które zgłaszają się do tutaj. Ośrodka w celu wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego i usprawniającego. Sprzęt zużywa się, wymaga częstych renowacji oraz zakupu nowych urządzeń. Zauważa się wzrost potrzeb sprzętu specjalistycznego np. koncentratorów tlenu.

VI. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, fundusz alimentacyjny, a także rządowa tarcza energetyczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizuje zadania w zakresie świadczeń wychowawczych, świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - program "Za Życiem", świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatek osłonowy, refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe, a także bon energetyczny jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

6.1. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
4. świadczenie rodzicielskie,
5. jednorazowe świadczenie „za życiem”.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc swiadczenia (w zł)
Zasiłek rodzinny z dodatkami	1 036	1 745 116,44 zł	x
Zasiłek rodzinny	968	1 080 377,41 zł	Od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie: • 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, • 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia, • 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	99	99 000,00 zł	1 000,00 zł jednorazowo
Urodzenie dziecka	32	30 137,47 zł	1 000,00 zł jednorazowo (lub kwota zł/zł)

Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12	36 964,27 zł	400,00 zł (lub kwota zł/zł)
Samotnego wychowywania dziecka	64	118 781,86 zł	193,00 zł na dziecko, plus 80,00 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub znacznym stopniem niepełnosprawności, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci (lub kwota zł/zł)
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	163	218 614,27 zł	95,00 zł na trzecie i następne dzieci (lub kwota zł/zł)
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	95	97 971,64 zł	<ul style="list-style-type: none"> • 90,00 zł dla dziecka do 5 roku życia, • 110,00 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia (lub kwota zł/zł)
Rozpoczęcie roku szkolnego	597	55 180,57 zł	100,00 zł (lub kwota zł/zł)
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	16	8 088,95 zł	<ul style="list-style-type: none"> • 113,00 zł z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania • 69,00 zł w przypadku zamieszkiwania w miejscowości, w której znajduje się szkoła (lub kwota zł/zł)

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Świadczenia opiekuńcze w tym:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokość świadczenia (w zł)
Zasiłek pielęgnacyjny	1257	3 062 338,00 zł	215,84 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	324	8 621 391,00 zł	2 988,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	4	67 704,00 zł	620,00 zł

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokość świadczenia (w zł)
Świadczenie rodzicielskie	113	757 021,70 zł	1 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku, w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota wraz z kosztami obsługi (w zł)	Wysokosc świadczenia (w zł)
Zasiłek dla opiekuna	3	19 220 zł	620,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Realizacja obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego oraz emerytalno-rentowego opiekunów osób niepełnosprawnych - świadczenie niepieniężne.

Na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 28-28b ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.) obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, a także osoby pobierające zasiłek dla opiekuna, przyznany na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, które nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego opiekunów osób niepełnosprawnych, o których mowa powyżej obejmuje okres od dnia przyznania świadczenia do dnia utraty prawa do ich pobierania.

Na gruncie art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497 z późn. zm.) za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczeń, przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę.

Realizując powyższy obowiązek, który obejmuje system wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych gwarantuje on w przyszłości prawo do emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz świadczeń rentowych w przypadku niezdolności do pracy lub śmierci. Tutejszy Ośrodek opłaca odpowiednio składki, które zabezpieczą finansowo beneficjentów, gdy zaprzestaną sprawowania opieki. Warto zaznaczyć, że opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych często rezygnują ze świadczenia opiekuńczego, dopiero w momencie gdy osiągną wiek emerytalny. Organ w toku prowadzonych spraw w stosunku do uprawnionych osób, każdorazowo bada czy istnieją przesłanki do objęcia ich ubezpieczeniem występując odpowiednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie niezbędnych informacji.

Poniżej tabela przedstawia ilość osób objętych ubezpieczeniem w 2024 roku.

Rodzaj ubezpieczenia	Liczba osób objęta ubezpieczeniem	Kwota wydatku w zł
Składki emerytalno-rentowne	195	1 636 519,60 zł
Składki zdrowotne	128	376 981,92 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.2. Świadczenie wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosiło 500,00 zł miesięcznie na dziecko. W 2022 r. świadczenie wychowawcze przysługiwało niezależnie od dochodu na dzieci w wieku do ukończenia 18 lat życia. Tutejszy Ośrodek realizując prawo do świadczenia wychowawczego przyznanego przez Wojewodę Podkarpackiego wypłacał również świadczenia wychowawcze w wysokości dodatków dyferencyjnych. Po nowelizacji ustawy od czerwca 2022 r. wypłaty świadczenia wychowawczego „500+” rozpoczął Zakład Ubezpieczeń Społecznych. ZUS przejął zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, podobnie jak program „Dobry Start”. W 2024 r. organ wydał 4 decyzje w prowadzonych sprawach związanych z koordynacją świadczeń w ramach zabezpieczenia społecznego i dokonał wypłaty świadczeń za wcześniejsze okresy.

Realizacja świadczeń wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota wraz z kosztami obsługi (w zł)	Wysokość świadczenia (w zł)
Świadczenie wychowawcze	2	11 411,00 zł	500,00 zł (lub dodatek dyferencyjny)

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.3. Jednorazowe świadczenie „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 r., z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, przyznane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829). Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. W 2024 r. wypłacono dwa takie świadczenia.

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc świadczenia (w zł)
Za życiem	2	8 000,00 zł	4 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.4. Świadczenie wypłacone na podstawie rządowej tarczy energetycznej

Kryzys energetyczny ma miejsce już od kilku lat. Nie tylko Polska dotknięta jest problemem związanym z sytuacją na rynku paliw oraz energii. Energetyka odgrywa kluczową rolę w funkcjonowaniu każdego państwa, które musi podjąć szczególne działania mające na celu przeciwdziałanie skutkom tego negatywnego zjawiska. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy o bonie energetycznym oraz zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego, początkiem kryzysu był wybuch pandemii COVID-19 w marcu 2020 r., a następnie wzrost cen energii i jej nośników na rynkach światowych oraz rosyjska inwazja na Ukrainę w lutym 2022 r. Powyższe wydarzenia zachwiały światową gospodarką, powodując niepokój społeczny. Wiele państw, włączając w to Polskę, zdecydowało się na wprowadzenie działań osłonowych chroniących obywateli przed podwyższonymi kosztami życia przez stabilizację cen energii dla wybranych grup odbiorców czy wprowadzenie dodatkowych form wsparcia finansowego (m.in. dodatku węglowego, osłonowego czy dodatku elektrycznego) dla najbardziej potrzebujących gospodarstw domowych.

Pomimo stabilizacji na europejskim i światowym rynku energii, skutki kryzysu energetycznego nadal są odczuwalne przez społeczeństwo. Dlatego w okresie pierwszej połowy 2024 r. ponownie wprowadzono rozwiązania niwelujące skutki wzrostu cen przez przepisy ustawy z 7.12.2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2760).

Obecna obserwacja sytuacji wskazuje na zasadność odchodzenia od stosowania mechanizmów interwencyjnych i powracania do modelu funkcjonowania rynku energii sprzed kryzysu. Niemniej jednak odchodzenie to musi być realizowane w sposób stopniowy, uwzględniający przede wszystkim sytuację gospodarstw domowych, które w największym stopniu odczuwają wzrost rachunków za energię. Z tego powodu wprowadzono działania osłonowe obejmujące także drugą połowę 2024 r.

6.4.1 Dodatek osłonowy

W pierwszej połowie 2024 r. wprowadzono dodatek osłonowy w wysokości od 228,80 zł do 822,25 zł. Minimalna kwota dodatku osłonowego w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego dla gospodarstwa domowego wynosiła 20,00 zł. Kwotę dodatku uzależniono od liczby osób w gospodarstwie domowym, źródła ogrzewania, a także dochodów osiągniętych w roku bazowym przez członków gospodarstwa domowego. Świadczenie miało charakter socjalny, ponieważ przysługiwało mniej zamożnym gospodarstwom, które miało na celu zniwelować koszty energii, gazu i żywności. Zgodnie z przepisami przysługuje gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne

dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł w gospodarstwie wieloosobowym - na osobę.

	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób objęta wsparciem	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokość świadczenia (w zł)
Dodatek osłonowy	1 394	3 679	492 409,15 zł	228,80 zł 286,00 zł 343,20 zł 429,00 zł 486,20 zł 607,75 zł 657,80 zł 822,25 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.4.2 Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. oraz 2024 r.

W przypadku gdy odbiorca paliw gazowych w gospodarstwie domowym wykorzystuje jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi i spełniają kryterium dochodowe, oraz dokonały zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEB do 21 grudnia 2022 r. (Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków) mogą ubiegać się o zwrot zapłaconego podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe za okres od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. oraz za okres od stycznia 2024 r. do czerwca 2024 r. Kryterium dochodowe 2100,00 zł na osobę w gospodarstwie jednoosobowym, dla wieloosobowych 1500,00 zł – w przypadku przekroczenia progu dochodowego świadczenie nie przysługuje.

	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób objętych wsparciem	Wyplacona kwota (w zł)	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Dodatek gazowy	291	951	93 839,32 zł	322,47 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.4.3. Bon energetyczny

Podstawą przyczyną wprowadzenia bonu energetycznego jest przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu energetycznemu najbardziej wrażliwych podmiotów – gospodarstwa domowe o niskich dochodach.

Podobnie jak w dodatku osłonowym bon przysługuje mniej zamożnym gospodarstwom domowym, a kryterium dochodowe zostało podwyższone do kwoty 2500,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1700,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Minimalna kwota bonu w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego dla gospodarstwa domowego wynosiła 20,00 zł. Kwotę dodatku uzależniono

od liczby osób w gospodarstwie domowym, źródła ogrzewania, a także dochodów osiągniętych w roku bazowym przez członków gospodarstwa domowego.

	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób objętych wsparciem	Wyplacona kwota (w zł)	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Bon energetyczny	1 888	4 728	711 436,19 zł	376,82 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.5. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż: 500,00 zł miesięcznie - kwota ta obowiązywała do 30.09.2024 r. W dniu 12.12.2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 21.11.2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. poz. 1827). Według nowego brzmienia art. 10 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1000 zł miesięcznie.

Co ważne przepisy oprócz zmiany wysokości kwoty gwarantują również wyrównanie świadczeń od 1.10.2024 r. W grudniu 2024 r. tutejszy Ośrodek dokonał zmian decyzji i wypłacił odpowiednio świadczenia z funduszu alimentacyjnego wraz z wyrównaniem. Ponadto, świadczenie uzależnione jest od wysokości dochodów osiąganych przez rodzinę i obowiązuje kryterium dochodowe, które wynosi 1209,00 zł na osobę w rodzinie. Dodatkowo ustawodawca wprowadził możliwość wypłaty świadczeń w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego pomniejszonego o kwotę przekroczenia tzw. mechanizm zł/zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. przedstawia się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
Fundusz alimentacyjny	240	1 099 063,53 zł	381,62 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.6. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Podejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego przewidzianych w ustawie, mają na celu poprawę skuteczności prowadzonej egzekucji. W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych	Liczba
Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	139
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	52
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	6
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji (dłużnicy, którzy nie zgłosili się na wywiad)	6
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wnioski do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o zatrzymanie prawa jazdy	3
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacyjne (oświadczenie wierzyciela o niealimentacji)	189

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym lub poza granicami RP.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy współpracuje m.in. z biurami informacji gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani są do Krajowego Rejestru Długów. Zamieszczane są również informacje w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w przypadku gdy komornik nie prowadzi egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2024 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 742 578,26 zł, w tym na zaliczkę alimentacyjną 42 726,36 zł oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego 699 851,90 zł. Dla porównania w 2023 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 650 539,88 zł, w tym na zaliczkę alimentacyjną 21 149,06 zł oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego 629 390,82 zł. Natomiast 2022 r. od dłużników wyegzekwowano kwotę 531 884,60 zł, w tym na zaliczkę alimentacyjną 23 123,25 zł oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego 508 761,35 zł. W 2024 r. od dłużników wyegzekwowano o 92 038,38 zł więcej niż w ubiegłym roku.

Na proces skuteczności pozyskiwania zwrotów należności alimentacyjnych w 2024 r. składają się następujące działania wobec dłużników:

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych	Liczba
Pisma dotyczące egzekucji komorniczej (pisma do instytucji: ośrodków pomocy społecznej, komorników sądowych, do sądu oraz do komendy policji, prokuratury rejonowej, zaświadczenia dla dłużników)	508
Przyłączenia oraz wszczęcia postępowań egzekucyjnych kierowanych do komorników sądowych	208
Zawiadomienie do dłużników o przyznaniu świadczeń alimentacyjnych	287
Informacje do organów właściwych dłużnika	219
Wniosek o aktywizację zawodową dłużnika do urzędu pracy	25
Zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się urzędzie pracy	7
Wnioski do Starostwa o zatrzymanie prawa jazdy lub zwrot prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu	5
Liczba wpłat dłużników alimentacyjnych – księgowana na maksymalnie 16 okresów świadczeniowych	959

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Skutki podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych podejrzanych w sprawie uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego, tj. o przestępstwo z art. 209 kk. – ustalenia prokuratury w 2024 roku:	Liczba spraw
Podjęto zawieszone postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego	11
Odmówiono wszczęcia dochodzenia przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu	59
Umorzono dochodzenie przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu	19
Zawiadomiono o przesłaniu do Sądu Rejonowego aktu oskarżenia przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu	35
Zawiadomiono o zapadnięciu w Sądzie Rejonowym wyroku nakazowego wobec dłużnika alimentacyjnego	10
Suma:	134

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.7. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.) mogą ubiegać się m.in. o świadczenia rodzinne, realizowane przez tutejszy Ośrodek, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Aktualnie legalny pobyt na podstawie statusu „UKR” przedłużono do 30.09.2025 r.

Poniższe tabele obrazują jakie wypłacono świadczenia rodzinne w 2024 r., finansowane z funduszu pomocowego dla obywateli Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

	Liczba osób uprawnionych	Wypłacona kwota (w zł)	Średnie świadczenie (w zł)
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	28	31 147,71	<ul style="list-style-type: none"> • 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, • 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia, • 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Świadczenie rodzicielskie	4	24 967,80	1000,00 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	5	170 316,00	2988,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	3	3 000,00	1000,00 zł
Zasiłek pielęgnacyjny	9	19 425,60	215,84 zł
Suma:	49	248 857,11 zł	-

Źródło: opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Obywatele Ukrainy zgodnie z regulacjami również są uprawnieni odpowiednio do pobierania świadczeń opiekuńczych, co łączy się z obowiązkiem objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym oraz emerytalno-rentowym. Poniżej tabela prezentująca wydatki oraz liczbę osób objętych świadczeniami niepieniężnymi.

Rodzaj ubezpieczenia	Liczba osób objęta ubezpieczeniem	Kwota wydatku w zł
Składki emerytalno-rentowne UKR	5	46 871,00 zł
Składki zdrowotne UKR	3	9 681,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Poniżej zestawienie wydatków na wypłatę świadczeń rodzinnych z funduszu pomocowego dla obywateli Ukrainy, w latach od 2022 roku do 2024 roku.

Rodzaj świadczenia	I-XII 2022 r.	I-XII 2023 r.	I-XII 2024 r.
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	97 491,10	63 814,00	31 147,71
Świadczenie rodzicielskie	21 276,40	24 111,00	24 967,80

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenie dziecka „Becik”	4 000,00	1 000,00	3 000,00
Świadczenie pielęgnacyjne	25 428,00	150 362,00	170 316,00
Zasilek pielęgnacyjny	7 554,40	20 073,00	19 425,60
Składki emerytalno-rentowne UKR	6 9978,00	41 380,00	46 871,00
Składki zdrowotne UKR	1 716,00	9 108,00	9 681,00

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

6.8. Zaświadczenia na potrzeby programu „Czyste powietrze”

Od października 2020 r. Dział Świadczeń Rodziny realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw polegające na przyjmowaniu, rozpatrywaniu żądań o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu Czyste Powietrze w 2024 r. wpłynęło 225 żądań o wydanie ww. zaświadczenia, a w poprzednim roku 2023 r. liczba wniosków w tej sprawie wyniosła 218 sztuk.

6.9. Podsumowanie realizacji zadań przez Dział Świadczeń Rodziny w 2024 r.

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano 18 159 780,18 zł, w tym na świadczenia rodzinne 17 049 305,65 zł, zaś na świadczenia wychowawcze w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wydatkowano 11 411,00 zł.

Dla porównania na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano 17 862 658,16 zł, w tym na świadczenia rodzinne 15 919 595,96 zł. Natomiast na świadczenia wychowawcze w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wydatkowano 17 764,13 zł

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wydano 16 121 792,93 zł, w tym na świadczenia rodzinne 13 980 104,29 zł, na świadczenia wychowawcze w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wydatkowano 18 021 932,85 zł.

Dla porównania kilku kolejnych lat, poszczególne wydatki, na różnego rodzaju świadczenia przedstawiono w poniżej tabeli.

Tabela Nr Najważniejsze wydatki na dany rodzaj świadczeń za okres od 2022-2024 r.

Rodzaj świadczenia	I-XII 2022 r.	I-XII 2023 r.	I-XII 2024 r.
Zasilek rodzinny	1 661 313,65	1 383 112,20	1 080 377,41
Dodatki do zasiłku rodzinnego	808 582,33	709 432,82	664 739,03
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenie dziecka „Becik”	189 000,00	125 000,00	99 000,00
Urodzenie dziecka	55 573,86	43 070,34	30 137,47
Zasilek pielęgnacyjny	2 967 136,00	3 062 338,00	3 028 929,47
Świadczenie pielęgnacyjne	6 618 242,00	8 621 391,00	11 615 437,10
Specjalny zasiłek opiekuńczy	130 820,00	67 704,00	6 200,00
Zasilek dla opiekuna wraz z kosztami obsługi	87 342,66	41 229,53	19 796,60
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wraz z kosztami obsługi	1 243 861,09	1 131 435,88	1 115 452,82
Świadczenie rodzicielskie	771 371,50	757 021,70	636 931,74
Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł	36 000,00	4 000,00	4 000,00
Świadczenia wychowawcze wraz z kosztami obsługi	18 021 932,85	19 764,13	13 411,00
Świadczenie „dodatek osłonowy”	2 709 281,61	500,00	492 409,15
Bon energetyczny	0,00	0,00	711 436,19
Refundacja podatku VAT	0,00	35 797,88	93 839,32
Składki emerytalno-rentowe	1 251 049,70	1 594 267,94	1 636 519,60

Składki zdrowotne	251 049,70	306 825,10	376 981,92
--------------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Dębicy.

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli, wydatki na zasiłki rodzinne w 2024 r. zmniejszyły się w stosunku do ubiegłych lat tj. 2022 r. i 2023 r. Zmniejszeniu uległy także wydatki poniesione na różnego rodzaju dodatki do zasiłku rodzinnego, a także na specjalny zasiłek opiekuńczy, na wypłatę zasiłku dla opiekuna i świadczenia rodzicielskiego. Głównym powodem spadku wypłaty zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego jest brak wprowadzenia mechanizmu waloryzacji kryterium dochodowego w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Ostatnia zmiana kryterium dochodowego dla zasiłków rodzinnych była wprowadzona w listopadzie 2015 r. Tym samym ustawodawca dużą część społeczeństwa wyklucza z wsparcia dla rodzin posiadających dzieci. W rezultacie ze świadczeń uzależnionych od dochodów korzystają rodziny wielodzietne, których dochody można podzielić na większą liczbę osób, lub rodziny w których występuje bezrobocie, albo osiągany jest bardzo niski dochód. Ponadto, czynnikiem wpływającym na liczbę świadczeń jest również niski przyrost naturalny.

Wysokość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2024 r. w porównaniu z rokiem 2023, 2022 nieznacznie zmalała. Znacząco za to zwiększyły się wydatki na realizację świadczenia pielęgnacyjnego w stosunku do wcześniejszych lat. Zwiększenie wydatków na świadczenie wiąże się z podwyższeniem jego kwoty (od stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne zostało zwiększone do kwoty 2 988,00 zł miesięcznie). W konsekwencji również zwiększyły się kwoty wynikające z opłacania ubezpieczenia zdrowotnego oraz społecznego, odprowadzane od podstawy świadczeń opiekuńczych. W 2024 r. kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych zmniejszyła się o 33 tysiące złotych w porównaniu z rokiem poprzednim 2023.

Dodatkowo czynnikiem wpływającym na liczbę wypłaconych świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności jest stosowanie zapisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw, a także ustawy z dnia 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - przepisy te przedłużają ważność orzeczeń o niepełnosprawności. W praktyce oznacza to, że klienci bez konieczności składania kolejnego wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, mogą nadal korzystać ze swoich uprawnień, odpowiednio do czasu przedłużenia ważności orzeczeń. Tutejszy ośrodek z urzędu wszczynał postępowania w sprawie zmiany okresu przysługiwania świadczeń

i wydawał stosowną decyzję w tej sprawie – w roku 2024 r. zmieniono w ten sposób ponad 400 decyzji.

W porównaniu z rokiem 2023 zmniejszyły się wydatki na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka tzn. „becik”; wydatkowana kwota była niższa o kwotę 26 tysięcy zł, a w porównaniu z 2022 r. niższa, aż o kwotę 99 tysięcy zł. Powodem mniejszej liczby wypłaconych jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka jest brak wprowadzenia mechanizmu waloryzacji kryterium dochodowego w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz mniejsza liczba urodzeń dzieci na terenie gminy.

W porównaniu z 2023 r., utrzymała się taka sama liczba wypłaconych jednorazowych świadczeń pieniężnych z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – świadczenie zwane „za życiem”.

Z powyższych świadczeń ogólnie w 2024 r. skorzystało 12 472 osoby. Ze świadczeń rodzinnych łącznie w 2024 r. skorzystało 2 872 osoby, w tym z zasiłku rodzinnego skorzystało 1036 osób, 1 563 osób korzystało ze świadczeń opiekuńczych (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy), z zasiłku dla opiekuna 3 osoby, ze świadczenia rodzicielskiego 120 osób, zaś ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystało 240 osób uprawnionych. W stosunku do 2023 r., w 2024 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało o 334 osób mniej. W ramach rządowej tarczy antyinflacyjnej oraz tarczy energetycznej ze świadczeń osłonowych w 2024 r. skorzystało łącznie 9 358 osób, a w 2023 r. jedynie 318 osób.

W sprawach o świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. było 33 odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie, w tym 11 decyzji zostało utrzymane w mocy, a w 12 przypadkach SKO przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia, Kolegium w 3 przypadkach wydało decyzję orzekającą co do istoty sprawy. W jednym przypadku umorzono w całości postępowanie, a w 7 przypadkach odwołanie nie zostało jeszcze rozpatrzone.

Organy gminne, takie jak Ośrodki Pomocy Społecznej mają obowiązek egzekwowania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z kilku powodów, wynikających z przepisów prawa oraz zasadności wypłacanych świadczeń. Oto kluczowe przyczyny: nieprawidłowe uzyskanie świadczenia, zmiana sytuacji osoby uprawnionej. Poniżej zestawienie dotyczące kwot odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń w 2024 r.

Rodzaj sprawy	Liczba decyzji orzekającej zwrot	Kwota świadczeń do zwrotu w zł	Kwota świadczeń odzyskanych w zł
Świadczenia rodzinne	84	374 306,51 zł	184 319,10 zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	22	15 573,43 zł	12 763,00 zł

W 2024 r. wydano 7 749 rozstrzygnięć w prowadzonych sprawach, dla porównania w 2023 r. wydano 3 256, a w 2022 r. 10 075 rozstrzygnięć. W 2024 r. wydano 573 zawiadomień o wszczęciu postępowania z urzędu, co stanowi porównywalną liczbę z ubiegłym rokiem. Ponadto w 2024 r. wydano 122 decyzje odmawiające świadczeń oraz 2 445 różnego rodzaju pism, dla porównania w 2023 r. wydano 152 decyzji odmawiających świadczeń oraz 2 148 różnego rodzaju zaświadczeń i pism, zaś w 2022 r. wydano 90 decyzji odmawiających świadczeń i 4 226 takich dokumentów.

Lp.	Działania podejmowane w 2024 r.	Liczba
1.	Zawiadomienia do strony postępowania	430
2.	Zawiadomienia o wszczęciu postępowań administracyjnych (przed zmianą decyzji i inne)	573
3.	Wezwania stron	226
4.	Pisma do księgowości w sprawie wpłat, działu administracyjnego oraz działu integracji i pomocy społecznej	136
5.	Pisma dotyczące składek odprowadzanych od świadczeń (do ZUS oraz do kadr)	126
6.	Pisma dotyczące egzekucji komorniczej dłużników alimentacyjnych (pisma do instytucji: ośrodków pomocy społecznej, komorników sądowych, do sądu oraz do komendy policji, prokuratury rejonowej, zaświadczenia dla dłużników)	954
Suma:		2445

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Tabela Nr 36. Ilość wydanych rozstrzygnięć w poszczególnych sprawach w 2024 r. – informację o przyznaniu prawa od świadczenia, decyzję, zawiadomienia o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.

Rodzaj prowadzonej sprawy	Decyzja, informacja o przyznaniu świadczenia	Odmowa przyznania świadczenia	Uchylenie prawa do świadczenia	Zmiana decyzji	Żądanie zwrotu	Umorzenie postępowania	Suma:
Świadczenia rodzinne	1 982	19	173	697	94	116	3 081
Fundusz alimentacyjny	281	0	34	52	23	25	415
Dodatek osłonowy	1 577	48	0	0	0	134	1 759
Refundacja podatku VAT	291	10	0	0	0	53	354

Bon energetyczny	1 896	45	0	0	0	195	2 136
Suma:	6 027	122	207	749	117	523	7 745

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Rodzaj prowadzonej sprawy	Ilość decyzji/informacji prawomocnych	Łączna ilość złożonych odwołań	Decyzja SKO o utrzymaniu w mocy	Decyzja SKO o uchyleniu w całości i przekazaniu do ponownego rozpatrzenia	Decyzja SKO o uchyleniu w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy	W toku
Świadczenia rodzinne	3079	28	10	10	2	6
Fundusz alimentacyjny	406	2	0	0	0	2
Działania wobec dłużnika alimentacyjnego	9	2	0	0	1	1
Dodatek osłonowy	1759	0	0	0	0	0
Refundacja podatku VAT	354	1	1	0	0	0
Bon energetyczny	2136	0	0	0	0	0
Świadczenie wychowawcze 500+	4	0	0	0	0	0
Za życiem	2	0	0	0	0	0
Suma:	7749	33	11	10	3	9

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

VII. Struktura wydatków w odniesieniu do realizowanych zadań

Poniższa tabela przedstawia wydatki MOPS w zakresie wypłat świadczeń i koszty obsługi tych zadań w 2024 roku. – ogółem wszystkie zadania.

/w zł./

OPIS ZADANIA	Wydatki	% ogółu wydatków
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny i wychowawcze	20 420 361,40	45,06%
składki zdrowotne od świadczeń rodzinnych	376 981,92	0,83%
Utrzymanie ośrodka	5 972 598,89	13,18%
Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej	4 169 880,34	9,21%
Zasiłki stałe	1 907 119,74	4,21%
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 818 727,56	4,01%
Zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki okresowe)	755 761,52	1,68%
Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	1 827 777,68	4,03%
Dożywianie	388 063,93	0,86%
Ośrodki wsparcia dziennego dla seniorów	659 274,06	1,45%
Usługi opiekuńcze	898 595,75	1,98%
Pozostała działalność - bezdomność	580 895,30	1,28%
Zasiłki i pomoc w naturze (zasiłki celowe)	320 516,00	0,71%
Placówki wsparcia dziennego - Świetlice dla dzieci	572 724,68	1,26%
Rodziny zastępcze	689 000,00	1,52%
Pomoc materialna dla uczniów	74 280,00	0,16%
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	299 150,00	0,66%
Wspieranie rodziny- Asystenci rodzin	214 444,19	0,47%
Dodatki motywacyjne	657 556,23	1,45%
Projekt UE – Pora na Dom Seniora	891 217,99	1,97%
SENIOR+	319 153,18	0,70%
Program "OPIEKA 75+"	121 896,00	0,27%
Składki na ubezpieczenie zdrowotne (podopieczni)	186 314,80	0,41%
Program "Korpus Wsparcia Seniorów"	17 781,00	0,04%
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki (tzw. opiekun prawny)	123 490,04	0,27%

Prace społecznie użyteczne	23 406,10	0,05%
Wsparcie dla Ukrainy	336 277,80	0,74%
Karta Dużej Rodziny	4 559,00	0,01%
Ochrona powietrza atmosferycznego	22 300,00	0,05%
Pozostała działalność – koszt wydawania decyzji na ubezp. społeczne	3 440,75	0,01%
Program „Dostępna przestrzeń publiczna”	58 743,00	0,13%
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	6 000,00	0,01%
Dodatki gazowe	101 411,19	0,22%
Dodatki osłonowe	502 257,33	1,11%
OGÓLEM Wydatki 2024 roku	45 321 957,37	100,00%

7.1. Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy

Wydatki na wypłatę świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych gminy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku wynosiły ogółem **6 905 262,60** zł. Wydatki zostały poniesione na:

Tabela Nr 37. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych MOPS - środki samorządowe.

Nazwa zadania	Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2024r.	Wykonanie 2024r.	Wsk. %
Domy Pomocy Społecznej	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	4 188 000,00	4 169 880,34	99,57%
Zasilki i pomoc w naturze	świadczenia dla podopiecznych MOPS (zas. celowe)	263 097,00	263 097,32	100,00%
Dodatki mieszkaniowe	Wypłata dodatków mieszkaniowych	1 095 066,00	1 095 065,20	100,00%
Pozostała działalność	dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu" (20 % wkładu Gminy do realizacji zadania))	83 840,00	83 840,00	100,00%
Pozostała działalność	prace społecznie użyteczne (wkład własny Gminy) i pobyt w schronisku dla bezdomnych, kontrakt socjalny	589 524,00	589 523,74	100,00%

Pomoc materialna dla uczniów	Wypłata zasiłków i stypendiów szkolnych (20% wkładu Gminy do realizacji zadania)	35 000,00	14 856,00	42,45%
Rodziny zastępcze	Odpłatność za dzieci z terenu Miasta Dębica umieszczone w rodzinach zastępczych	689 000,00	689 000,00	100,00%
RAZEM:		6 943 527,00	6 905 262,60	99,45%

7.2. Świadczenia - środki rządowe oraz dofinansowanie do zadań własnych gminy

Wydatki na wypłatę świadczeń realizowanych w ramach zadań z zakresu administracji rządowej - zleconych gminie lub zadań własnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku wynosił ogółem **25 005 636,64** zł. Wydatki zostały poniesione na:

Tabela Nr 38. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych MOPS w 2024 roku - środki rządowe oraz dofinansowanie do zadań własnych gminy.

Nazwa zadania	Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2024r.	Wykonanie 2024r.	Wsk. %
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	191 897,00	186 314,80	97,09%
Zasiłki i pomoc w naturze	świadczenia dla podopiecznych MOPS (zas. okresowe)	758 205,00	755 761,52	99,68%
Zasiłki stałe	Wypłata zasiłków stałych	1 909 137,00	1 907 119,74	99,89%
Ośrodki Pomocy Społecznej	wynagrodzenie opiekuna prawnego	123 797,00	121 828,04	98,41%
Pozostała działalność	dożywianie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w ramach programu rządowego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	336 160,00	304 223,93	90,50%
Pomoc Ukrainie	Świadczenia pieniężne i niepieniężne dla UKR	328 447,00	320 649,80	97,63%
Pozostała działalność	Bon energetyczny	788 358,88	711 436,19	90,24%
Pozostała działalność	Dodatki osłonowe	492 409,15	492 409,15	100,00%
Pozostała działalność	Dodatki gazowe	99 502,82	99 502,80	100,00%

Pomoc materialna dla uczniów	Wypłata zasiłków i stypendiów szkolnych	108 000,00	59 424,00	55,02%
Świadczenia rodzinne i Fundusz alimentacyjny	świadczenia rodzinne, FA skł, społeczne, świadczenie wychowawcze	20 252 795,00	19 669 984,75	97,12%
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń pielęgnacyjnych	394 627,00	376 981,92	95,53%
	RAZEM:	25 783 335,85	25 005 636,64	96,98%

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Tabela Nr 39. Programy w obszarze „pomoc społeczna” realizowane przez MOPS w 2024 r.

Rozdz. i nazwa zadania	Wyszczególnienie wydatków	Plan na 2024r.	Wykonanie 2024r.	Wsk. %
85219 Program „Dostępna przestrzeń publiczna”	Dofinansowanie działań mających na celu likwidację barier w dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej.	62 480,00	58 743,00	94,20%
85295 Program „Pora na Dom Seniora”	Dofinansowanie kosztów funkcjonowania Domu Dziennego Pobytu SENIOR +	1 091 624,35	877 447,99	80,38%
85295 Program "Prace społecznie użyteczne"	wynagrodzenie w formie zasiłku dla uczestników prac społecznie użytecznych	15 696,00	12 942,66	82,46%
85295 Program "Senior+"	Dofinansowanie kosztów funkcjonowania Domu Dziennego Pobytu SENIOR +	320 640,00	319 153,18	99,54%
85504 Program "Asystent rodziny"	Dofinansowanie do wynagrodzeń asystentów rodzin.	47 665,26	47 045,54	98,70%
85228 Program "Opieka 75+"	Dofinansowanie do wynagrodzeń opiekunek chorych	139 454,00	121 896,00	87,41%
85295 Program "Korpus Wsparcia Seniorów"	Dofinansowanie do wynagrodzeń osób świadczących usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich	17 781,00	17 781,00	100,00%
85311 Program "Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych" część finansowana z dotacji Powiatu Gminy Dębica	Wynagrodzenia pracownika	81 073,00	81 073,91	100,00%
	Wydatki bieżące wypożyczalni	66 427,00	66 426,09	100,00%

Opieka wytchnieniowa	Wynagrodzenie dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami	204 867,00	204 839,88	99,99%
Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Wynagrodzenie asystentów dla osób z niepełnosprawnościami	316 098,00	316 094,97	99,99%
	RAZEM:	2 363 805,61	2 123 447,22	-

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

7.3. Dochodzenie należności i prowadzenie postępowań administracyjnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy realizując zadania statutowe nalicza, pobiera i dochodzi należności budżetowe wynikające z prawomocnych decyzji administracyjnych. Powyższe należności można podzielić wg tytułów określonych w przedmiotowych ustawach tj.: odpłatności za świadczone usługi z pomocy społecznej, nienależnie pobrane świadczenia.

Zadania są prowadzone między innymi w oparciu o przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W tym celu wydawane są upomnienia wzywające do zapłaty zaległości oraz tytuły wykonawcze, które przekazane do organu egzekucyjnego dają możliwość przymusowego ściągnięcia należności.

W przypadku nieterminowego regulowania zobowiązań podejmowane są czynności informacyjne i egzekucyjne (zgodnie z procedurą wewnętrzną), celem prawidłowego gromadzenia dochodów należnych budżetowi gminy i państwa.

W 2024 roku w związku z podejmowanymi czynnościami uzyskano z tytułu dochodów samorządowych kwotę 1 421 355,33 zł, natomiast z tytułów dochodów rządowych kwotę 1 225 276,95 zł.

Kwoty, które udało się pozyskać w trybie dochodzenia należności i prowadzenie postępowań administracyjnych wskazują na znaczną skuteczność w odzyskiwaniu środków finansowych na rzecz budżetu gminy, co rekomenduje dalszą konieczność dochodzenia należności i prowadzenia postępowań windykacyjnych wszczynanych przez pracowników MOPS.

	Dochody samorządowe	Dochody rządowe
Rok 2024	1 421 355,33 zł	1 225 276,95 zł
Rok 2023	1 064 507,57 zł	1 093 702,45 zł
Rok 2022	963 898,84 zł	761 904,93 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

VIII. Ważniejsze przedsięwzięcia zapewniające ciągłość funkcjonowania oraz utrzymanie infrastruktury

8.1. Obsługa organizacyjna Ośrodka

Dział Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy w 2024 roku realizował zadania zawarte w Regulaminie Organizacyjnym mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Ośrodka, a w szczególności:

- dbano o racjonalne gospodarowanie posiadanym budżetem w związku z realizacją zadań Ośrodka.
- dokonywano zakupu niezbędnego asortymentu biurowego, środków chemicznych i ochrony osobistej, publikacji, druków zgodnie z posiadanymi możliwościami finansowymi.
- organizowano pracę sekretariatu jak również załatwiano sprawy związane z reprezentacyjną funkcją Dyrektora i Zastępcy Dyrektora. Przygotowywano codzienną pocztę do dekretacji, czuwano nad terminarzem spotkań oficjalnych i indywidualnych ze stronami, wysyłano korespondencję.
- realizowano zadania *dziennika podawczego* w ramach którego prowadzono ewidencję dokumentów wpływających do Ośrodka, prowadzono dystrybucję dokumentacji zgodnie z obowiązującym obiegiem, rejestrowano podania składane przez klientów Ośrodka w systemie informatycznym POMOST.
- prowadzono *punkt informacyjny*, w którym udzielano stronom informacji o możliwości załatwienia spraw w poszczególnych komórkach, wydawano korespondencję awizowaną, decyzje na zasiłki oraz świadczenia, stypendia i zasiłki szkolne.
- administrowano budynkami będącymi w dyspozycji Ośrodka, a w związku z tym wykonywano przeglądy techniczne i elektryczne budynków roczne i 5-letnie wynikające z ustawy prawo budowlane oraz sprawdzano drożność przewodów kominowych.
- w związku z pełnieniem funkcji Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej Kierownik działu DO dbała o terminowe przeglądy podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów, przegląd oświetlenia awaryjnego oraz ewakuacyjnego, przeciwpożarowego wyłącznika prądu, systemu sygnalizacji pożaru.
- przygotowywano oraz aktualizowano Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów MOPS, dla których jest wymagana oraz przeprowadzano szkolenia z zakresu ochrony p.poż. dla nowo przyjmowanych pracowników, stażystów, praktykantów.
- dbano o czystość i porządek na terenie Ośrodka oraz prowadzono prace porządkowe na terenach przyległych do obiektów administrowanych przez MOPS.
- dostosowywano harmonogram pracy kierowcy do realizowanych zadań i potrzeb.
- monitorowano stan techniczny samochodów oraz przestrzegano terminowych przeglądów. Rozliczano karty drogowe kierowców.
- prowadzono rejestr i rozliczano delegacje.
- monitorowano pracę gońca oraz korespondencję wychodzącą z Ośrodka.
- opisywano i rozliczano faktury wpływające do Ośrodka.
- przygotowywano sprawozdania w następujących zakresach:

- comiesięczne sprawozdania Działu Organizacyjnego z wykonywanych zadań.
 - dokumentację z zakresu kontroli zarządczej.
 - zawierano umowy dotyczące bieżącego funkcjonowania Ośrodka zgodnie z zasadami centralizacji VAT.
 - dbano o terminowe dokonywanie opłat w zakresie bieżącego funkcjonowania Ośrodka w tym za trwałe zarząd budynków oraz opłatę za podatek od nieruchomości na podstawie Deklaracji DN-1.
 - zabezpieczano sprawne działanie systemów informatycznych, administrowano serwerami oraz bazami danych, archiwizowano bazy danych, przygotowywano i wysyłano sprawozdania i zbiory centralne, instalowano aktualizacje i poprawki w programach używanych w MOPS, instalowano oprogramowania użytkowe w nowo zakupionych komputerach, instalowano drukarki, sprawdzano sprzęt przeznaczony do likwidacji.
 - przygotowano nową stronę www.mops-debica.pl oraz stronę BIP <https://bip.mops-debica.pl/> zgodnie z wymogami WCAG 2.1. Zamieszczano aktualności dotyczące działalności Ośrodka oraz informacje dotyczące zmian w przepisach. Dostosowano zgodność tych stron z wymaganiami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
 - prowadzono obsługę medialną przygotowywano teksty prasowe oraz zdjęcia na stronę internetową MOPS.
 - nadzorowano pracę składnicy akt. Przechowywano dokumenty zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt.
 - prowadzono zamówienia publiczne zgodnie z Ustawą. Przygotowywano dokumentację związaną z postępowaniem w sprawie zamówienia publicznego. W ramach realizowania zadania zamówień publicznych, dokonywano opiniowania i kontroli wniosków i zapotrzebowań na okoliczność celowości, legalności i gospodarności wydatku pod względem zgodności z ustawą Prawo zamówień publicznych i wymogów Procedury Kontroli Zarządczej opracowywano dokumentację niezbędną do wszczęcia postępowania, organizowano pracę komisji przetargowych. Sporządzano i podpisywano umowy po przeprowadzonych szacowaniach wartości zamówienia z wybranymi kontrahentami.
 - sporządzano i podpisywano umowy ze szkołami, placówkami na dożywianie dzieci w roku szkolnym 2024/2025.
 - gospodarowano środkami rzeczowymi i materiałami biurowymi.
 - prowadzono ewidencję ilościowo- wartościową środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych przy użyciu systemu informatycznego. Dokumentowano wszelkie zmiany w stanie i przemieszczaniu się środków trwałych. Prowadzono księgi inwentarzowe. Przygotowano likwidację zużytego sprzętu wraz z niezbędnymi ekspertyzami.
 - przeprowadzono inwentaryzację metodą spisu z natury.
 - obsługiwano portale ePUAP oraz PUE ZUS, Empatia.
 - przygotowano raport dot. redukcji zużycia energii elektrycznej do Urzędu Regulacji Energetyki oraz Sprawozdanie gminy o energii elektrycznej i paliwach alternatywnych G-10.SC do Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
- W 2024 roku wykonywano prace remontowo- naprawcze w budynkach administrowanych

przez MOPS:

- termomodernizację fundamentów budynku świadczeń rodzinnych.
- naprawiano zawilgocone tynki wewnątrz budynku Domu Seniora przy ul. Rzeszowskiej 15 oraz wykonano zewnętrzne prace izolacyjne fundamentów ściany zewnętrznej tego budynku,
- malowano salę sportową wraz z naprawą ubytków w świetlicy środowiskowej przy ul. Kraszewskiego 90,
- wykonano także remont pomieszczenia pracowni ceramicznej z przeznaczeniem na zaplecze kuchenne w OWD przy ul. Mościckiego 26
- wykonano prace remontowe w budynku magazynu Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urzędzeń Pomocniczych polegające na wymianie zepsutych rynien, naprawie zniszczonej elewacji w obrębie wymienianych rynien oraz wewnętrzne prace w pomieszczeniu magazynu WSR polegające na oczyszczeniu ścian z uszkodzonego tynku, gruntowaniu, uzupełnianiu gładzi, szpachlowaniu, zacieraniu i malowaniu pomieszczenia.

„Dostępna przestrzeń publiczna”

Od stycznia do września 2024 został realizowany program „Dostępna przestrzeń publiczna” ze środków PFRON. Celem projektu była poprawa dostępności usług publicznych świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy dla osób ze szczególnymi potrzebami w budynkach MOPS w Dębicy, poprzez realizację działań mających na celu likwidację barier w dostępności architektonicznej oraz informacyjno-komunikacyjnej.

Pierwszy etap projektu obejmował okres od stycznia do lutego 2024. Miał na celu modernizację Punktu Pierwszego Kontakt w budynku administracyjnym MOPS przy ul. Akademickiej 12 poprzez dostosowanie do obsługi osób z niepełnosprawnościami. Wykonano obniżone blaty, zakupiono fotele dla pracowników, zakupiono klimatyzator oraz zakupiono i zainstalowano interkomy. Ponadto do budynku Świadczeń rodzinnych przy ul. Ratuszowej 6 zakupiono przenośną pętlę indukcyjną.

Drugi etap projektu obejmował okres od marca do kwietnia 2024. Dokonano zakupu domofonów z systemem audio- wizualnym do siedmiu administrowanych budynków przez MOPS w Dębicy, tablicę z rozkładem pomieszczeń oraz oznakowano pomieszczenia w budynku siedziby MOPS przy ul. Akademickiej 12 tabliczkami z kontrastowym tekstem a także opisami poszczególnych pomieszczeń tekstem wypukłym oraz w języku Braille`a.

Trzeci etap projektu obejmował okres od maja do czerwca 2024. Miał na celu poprawę bezpieczeństwa pożarowego i możliwość skutecznej ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami poprzez rozbudowę systemu sygnalizacji pożaru w sygnalizatory wizualne w siedzibie MOPS przy ul. Akademickiej 12, a dla dwóch Domów Seniora zakupiono krzesła ewakuacyjne. Ponadto wymieniono drzwi do toalet dla osób z niepełnosprawnościami w Domu Seniora przy ulicy Rzeszowskiej 15.

Na każdym etapie realizacji projektu dokonywano rozeznania rynku w celu ustalenia najkorzystniejszej i dostosowanej do możliwości finansowych projektu oferty. Nawiązaliśmy także współpracę z przedsiębiorstwem społecznym "Centrum Wsparcia",

które pomogło w dobraniu i zakupie odpowiedniego sprzętu. Przez cały okres realizacji projektu prowadzono wyodrębnioną ewidencję ilościową oraz wartościową zakupionego wyposażenia a także wyodrębnioną dokumentację finansowo- księgową.

8.2. Informatyzacja

W roku 2024 wdrożyliśmy do funkcjonującego w MOPS systemu EZD tj. Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją e-Doręczenia. Przygotowano raport dot. redukcji zużycia energii elektrycznej do Urzędu Regulacji Energetyki oraz Sprawozdanie gminy o energii elektrycznej i paliwach alternatywnych G-10.SC do Ministerstwa Klimatu i Środowiska. W ubiegłym roku zakupiono serwer z wirtualizacją do obsługi bazy danych i systemów dziedzinowych.

8.3. Zamówienia publiczne

Zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku przeprowadził 25 postępowań o udzielenie zamówień publicznych w tym: 19 zamówień na usługi oraz 6 zamówień na dostawy. Postępowania o wartości poniżej 130 000 złotych netto, były realizowane zgodnie z „Regulaminem udzielania zamówień, do kwoty 130 000 złotych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy”. Zamawiający przeprowadził 20 postępowań, z czego 18 zakończyło się podpisaniem umów. Natomiast zamówienia publiczne powyżej 130 000 złotych netto, były udzielane w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Łącznie zostało przeprowadzone 4 postępowania, które zakończyły się podpisaniem umów. Dodatkowo zostało przeprowadzone 1 postępowanie zgodnie z zasadą konkurencyjności.

8.4. Kontrola Zarządcza w MOPS

W oparciu o ustawę 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.), Dyrektor MOPS jest zobowiązany do zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Kontrola zarządcza w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób efektywny, oszczędny i terminowy.

Kontrola zarządcza stwarza podstawy efektywnego zarządzania, dostarczania niezbędnych informacji do podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem, sygnalizuje naruszenie prawa, zaniedbania i nieprawidłowości.

Dyrektor Ośrodka jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w oparciu o art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, co roku składa Burmistrzowi oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w MOPS w Dębicy. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dębicy w 2024 r. w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Powyższe dane oparte były z informacjami dostępnymi podczas sporządzania oświadczenia pochodzącymi z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej,
- procesu zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznych.

8.5. Inspektor Ochrony Danych (IOD)

Inspektor Ochrony Danych (IOD) – został wyznaczony w związku ze zmianą przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Do zadań inspektora ochrony danych należało:

1. Informowanie administratora, podmiotu przetwarzającego oraz pracowników, którzy przetwarzają dane osobowe, o obowiązkach spoczywających na nich na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (zwanego dalej RODO) oraz innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych i doradzanie im w tej sprawie;
2. Monitorowanie przestrzegania RODO, innych przepisów Unii lub państw członkowskich o ochronie danych oraz polityk administratora lub podmiotu przetwarzającego w dziedzinie ochrony danych osobowych, w tym podział obowiązków, działania zwiększające świadomość, szkolenia personelu uczestniczącego w operacjach przetwarzania oraz powiązane z tym audyty;
3. Udzielanie na żądanie zaleceń co do oceny skutków dla ochrony danych oraz monitorowanie jej wykonania;
4. Współpraca z organem nadzorczym w zakresie danych osobowych;

5. Pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla organu nadzorczego w kwestiach związanych z przetwarzaniem, w tym z uprzednimi konsultacjami, o których mowa w art. 36 RODO, oraz w stosownych przypadkach prowadzenie konsultacji we wszelkich innych sprawach z zakresu ochrony danych.
6. zachowanie w tajemnicy lub poufności co do wykonywania swoich zadań – zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego.

8.6. Konsultant prawny

Do zadań konsultanta prawnego w 2024 roku należało między innymi:

- Tworzenie instrukcji i regulaminów dla Ośrodka,
- Przygotowywanie dokumentów prawnych dla Dyrektora Ośrodka,
- Współdziałanie z Biurem Radców Prawnych oraz Biurem Rady Miejskiej w zakresie działalności MOPS,
- Nadzór nad przebiegiem postępowań przetargowych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. Nadzór nad prowadzeniem zapytań ofertowych, których wartość nie przekracza 130 000 zł,
- Sprawdzanie pod względem prawnym umów, decyzji i innych aktów prawnych Ośrodka,
- Przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych pracowników Ośrodka,
- Udzielanie konsultacji prawnych kierownikom i pracownikom Ośrodka,
- Przeprowadzanie kontroli wewnętrznych.

8.7. Współpraca z organizacjami, innymi instytucjami i podmiotami

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

- 1) Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z terenu Polski – przekazywanie wywiadów środowiskowych sporządzonych lub przeprowadzanych u osób zobowiązanych do alimentacji i dokumentacji osób kierowanych do domów pomocy oraz wymiana informacji na temat osób ubiegających się o pomoc, współdziałanie w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, kierowania osób do Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.
- 2) Powiatowy Urzędem Pracy (PUP) – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, u osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych, współpraca w zakresie realizacji prac społecznie – użytecznych i innych programów rynku pracy.

- 3) Komendą Powiatową Policji – w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, bezdomnych, demoralizacji nieletnich oraz w zakresie zabezpieczenia osób chorych i starszych przed skutkami zimy, w pracy z klientami tzw. „trudnymi” współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych oraz współdziałanie przy procedurze Niebieska Karta – przeciwdziałanie przemocy, praca w grupach roboczych w ramach działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 4) Strażą Miejską - wspólne interwencje w zakresie pomocy osobom bezdomnym, a także w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego w odniesieniu do klientów Ośrodka.
- 5) Sądem Rejonowym – współpraca w ramach pracy socjalnej w zakresie wydawania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniechania dzieci, kierowanie osób na leczenie psychiatryczne bez zgody uczestnika oraz kierowania do domów pomocy społecznej bez zgody uczestnika w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska, natomiast w przypadku rodzin dysfunkcyjnych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.
- 6) Prokuraturą Rejonową – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, podejrzenia o wykorzystywanie seksualne, zaniechania lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.
- 7) Zakładem Opieki Zdrowotnej – w sprawie o wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów, wydawanie decyzji o ubezpieczeniu zdrowotnym, wypełniania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, itp.
- 8) Urzędy Skarbowe - współpraca w zakresie egzekucji nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, wymiana informacji.
- 9) Szkoły, Przedszkola, Żłobki i Specjalny Ośrodek Szkolno-wychowawczy – współpraca z pedagogami, a także dyrektorami szkół w sprawie podejmowania wspólnych działań w rodzinach dysfunkcyjnych, wymiana informacji o trudnej sytuacji domowej uczniów i potrzebie dożywiania w szkole w czasie trwania roku szkolnego.
- 10) Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe.
- 11) Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- 12) Zakładem Karnym – w zakresie podejmowania wszelkich działań wspierających proces reintegracji społecznej i zawodowej mającej na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób opuszczających zakłady karne. W minionym roku Ośrodek na drodze porozumienia z Zakładem Karnym w Dębicy korzystał z nieodpłatnej pracy więźniów. Skazani na co dzień wykonywali prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe w obiektach ośrodka.
- 13) z organizacjami pozarządowymi, tj. Stowarzyszeniem Pomocy Społecznej „Ad Astram” w Dębicy, Towarzystwem Pomocy św. Brata Alberta – Koło dębickie, Oddziałami

Caritas przy parafiach, Kombatantkami i Związkiem Inwalidów Wojennych, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej i innymi – w zakresie koordynacji pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

- 14) Mediami - na podstawie przekazanych materiałów, w lokalnej telewizji i prasie ukazywały się komunikaty, informacje oraz artykuły dotyczące pomocy społecznej. Informacje o charakterze urzędowym zamieszczane były także w biuletynie informacji publicznej oraz na stronie internetowej Ośrodka.
- 15) Zakładem Usług Miejskich – w ramach realizacji prac społecznie użytecznych.
- 16) Polski Komitet Pomocy Społecznej – wydawanie skierowań po odbiór paczek żywnościowych w ramach Podprogramu PO PŻ dla klientów Ośrodka.
- 17) Komornicy Sądów Rejonowych i Sądów Okręgowych z terenu całego kraju – współpraca w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego, wymiana informacji.
- 18) Wojewódzki Urząd Pracy, Wydział Polityki Społecznej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej -współpraca w zakresie realizacji projektów konkursowych, w tym współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

8.8. Składnica akt

W budynku magazynu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ulicy Ratuszowej funkcjonuje utworzona w 2009 roku składnica akt. Pracownik - archiwista dokonuje co roku składowania w niej dokumentów zgodnie z obowiązującymi przepisami we współpracy ze wszystkimi działami, które przekazują akta do składnicy. Składnica wyposażona jest w metalowe regały przesuwane - jezdne. Posiada podręczny sprzęt ochrony przeciwpożarowej, drzwi obite są blachą z dwoma zamkami. Zamontowany jest system wentylacji kontrolujący temperaturę i wilgotność powietrza.

Podsumowanie

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął wsparciem ponad 20 000 mieszkańców, co stanowi 48% ogółu mieszkańców Dębicy. Z uwagi na fakt, że MOPS działa nie tylko w obszarze pomocy społecznej, na ogólną liczbę klientów składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie przede wszystkim z tytułu: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, dodatku osłonowy, bon energetyczny, dodatek gazowy, dodatków mieszkaniowych, pomocy materialnej dla uczniów, wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych, Karta Dużej Rodziny, Dębicka Karta Rodziny Trzy Plus, Dębicka oraz Ogólnopolska Karta Seniora.

Głównym celem pomocy społecznej jest wsparcie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin, a także ich integracja ze środowiskiem.

Tabela Nr 40. Liczbę rodzin/osób korzystających z pomocy MOPS przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2023	Rok 2024
ustawy o pomocy społecznej	837 rodzin	801 rodzin
ustaw o świadczeniach rodzinnych:	2 590 rodzin	2 494 rodzin
<i>w tym: zasiłku rodzinnego</i>	650 rodzin	510 rodzin
<i>świadczenia opiekuńcze</i>	1 563 rodziny	1603 rodzin
<i>świadczenie rodzicielskie</i>	120 rodzin	113 rodzin
<i>zasiłki dla opiekunów</i>	7 rodzin	3 rodziny
<i>jednoramowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka</i>	125 rodzin	99 rodzin
ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	175 rodzin	163 rodzin
ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (500+)	5 rodzin	1 rodzina
ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	1 rodzina	2 rodziny
ustawy o dodatku osłonowym – „dodatek osłonowy”	1 gospodarstwo domowe	1394 gospodarstw domowych
ustawy o dodatku węglowym – „dodatek węglowy”	93 gospodarstwa domowe	0
ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw – „dodatek z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła”	16 gospodarstw domowych	0
ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej - „dodatek elektryczny”	24 gospodarstwa domowe	0

ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu „dodatek gazowy”	184 gospodarstwa domowe	291 gospodarstw domowych
ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego	0	1888 gospodarstw domowych
ustawy o dodatkach mieszkaniowych	498 rodzin	318 rodzin
ustawy o systemie oświaty (pomoc materialna dla uczniów)	87 uczniów	61 uczniów
ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	36 rodzin	31 rodzin
ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	90 rodzin	138 rodzin
ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (w tym: prace społecznie użyteczne)	12 osób	10 osób
ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i urzędzeń pomocniczych)	658 osób	680 osób
ustawa o Karcie Dużej Rodziny	625 osób	557 osób
uchwały Rady Miejskiej w Dębicy w sprawie wprowadzenia Programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Dębicka Karta Rodziny Trzy Plus”	94 osoby	164 osób
uchwały Rady Miejskiej w Dębicy w sprawie uchwalenia Programu Dębicka Karta Seniora	327 osób	1 258 osób
Ogólnopolska Karta Seniora	285 osób	352 osób
program „Korpus Wsparcia Seniora”	77 osób	6 osób
program „Opieka wytechnieniowa”	12 osób	21 osób
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	5 osób	10 osób
Pomoc obywatelom Ukrainy:		
ustaw o świadczeniach rodzinnych, w tym:	52 rodziny	49 rodzin
<i>zasiłku rodzinnego</i>	34 rodziny	28 rodzin
<i>świadczenia opiekuńcze</i>	13 rodzin	18 rodzin
<i>świadczenie rodzicielskie</i>	4 rodziny	4 rodziny
<i>jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „becik”</i>	1 rodzina	3 rodziny
jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł dla obywateli Ukrainy	46 osób	15 osób
posiłki dla dzieci i młodzieży w szkole i przedszkolu przyznawane w ramach zasiłku celowego dla obywateli Ukrainy	79 dzieci	7 dzieci

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Zamieszczone powyżej zestawienie porównawcze, pokazuje liczbę osób i rodzin korzystających ze świadczeń przysługujących na podstawie realizowanych ustaw, uchwał, programów na przestrzeni ostatnich dwóch lat.

W 2024 roku najliczniejszą grupę świadczeniobiorców stanowiły rodziny pobierające świadczenia wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych – 2 494 rodzin.

Na drugim miejscu znalazły się rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej – 801 rodzin (1 449 osoby w tych rodzinach).

W 2024 r. najczęstszymi przyczynami korzystania przez beneficjentów z pomocy społecznej były problemy związane z ubóstwem, ze złym stanem zdrowia lub niepełnosprawnością oraz bezrobocie. Pierwszy z wymienionych problemów dominował wśród gospodarstw jednoosobowych, osób samotnie gospodarujących. Bezrobocie dotyczyło przede wszystkim gospodarstw wieloosobowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy w ubiegłym roku kontynuował rozwój, szerokich już działań w zakresie wspierania osób i rodzin doświadczających przemocy w rodzinie. Działaniami Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie objętych było 138 rodzin. Wszystkie te rodziny zostały objęte procedurą „Niebieskiej Karty”.

W ubiegłym roku aktywnie funkcjonowały Placówki Wsparcia Dziennego w Dębicy. Z zajęć prowadzonych w trzech placówkach „Zgrana Paka” skorzystało 83 wychowanków. Ponadto we wszystkich trzech placówkach wsparcia organizowane były zajęcia opiekuńcze oraz edukacyjne dla dzieci ukraińskich.

Asystenci rodzin objęli długofalowym wsparciem 31 rodzin przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

W schroniskach dla osób bezdomnych znajdowało się w minionym roku 48 osób. W schroniskach na terenie naszego miasta przebywało 44 osoby, natomiast 4 osoby bezdomne przebywały w schroniskach z usługami opiekuńczymi poza terenem naszego miasta.

Z pomocy w postaci usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 258 osób. Ponadto objęliśmy wsparcie specjalistycznymi usługami opiekuńczymi 41 dzieci z zaburzeniami psychicznymi w tym z autyzmem.

W ubiegłym roku odnotowaliśmy wzrastającą liczbę osób starszych, chorych oraz niepełnosprawnych oczekujących wsparcia ze strony MOPS w Dębicy. W domach pomocy społecznej przebywało 100 pensjonariuszy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy w 2024 r. realizował różnego rodzaju programy na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, m.in. program „Korpus Wsparcia Seniorów” który w dużym stopniu przyczynił się do pomocy w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

Kolejny rok realizowany był program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2024, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program zapewniał wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Po raz pierwszy w minionym roku MOPS w Dębicy realizował program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024, którego celem było odciążenie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami posiadającymi orzeczenie

o znacznym stopniu niepełnosprawności. Dzięki temu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem dla siebie, który przeznaczyły na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Kontynuowano również realizację projektu pn. „Zwiększenie dostępu do usług społecznych w mieście Dębica” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VIII Integracja społeczna Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych. Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych oraz poprawa codziennego funkcjonowania poprzez realizowanie usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych dla osób po 60-tym roku życia.

Realizowano również projekt pt. „Pora na DOM SENIORA” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 Program jest kontynuacją działań prowadzonych w ramach zakończonego projektu pt: „Sercem w Seniora”.

Pomoc środowiskową na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych potrzebujących wsparcia zapewniały Ośrodki Wsparcia: Dzienny Dom Senior + oraz Dom Dziennego Pobytu Senior + pn. „Dom Seniora” do którego uczęszczało 87 osób.

Do ograniczenia skutków niepełnosprawności osób o różnych rodzajach niepełnosprawności, a w konsekwencji zapewnienia im szybkiego powrotu do aktywności zawodowej i społecznej oraz przyśpieszenie procesu adaptacyjnego przyczynia się Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego działająca w strukturach tut. Ośrodka. Wypożyczalnia zakresem swojego działania obejmuje powiat dębicki i świadczy usługi na rzecz jego mieszkańców. W 2024r. wpłynęło 680 wniosków o użyczenie sprzętu rehabilitacyjnego i urządzeń pomocniczych.

Dla wszystkich osób i rodzin objętych wsparciem w 2024 roku MOPS w Dębicy wydał łącznie 12 572 decyzje administracyjne.

Spośród wszystkich wydanych decyzji 167 było odmownych (w 2023r. – 193), co stanowiło niespełna 1,33% ogółu wydanych decyzji. Od wydanych decyzji wniesiono 38 odwołań co stanowiło znikomą ilość w stosunku do ogólnej liczby rozstrzyganych spraw. Przy tak dużej liczbie decyzji Ośrodek może pochwalić się niewielką ilością odwołań złożonych przez klientów do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, co jest niewątpliwie dowodem na właściwe prowadzenie postępowań przez pracowników Ośrodka.

Pracownicy socjalni przeprowadzili ponad 2 900 wywiadów środowiskowych. Wystawiono 2 500 zaświadczeń o korzystaniu bądź nie ze świadczeń pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Ośrodek skutecznie wykorzystuje narzędzia informatyczne (w tym także rozwiązania jak E-PUAP i EMPATIA), dzięki którym mieszkańcy mogą wnioskować o przyznanie świadczeń w formie elektronicznej. Rozwiązania takie w znacznym stopniu ułatwiają mieszkańcom naszego miasta wnioskowanie o świadczenia.

Realizowaliśmy zadania wynikające z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. MOPS w Dębicy zajmował się m.in. przyznaniem i wypłatą jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł, które przysługuje na osobę w rodzinie. Uchodźcy wojenni z Ukrainy mogli również otrzymać świadczenia rodzinne, posiłki dla dzieci i młodzieży w szkole i przedszkolu przyznawane w ramach zasiłku celowego.

Rodziny i osoby korzystające z pomocy MOPS w Dębicy wymagają nie tylko profesjonalizmu i dużego zaangażowania ze strony pracowników Ośrodka, ale także znacznych nakładów finansowych na realizację przewidzianych ustawą świadczeń.

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy odnoszą się m.in. do celów wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Dębica na lata 2022 - 2027. W związku z tym niniejsze sprawozdanie stanowi analizę osiągniętych efektów tej strategii.

Opisany w sprawozdaniu katalog zadań realizowanych w 2024 roku nadal będzie kontynuowany i na bieżąco modyfikowany.

Ośrodek realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z wdrożoną polityką zarządzania ryzykiem i objęta jest kontrolą zarządczą.

Ośrodek niezmiennie pozyskuje na dużą skalę środki zewnętrzne - zarówno unijne, jak i środki z budżetu Państwa (funduszy celowych, programów rządowych), środków w ramach Funduszu Solidarnościowego, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, Funduszu Pomocy.

Bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2025

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco przez Ośrodek monitoring problemów społecznych występujących w mieście, osób korzystających z pomocy na podstawie zgromadzonych danych, analiz i wskaźników, ale także diagnoza zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W celu rozwijania funkcjonującego systemu pomocy społecznej oraz w oparciu o zdiagnozowane problemy klientów pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy uważa za potrzebne w szczególności:

- 1) Konieczność zabezpieczenia środków na zadania realizowane przez tut. Ośrodek oraz funkcjonowanie Ośrodka.
- 2) Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Dębicy na lata 2025-2030, w szczególności poprzez:
 - pracę Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) Prowadzenie działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w ramach realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Dębica na lata 2024 – 2026,
 - wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze przez Zespół ds. Asysty Rodzinnej oraz poprzez pogłębioną pracę socjalną z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.
- 4) Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.
- 5) Zintensyfikowanie działań wspierających osoby starsze i niepełnosprawne poprzez objęcie ich wsparciem w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz poszerzenie oferty środowiskowego systemu wsparcia poprzez podniesienie standardów usług dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach działalności placówek wsparcia dziennego dla seniorów. Widoczne jest zwiększone zainteresowanie pomocą w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Obserwuje się mniejsze zaangażowanie rodzin w sprawowaniu opieki nad swoimi zależnymi członkami rodziny i cedowanie wszystkich problemów osoby starszej lub niepełnosprawnej na jednostki pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Kurczy się potencjał opiekuńczy rodzin. Występują trudności z zorganizowaniem pomocy osobom opuszczającym szpitale po zakończonym leczeniu z uwagi na brak narzędzi, tj. zakładu opiekuńczo-leczniczego.
- 6) Zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach pomocy społecznej. Przy planowaniu budżetu na najbliższe lata, należy wziąć pod uwagę kwestię zwiększenia środków finansowych na opłatę pobytu osób w domach pomocy społecznej. Należy również dodać, że koszt średniomiesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej jest nieproporcjonalny do wzrostu emerytur. Sukcesywny wzrost osób umieszczanych w domach pomocy społecznej przy corocznych wzrostach kosztu pobytu powoduje duży wzrost wydatków w porównaniu do innych form pomocy.
- 7) Inicjowanie oraz wsparcie osób nieaktywnych zawodowo poprzez organizację usług aktywizacyjnych oraz tworzenie warunków do realizacji prac społecznie użytecznych i rozwój działalności Klubu Integracji Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.

- 8) Zmniejszenie skutków negatywnych zjawisk społecznych, zwłaszcza wśród osób bezdomnych, uzależnionych od alkoholu i mających trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.
- 9) Rozwijanie pracy socjalnej z poszczególnymi grupami osób wymagającymi wsparcia oraz podejmowanie nowych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.
- 10) Rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi, m.in. Powiatowym Urzędem Pracy, Centrum Integracji Społecznej.
- 11) Kluczem do osiągnięcia sukcesu zakładu pracy jest zastosowanie odpowiednich technik motywowania. Poza bodźcami niematerialnymi motywującymi pracowników do pracy takimi jak awanse, samorealizacja, możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, najważniejszym bodźcem materialnym są wynagrodzenia, dlatego realizacja zadań zleconych MOPS w Dębicy ze względu na ich ciężar, mnogość i odpowiedzialność, wymaga dalszych konsekwentnych działań w zakresie poprawy warunków płacowych.
- 12) Szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry.
- 13) Kontynuacja realizacji programów ministerialnych, projektów unijnych oraz projektów socjalnych.
- 14) Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację różnorodnych działań mających na celu wsparcie osób i rodzin oraz rozwój nowych form wsparcia.
- 15) Monitorowanie przestrzegania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych.
- 16) Systematyczne poszerzanie oferty Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych.
- 17) Kontynuacja pracy środowiskowej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działalność Placówek Wsparcia Dziennego, współpraca z rodzicami, wyjazdy wakacyjne, itp.
- 18) Realizacja założonych działań w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022 – 2027.
- 19) Realizacja programów: „Korpus Wsparcia Seniorów”, „Opieka 75+”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa”.
- 20) Pomoc finansowa i rzeczowa obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
- 21) Wdrożenie elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD).
- 22) Tworzenie nowych placówek dla seniorów.
- 23) Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój usług społecznych w mieście.

Spis tabel

Tabela Nr 1. Rzeczywista liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.	15
Tabela Nr 2. Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.	15
Tabela Nr 3. Typy gospodarstw domowych objętych pomocą w 2024 roku.	17
Tabela Nr 4. Wskaźnik obrazujący pracę pracowników socjalnych w 2024 roku	18
Tabela Nr 5. Liczba zawartych kontraktów socjalnych/projektów socjalnych w latach 2022 – 2024.	19
Tabela Nr 6. Wykaz realizowanych projektów socjalnych przez MOPS w Dębicy w 2024 roku	20
Tabela Nr 7. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w formie schronienia w schroniskach w latach 2022 – 2024.	24
Tabela Nr 8. Ilość osób, które skorzystały z czasowego zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych w okresie 2022 – 2024.	26
Tabela Nr 9. Zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne w 2024 roku.	27
Tabela Nr 10. Wydatek poniesiony na zasiłek stały w latach 2022 – 2024r.	27
Tabela Nr 11. Zasiłki okresowe w 2024 roku.	28
Tabela Nr 12. Realizacja zasiłków okresowych w latach 2022-2024.	28
Tabela Nr 13. Realizacja zasiłków celowych i celowych specjalnych w latach 2022 - 2024.	29
Tabela Nr 14. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd w latach 2022 – 2024.	30
Tabela Nr 15. Wynagrodzenie należne kuratorowi za sprawowania opieki przyznane przez sąd w latach 2022 - 2024.	30
Tabela Nr 16. Liczba osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w 2024 roku	30
Tabela Nr 17. Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022 –2024.	33
Tabela Nr 18. Gminny Program Osłonowy „Pomoc gminy w zakresie dożywiania – posiłek dla dzieci i młodzieży” w latach 2022 - 2024.	36
Tabela Nr 19. Stypendia i zasiłki szkolne	37
Tabela Nr 20. Zasiłki szkolne w roku szkolnym 2024r.	37
Tabela Nr 21. Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2022 – 2024.	39
Tabela Nr 22. Dodatki mieszkaniowe z podziałem na użytkowników mieszkań w 2024 roku.	39
Tabela Nr 23. Statystyka dotycząca wydanych decyzji administracyjnych ze świadczeń pomocy społecznej w 2024 roku.	41
Tabela Nr 24. Liczba rodziny objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2022 – 2024.	43
Tabela Nr 25. Ilość skierowanych wniosków poprzez instytucje do przydzielenia rodzinie asystenta rodziny w latach 2022 – 2024.	45
Tabela Nr 26. Skala przemocy domowej oraz częstotliwość jej występowania – 2024 r.	50
Tabela Nr 27. Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy domowej w 2024 roku.	50
Tabela nr 28. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.	51
Tabela nr 29. Procedura „Niebieskie Karty”- liczba wypełnionych w 2024 r. formularzy „Niebieska Karta-A” *	51
Tabela Nr. 30. Organizacja pracy Placówek Wsparcia Dziennego „Zgrana Paka” w 2024 r.	57

Tabela Nr 31. Realizacja zadania w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2022 -2024 roku.....	62
Tabela Nr 32. Realizacja zadania w formie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2022 - 2024 roku.....	64
Tabela Nr 33. Realizacja zadania w formie specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla dzieci w latach 2022 - 2024 roku.	64
Tabela Nr 34. Zestawienie wydatków poniesionych za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024.	66
Tabela Nr 35. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w 2024 roku (wg typów).....	66
Zakres świadczeń Ośrodków Wsparcia w 2024 roku.	67
Tabela Nr 36. Ilość wydanych rozstrzygnięć w poszczególnych sprawach w 2024 r. – informację o przyznaniu prawa od świadczenia, decyzję, zawiadomienia o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.	90
Tabela Nr 37. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych MOPS - środki samorządowe.....	93
Tabela Nr 38. Zestawienie świadczeń dla podopiecznych MOPS w 2024 roku - środki rządowe oraz dofinansowanie do zadań własnych gminy.	94
Tabela Nr 39. Programy w obszarze „pomoc społeczna” realizowane przez MOPS w 2024 r.	95
Tabela Nr 40. Liczbę rodzin/osób korzystających z pomocy MOPS przedstawia poniższe zestawienie:	105

Spis wykresów

Wykres Nr 1. Schemat organizacyjny MOPS w Dębicy.	11
Wykres Nr 2. Zatrudnienie pracowników w etatach w 2024 roku	12
Wykres Nr 3. Najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.	16
Wykres Nr 4. Liczba wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2022 – 2024.	31
Wykres Nr 5. Rzeczywista liczba osób objętych programem w latach 2022 – 2024.	34
Wykres Nr 6. Liczba uczniów uprawnionych do pobierania stypendium szkolnego	38
Wykres Nr 7. Liczba gospodarstw domowych korzystających dodatku mieszkaniowego w latach 2022 – 2024.	39
Wykres Nr 8. Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2022 – 2024.	47
Wykres Nr 9. Poniesione koszty za dzieci przebywające w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.	48